

rys. Ryszard Kuba GRZYBOWSKI

WYDAWCA:
ŁÓDZKI DOM KULTURY

ADRES REDAKCJI:
ŁDK, 90-113 Łódź, ul. Traugutta 18
www.ldk.lodz.pl
tel. 42 633 63 80, 42 633 98 00 w. 272, 273
tel./fax 42 633 70 01
e-mail: kalejdoskop@ldk.lodz.pl,
m.karbowiak@ldk.lodz.pl

REDAGUJĄ:
Małgorzata Karbowiak (*redaktor naczelny*)
Aleksandra Talaga-Nowacka, Bogdan Sobieszek

KALENDARIMUM
Ewa Jagiełło – Ośrodek Literacko-Wydawniczy ŁDK
tel. 42 633 98 00 w. 241
e-mail: literacki@ldk.lodz.pl

PROJEKT GRAFICZNY:
Anna Wrzesień

REDAKCJA TECHNICZNA:
Krzysztof Miniak

KOREKTA:
Elżbieta Januszko

DRUK:
Drukarnia PASAŻ, 30-363 Kraków, ul. Rydlówka 24
tel. 12 260 20 00, www.pasaz.com

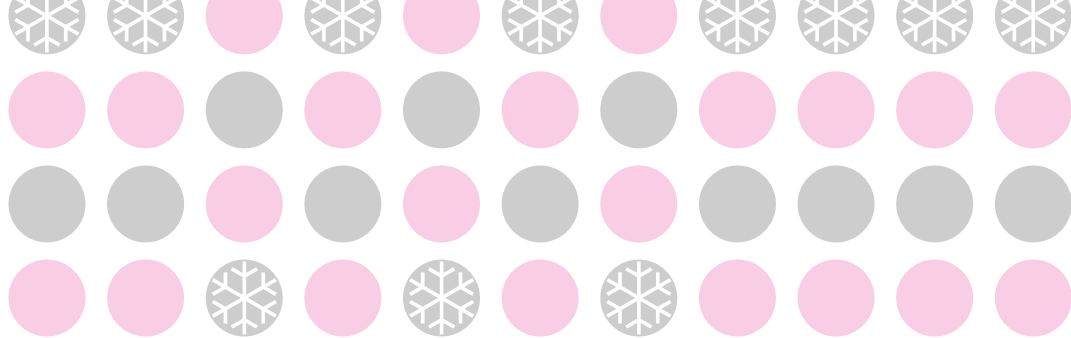
PRENUMERATA – str. 64

Informacje o imprezach podajemy na odpowiedzialność ich organizatorów

I str. okładki: Jedno z najefektowniejszych zdjęć z wystawy „Pola Negri. Legenda kina” w obchodzącym jubileusz Muzeum Kinematografii w Łodzi

Spis treści

SZOPKA 2011	3
▼ Wydarzenia	7
▼ Premiery filmowe	10
▼ Varia	11
A. Poniedziałki: <i>Styczeń?</i>	13
<i>Tworzenie marki</i>	14
M. Sasin: <i>Jeszcze śmielej</i>	16
M. Nowakowska: <i>Region w Unii</i>	18
<i>Pora na Polę</i>	20
M. Sondej: <i>Wiara w audiobook</i>	22
W. Nowicki: <i>OPERAcja (6)</i>	24
P. Grobliński: <i>Zmiana</i>	26
B. Sobieszek: <i>Jak w kinie</i>	27
A. Seliga: <i>Upiór oswojony</i>	29
M. Karbowiak: <i>Cukiernica</i>	31
M. Cholewiński: <i>Percepty i afekty</i>	32
A. Talaga-Nowacka: <i>Artysta artyście</i>	33
M. Jagiełło: <i>Jak kręciłem z telewizją</i>	34
Rozmowa z Małgorzatą Wolańską	36
P. Słowikowski: <i>Czas Słowika</i>	38
T. Cieślak: <i>Zimna ciemność</i>	40
J. Perlińska-Szebista: <i>Full Chic</i>	42
R. Bonisławski: <i>Wilhelm Tell w świątyni</i>	43
B. Sobieszek: <i>W Wieluniu</i>	44
H. Tadeusiewicz: <i>Życie z książką</i>	47
▼ Teatry	48
▼ Muzea	52
▼ Galerie	57
▼ Inne propozycje	60

Życzenia

*Nim rozlegną się przywołujące na Pasterkę dzwony
– od Przedborza po archikolegiatę w Tumie,
od klasztoru w Warcie po kościół katedralny w Łowiczu
– siądźmy w gronie najbliższych, by życzyć sobie
spokojnych Świąt oraz Nowego Roku,
upływającego w atmosferze wzajemnej życzliwości,
troski o dobro rodzin i dobro wspólne naszych Małych Ojczyzn
współtworzących Województwo Łódzkie.*

MARSZAŁEK

Województwa Łódzkiego

Witold Stępień

Witold Stępień

Miejsce akcji – dworzec Łódź Fabryczna

Prolog

Pustkę dworca wiatr omiata
 Święta dziś noc, święta noc
 Wieje wiatr historii miasta
 Moc nam daje, naszą moc
 Odbędziemy tu misteria
 Pastorałki chłonąc czar
 Niech nam świeci gwiazd feeria
 Betlejemskiej boży dar

Głos z megafonu:

Pociąg do przyszłości wyrusza z peronu pierwszego

Hanna Zdanowska

– prezydent miasta

Kto w tym mieście dołki kopie?
 Właśnie ja, pod tym co stare
 Zadziwią się w Europie
 Jaką w sobie ma się parę
 Tym co psioczą tak powiadam:
 Buzie proszę zamknąć w ciup!
 Niepotrzebna jest nam zwada
 Ludzie łódzki ty mnie lub.
 Kiedy wpuszczę cię w tunele
 I wprowadzę do podziemia
 Gderać będziesz już niewiele
 Bo innego wyjścia nie ma...

Ryszard Bonisławski – *senator*

Łódź i region w małym palcu
 Wszystkie style i budowle
 Swej prelekcji Rysiu daj cud
 Proszą damy i panowie
 I tak gadam sobie gadam
 Czasem skrobnę coś do gazet
 Grunt u człeka to jest swada
 I w senacie też dam radę

SZOPKA 2011

PIOTR LANCA

Tomasz Bęben

– *dyrektor Filharmonii Łódzkiej
i festiwalu muzycznego „Kolory Polski”*

Trafiłem w kolor
wprost niesłuchanie
gram sobie solo
ach co się stanie
Może mnie władza
choć cmoknie w czołko
Ja nie przesadzam
mówili w kółko
Wróciło echem
trafił się awans
i jestem szefem
to wszystko dla was
Robię koncerty
dla miast i wiosek
muzyczne fety
w darze im niosę
Szare jest życie
kto nam pomoże
sami widzicie
Polska w kolorze

Grażyna Posmykiewicz

– *dyrektorka Teatru Muzycznego*

Zmieniłam smętne gmaszysko
w wielobarwną bombonierę
publiczność cieszy tu wszystko
jak na choince cukierek
patrzy w lewo patrzy w prawo
i na wejście bije brawo
Klasyk mówił – cukier krzepi
tego trzymać się najlepiej

Andrzej Kobalczyk – *dziennikarz,
działacz kultury z Tomaszowa Mazowieckiego*

Kustoszem jestem Pilicy
i powiem to w tajemnicy
rzekę tak bardzo mam w cenie
że zamknąłem ją w skansenie.

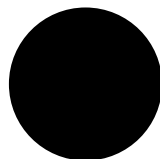
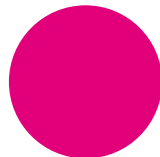
Głos z megafonu:

Uwaga pasażerowie, pragnie coś powiedzieć władza

Witold Stępień

– marszałek województwa łódzkiego

Szanowni obywatele
uczyniłem dla was wiele
i na pewno mam w tym rację
dając wam aglomerację
elegancko to i dumnie
bo tak zawsze będzie u mnie
Myślę także iż powoli
tu zrobimy metropolis
Wszędzie dla nas będzie blisko
w każdej gminie cud lotnisko
autostrada szybka kolej
ja niczego się nie boję
głupstwem głowy nie zawracam
– gdzie się kury będzie macać?

Wojciech Nowicki, Waldemar Zawodziński

– dyrektorzy teatrów: Wielkiego i im. Jaracza

N – Ludzie mówią: my nie wiemy
jak prowadzi się tandemy
Spotkał się niejeden z brukiem
kiedy w jeździe był nieukiem
Ważny ten co kręci kółkiem
czy ważniejszy z kierownicą
Jak utworzyć dobrą spółkę
nie przejmując się różnicą

Z – Nic nie może nas poróżnić
nie jesteśmy ludzie próżni
Co dwie głowy to nie jedna
w dochodzeniu do spraw sedna
no i dobrze państwo wiecie
bywa w Wielkim śpiew w duecie...

Głos z megafonu:

Proszę w biegu się zatrzymać, bo wpadniemy w inny wymiar

Józef Robakowski

Ja artysta jak Witkacy
Czysta forma wiem jest cacy
Sens napęlnia mnie odrazą
gdy dodajesz go obrazom
Wielkie moje więc wideo
poza wszelką jest ideą
swoją mam kreację świata

nad poziomy sobie wzlątam
Sukces mam na całym globie
niech ta prawda pójdzie w obieg
cenią mnie krainy obce
ale żeby w łódzkiej szopce?

Joanna Woś

– *sopran, artystka Teatru Wielkiego*

Weszłam na wysokie C
Z radością tam zostałam
śpiewam sobie tak jak chcę
w tym sztuka moja cała
Królewskie mam belcanto
krytyka mi powiada
najlepiej to ja znam to
jak z tronu wciąż nie spadać

Dariusz Kowalski

– *aktor Teatru Nowego*

Muszę walczyć z opinią ponurą
że mam tysiące diablów za skórą
tak o mnie myślą w TV „Plebani”
w to też wierzą najwierniejsi fani
wina zaś w tym niejakiego Tracza
który prawdę o mnie przeinacza
do drogich więc szefów w Nowym wołam
– dajcie mi wreszcie zagrać anioła

Epilog

Głos z megafonu:

*Odjechał ostatni już pasażer
pociągami Przyszłość do stacji marzeń
Jeszcze tutaj krążą w mgieł poświacie
Zjawy które wszyscy rozpoznacie
Jedni się kłóć o Camerimage
Inni znów o „Czterech Kultur” winy
Tam znów Tuwim rozmawia z Reymontem
że Łódź powinna stanąć jednym frontem
mistrz Rubinstein chce grać na pianinie
przed samym – proszę – panem Sellinem*

Ale numer

Zamieszczony poniżej tekst winien ukazać się nie w „Listach do redakcji” jednej z łódzkich gazet (28 XI br.) lecz – opatrzony komentarzem – w miejscu widocznym dla wszystkich czytelników. Wypowiedź Pana Wojciecha Gepnera reprezentującego Echo Investment stawia bowiem przysłowiową kropkę nad i (na obecnym etapie) w sprawie funduszy dla centrum festiwalowego Camerimage.

W nawiązaniu do artykułów, jakie ukazały się w ostatnim czasie w mediach, dotyczących projektu Centrum Festiwalowo-Kongresowego w Łodzi, pragnę zwrócić uwagę, że w dotychczasowych kontaktach z Panem Markiem Żydowiczem nigdy nie deklarowaliśmy, że spółka Echo Investment jest gotowa współfinansować przedmiotowy projekt.

Nasze rozmowy w powyższej sprawie nie wychodziły poza etap bardzo wstępnego zainteresowania. Deklaracje Pana Marka Żydowicza o tym, że pozyskał Echo Investment S.A. jako podmiot gotowy sfinansować projekt Centrum w kwocie 300 milionów złotych są nieuprawnione.

Pan Żydowicz otrzymał od nas pismo z prośbą o powstrzymanie się w przyszłości od jakichkolwiek deklaracji dotyczących Echo Investment S.A. w kontekście Centrum Festiwalowo-Kongresowego w Łodzi.

Dlaczego dziś wracam do tematu, który jest na jakiś czas zamknięty? Otóż w najnowszym numerze innego łódzkiego pisma (grudzień 2011) ukazała się informacja, iż powstał architektoniczny projekt... centrum koncertowego Rubinstein Piano Festival, innej ważnej imprezy o randze międzynarodowej. No i co my na to?

Małgorzata Karbowski

Kandydat do Oscara

► Łódzka premiera najnowszego filmu Agnieszki Holland „**W ciemności**” odbędzie się **4 I** w kinie Cinema City. Weźmie w niej udział reżyserka, członkowie ekipy zdjęciowej, producenci, władze miasta oraz jego mieszkańcy, którzy pomogli w realizacji obrazu.

Film opowiada historię, która wydarzyła się podczas II wojny światowej. Leopold Socha, polski kanalarz ze Lwowa, przez 14 miesięcy pomagał ukrywającej się grupie uciekinierów z getta. Mężczyzna, który przed wojną kilkakrotnie trafiał do więzienia za kradzieże i bójki, zmienia się z przestępcy w bohatera. Ratuje kilkanaście osób, odkupując popełnione winy.

„W ciemności” jest polskim kandydatem do Oscara. Zebrał znakomite recenzje w zagranicznej prasie po pokazach na festiwalach w USA i Kanadzie.

Foto: KINO ŚWIAT

Część zdjęć do filmu powstała w Łodzi. Kanały miejskie i podwórka w centrum miasta doskonale imitowały Lwów czasów wojny. Producenci skorzystali z pomocy organizacyjnej Łódź Film Commission w uzyskiwaniu pozwoleń na realizację zdjęć w miejscach trudno dostępnych. Produkcja została wsparta finansowo przez Łódzki Fundusz Filmowy.

Jakby „Wesele”

► W Teatrze Powszechnym **21 I** odbędzie się prapremiera spektaklu pt. **„Marsz Polonia”** na podstawie powieści Jerzego Pilcha w reżyserii Jacka Głomba.

Bal u Bezetznego – słynnego rozpustnika i prześmiewcy – na jaki trafia narrator książki, jest arcy-polski. Romantyzm miesza się tu z cyrkiem, martyrologia ze sportem, a komunizm z seksem. To szczególnie czas – 52. urodziny bohatera, a zarazem Dzień Wojska Polskiego i Niebieskiego, czyli Wniebowzięcia Matki Boskiej Sianokosów. W taki dzień wszystko może się zdarzyć, a coś strasznego, jak w „Weselu”, wisi w powietrzu. „Marsz Polonia” Pilcha opowiada o nas, naszych świętościach i paranojach, o dzisiejszej emigracji i o kobietach. O tym, że wszystko w Polsce jest możliwe – nawet zmiany na lepsze...

Jacek Głomb to reżyser teatralny i filmowy, twórca jednej z najciekawszych polskich scen: Teatru im. Modrzejewskiej w Legnicy.

Reżyseria: **Jacek Głomb**, adaptacja: **Robert Urbański**, scenografia: **Małgorzata Bulanda**, muzyka: **Bartek Straburzyński**, ruch sceniczny: **Witold Jurewicz**. Wystąpią: **Janusz German, Marta Górecka, Mirosław Henke, Jakub Kotyński, Janusz Kubicki, Aleksandra Listwan, Artur Majewski, Barbara Połomska, Jan Wojciech Poradowski, Marek Ślosarski, Grzegorz Wojdon, Arkadiusz Wójcik, Magda Zając, Artur Zawadzki**.

Nowy Grzegorzek

► Teatr im. Jaracza zaprasza **28 I** na premierę sztuki Sarah Ruhl pt. **„Posprzątane”**. Autorka jest młodą dramatopisarką, m.in. finalistką konkursu o nagrodę Pulitzera właśnie za tę sztukę.

Bohaterkami są dwie siostry, zamożne Amerykanki w średnim wieku, które szukają ucieczki przed własnym życiem: Lane robi karierę, a Virginia leczy depresję, sprząając swój dom. Dom Lane pielęgnuje brazylijska emigrantka, która nienawidzi tej pracy, ale musi zarabiać. Tymczasem pojawia się jeszcze jedna kobieta: kochanka męża Lane...

Reżyseria, scenografia, opracowanie muzyczne – **Mariusz Grzegorzek**, reżyseria światła – **Szymon Lenkowski**. Występują: **Marieta Żukowska, Ju-**

styna Wasilewska, Gabriela Muskała, Agnieszka Kowalska, Mariusz Witkowski.

Powrót antyku

► Teatr Nowy zaplanował na **14 I** premierę spektaklu pt. **„i Ifigenia”** na podstawie „Ifigenii w Aulidzie” Eurypidesa. Agamemnon, chcąc zapewnić powodzenie wyprawie pod Troję, postanawia złożyć w ofierze swoją córkę.

Reżyseria, choreografia, światło – **Tomasz Bazan**, dramaturg – **Szczepan Orłowski**, realizacja wideo, kostiumy – **Patrycja Płanik**, muzyka i opracowanie muzyczne – **Marcin Janus**, współpraca nad koncepcją przestrzeni – **Patrycja Płanik, Martin Shwitzsh**, realizacja światła – **Maciej Połynko**. Wystąpią: **Mirosława Olbińska, Sławomir Sulej, Piotr Trojan**.

Trzy razy kinematograf

► **Uroczysty Wieczór Jubileuszowy** w Teatrze Muzycznym – **28 XII** – będzie okazją do świętowania obchodów: 25-lecia Muzeum Kinematografii, 5-lecia pierwszych seansów w muzealnym kinie Kinematograf oraz 116. rocznicy pierwszego publicznego pokazu ruchomych obrazów braci Luidwika i Augusta Lumière. W programie uroczystości promocja książki „Filmowy pałac ziemi obiecanej”, towarzysząca jej wystawa multimedialna Macieja Walczaka oraz koncert, podczas którego usłyszymy utwór Andrzeja Krauzego skomponowany specjalnie na jubileusz Muzeum Kinematografii, pt. „Silver Time. Impression” w wykonaniu Orkiestry Polish Chamberata pod dyрекcją Marka Głowackiego. Czyt. str. 20.

Ale kino

► Filharmonia Łódzka zaprasza **10 I** na **koncert muzyki filmowej**. Dzięki zespołowi kameralnemu Alla Vienna przypomnimy sobie rolę Marlona Brando z filmu „Ojciec chrzestny”, zabawnego Louisa de Funès z komedii o żandarmie z Saint-Tropez oraz wzruszającą historię Forresta Gump. Koncert poprowadzi dziennikarz Polskiego Radia, Paweł Sztompke. Tego wieczoru zabrzmi również muzyka z najnowszych hitów wielkiego ekranu, m.in. z filmu „Harry Potter i Kamień Filozoficzny”.

Mały Och

Projekt „100-lecie kina w Łowiczu 1912-2012” realizuje tamtejszy ośrodek kultury przy finansowej pomocy Polskiego Instytutu Sztuki

Filmowej. Pierwszym wydarzeniem związanym z obchodami będzie promocja albumu pt. „100 lat kina w Łowiczu” autorstwa Macieja Malangiewicza i Jacka Rutkowskiego (3 I, godz. 17 w kinie Fenix, ul. Podrzeczna 20). Kolejna impreza to „Mały Och”, festiwal dla dzieci, który zaczyna się 30 I i będzie trwał do 10 II. W programie m.in.: projekcje filmów, zwiedzanie Muzeum Kinematografii w Łodzi, wycieczka do łódzkiego Teatru Arlekin połączona z oglądaniem spektaklu, warsztaty.

Nie dla ciebie?

Muzeum Sztuki ms² w Manufakturze 13 I otwoczy wystawę pt. „Dla Was”. Jej kluczowym elementem jest praca „Not for you” Moniki Bonvicini – przewrotne zaproszenie do zmierzenia się ze współczesną twórczością. Prezentowane dzieła muzeum kupiło w ramach programu Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego „Narodowe Kolekcje Sztuki Współczesnej”.

**100 lat
KINA
ŁOWICZU**

Zabójcze mięso

Galeria Atlas Sztuki 13 I otwoczy wystawę **Tatiany Czekalskiej i Leszka Golca** zatytułowaną „Contract Killer” (czynna do 4 III). Artyści zwracają uwagę na to, że jedzenie mięsa jest szkodliwe dla ludzi. Przenoszą ideologiczne zaangażowanie, związane z obroną praw zwierząt, na pole sztuki. W jednej z sal galerii powstanie ciasna i ciemna przestrzeń – przez szkło można będzie zajrzeć do środka, by obejrzeć... spacerującą owcę.

Poezja za wino

Ośrodek Literacko-Wydawniczy ŁDK 27 I organizuje **43. Turniej Jednego Wiersza „O Puchar Wina” im. Jerzego Jarmołowskiego**. Mogą brać w nim udział zarówno członkowie stowarzyszeń twórczych, jak i poeci niezrzeszeni. Warunkiem jest przesłanie niepublikowanego wiersza na adres: literacki@ldk.lodz.pl lub złożenie go na piśmie godzinę przed rozpoczęciem turnieju. Utwór należy również osobiście przeczytać przed jury w trakcie turnieju. Tematyka i forma dowolna (z udziału w konkursie zostaną wykluczone wiersze przekraczające dwie strony maszynopisu). Gościem oraz jednym z jurorów będzie Marcin Sendeki, poeta i dziennikarz. Wstęp wolny. Informacje: 42 633 98 00 w. 241.

Supersala przy Traugutta

Zaczęła się oczekiwana wielka przebudowa Łódzkiego Domu Kultury – wykonuje ją kielecka spółka Condite według projektu łódzkiego biura architektonicznego Jarosława Głoska. Prace ruszyły 12 grudnia. Niemal dokładnie w rocznicę przyznania unijnych dotacji na ten cel.

Jak pisaliśmy, za kilka miesięcy duży fragment ŁDK zmieni się tak, że trudno będzie go poznać. Chodzi o dwie najniższe kondygnacje z salą kolumnową, galerią od strony ulicy Sienkiewicza i foyer od strony Kilińskiego, które zostaną przekształcone w jedną wielką przestrzeń (950 m²!), wyposażoną w najnowsze rozwiązania techniczne. Elegancką i nowoczesną. Oczywiście z przeznaczeniem na działalność kulturalną – artyści i animatorzy z całego regionu zyskają dzięki temu nowe, większe możliwości organizowania swoich przedsięwzięć. Wnętrze można będzie aranżować zgodnie z ich potrzebami.

Na finał modernizacji, która będzie kosztowała sześć milionów złotych, poczekamy zaledwie do początku maja 2012 roku. Łódzki Dom Kultury będzie się starał o to, by w nowym entourage'u w wrześniu uroczyste zainaugurowano kolejny sezon kulturalny w województwie łódzkim.

Na czas remontu ŁDK nie przestanie pracować – tym bardziej że od nowego roku jego działalność będzie jeszcze wyraźniej ukierunkowana na współpracę z regionem, a więc aktywność w terenie.

ATN

▼ **„Czas wojny”**, wojenny, USA, reż. Steven Spielberg, obsada: Jeremy Irvine, Emily Watson, Peter Mullan. *Historia przyjaźni chłopca i jego konia w czasie I wojny światowej.*

▼ **„Sherlock Holmes: Gra cieni”**, akcja, USA, reż. Guy Ritchie, obsada: Robert Downey Jr., Jude Law, Noomi Rapace. *W drugiej części przygód legendarnego detektywa pojawia się jego największy przeciwnik, doktor Moriarty.*

▼ **„Rzeź”**, dramat, Francja, Niemcy, reż. Roman Polański, obsada: Christoph Waltz, Kate Winslet, Jodie Foster. *Dwie pary spotykają się w wyniku sprzeczki ich dzieci. Dochodzi do kłótni pomiędzy dorosłymi, którzy wytykają sobie nawzajem brak umiejętności wychowawczych i problemy małżeńskie.*

▼ **„Sztos 2”**, komedia, Polska, reż. Olaf Lubaszenko, obsada: Cezary Pazura, Borys Szyc, Edward Linde-Lubaszenko. *Dalsze losy bohaterów znanych z pierwszej części filmu. Pojawiają się też dwie nowe osoby:*

Janek, przyjaciel Synka i Królik, oficer SB, postać perfidna i groźna.

▼ **„Dziewczyna z tatuażem”**, thriller, USA, reż. David Fincher, obsada: Rooney Mara, Daniel Craig, Stellan Skarsgard. *Dziennikarz ma zbadać sprawę tajemniczego zaginięcia przed laty 16-letniej Harriet. Śledztwo prowadzi do odkrycia krwawej historii.*

▼ **„Robert Mitchum nie żyje”**, dramat, Francja, Polska, reż.: Olivier Babinet, Fred Kihn, obsada: Pablo Nicomedes, Olivier Gourmet. *Załamany niepowodzeniami aktor i jego menadżer wyruszają na spotkanie ze słynnym reżyserem, który odmieni ich los.*

▼ **„Nagroda”**, dramat, Francja, Meksyk, Niemcy, Polska, reż. Paula Markovitch, obsada: Laura Agorreca, Viviana Suraniti, Paula Galinelli Hertzog. *Ceci to siedmiolatka, na której barkach spoczywa mroczny sekret – od jej milczenia zależy życie rodziny.*

▼ **„Kot w butach”**, akcja/animacja/komedia, USA, reż. Chris Miller. *Przygody świetnie władającego szpadą kota, którego poznaliśmy w serii filmów o Shreku.*

▼ **„Muppety”**, komedia/familijny, USA, reż. James Bobin, obsada: Zach Galifianakis, Jason Segel, Amy Adams. *Muppety muszą ratować swój teatr przed magnatem naftowym – tak się bowiem złożyło, że budynek postawiono na złożach ropy.*

Mamy 8 zaproszeń do kina Bałtyk dla Czytelników, którzy do 3 I jako pierwsi skontaktują się z nami (kalejdoskop@ldk.lodz.pl) i 2 dla tych, którzy zatelefonują 3 I o godz. 11 (42 633 63 80) podając nazwisko, adres i numer telefonu.

W karnawale

Teatr Muzyczny zaprasza **20, 21 i 22 I** na **Koncerty Karnawałowe**. W programie fragmenty operetek Lehara, Zellera, Straussa i Offenbacha, m.in. z „Nocy w Wenecji”, „Ptasznika z Tyrolu”, „Krainy uśmiechu”, „Orfeusza w piekle”, „Życia paryskiego”, „Wesołej wdówki” i „Wielkiej księżnej Gerolstein”. Uzupełnią je arie z oper: „Lakmé” Delibesa, „Cyganerii” Pucciniego, „Carmen” Bizeta i „Czarodziejskiego fletu” Mozarta. Wystąpią soliści, orkiestra, chór i tancerze teatru.

Cenne pamiątki

Wystawę pt. „**Książęca kolekcja. Skarby z Muzeum XX Czartoryskich w Krakowie**” prezentuje Muzeum Ziemi Wieluńskiej. Można tu oglądać zbiory zgromadzone od XVIII wieku przez rodzinę Czartoryskich: obrazy m.in. Marcello Bacciarellego, Jana Chrzciciela Lampiego czy Olgi Boznańskiej, wyroby rzemiosła artystycznego z bursztynu, srebra, złota, kamieni szlachetnych – m.in. astrolabium z 1482 roku, które wytyczało położenie geograficzne. W gablotach znalazły się także pamiątki związane z powstaniem listopadowym i styczniowym oraz polskimi hetmanami – m.in. różaniec króla Jana III Sobieskiego czy kamienna urna z II wieku, do której księżna Izabela kazała włożyć fragment czaszki Stanisława Żółkiewskiego. Ekspozycję można zwiedzać do **25 III**.

Funkowo

W Klubie Wytwornia **26 I** zespół **Poluzjanci** będzie promował swoją najnowszą (trzecią z kolei) płytę pt. „3 metry ponad ziemią”. Jest na niej kilka nastrojowych utworów, ale nie brakuje również dynamicznych kompozycji funkowych, z których grupa słynie.

Akwarelowy mikrokosmos

W Akademickim Ośrodku Inicjatyw Artystycznych **4 I** zostanie otwarta wystawa prac **Artura Balahouane** pt. „Wędrujące formy”. Mieszkający w Łodzi architekt, z pochodzenia algierski Berber, pokaże swoje nietypowe, pełne symboli i metafor akwarelowe obrazki, które powstawały od 1989 roku do dziś. Czyt. str. 33.

Razem

Jagiellońskie Teatralia 2011 odbędą się w dniach **28-30 XII** w Jagiellońskim Ośrodku Kultury przy

ul. Wspólnej 6 w Łodzi. Udział wezmą amatorskie zespoły z Litwy (Teatr Razem), Belgii (Teatr Thor) oraz grupy działające przy Spółdzielni Mieszkaniowej im. Jagiełły. Można też poprobować regionalnych potraw narodów uczestniczących w imprezie. Otwarcie Teatraliów – **28 XII** o godz. 18.

Wysocki znów

W Klubie Wytwornia **15 I** ponownie wystąpią **Maciej Maleńczuk** i grupa **Psychodancing** – zaprezentują utwory z płyty pt. „Wysocki Maleńczuka”. Album zawiera jedenaście utworów Włodzimierza Wysockiego, przetłumaczonych i zinterpretowanych przez popularnego artystę.

Na ludowo

Do 30 XII w Galerii Starej ŁDK jest czynna wystawa pt. „**Polskie Boże Narodzenie**” (**3 I** finisaż i spotkanie z artystami ludowymi – autorami prezentowanych prac). Przygotował ją Ośrodek Regionalny ŁDK we współpracy z Miejskim Domem Kultury w Radomsku. Można zobaczyć aranżację fragmentu izby wiejskiej, rzeźby oraz obrazy twórców ludowych i nieprofesjonalnych, m.in. ilustracje wierzeń oraz zabiegów magicznych, szopki, postaci kołędowników.

Magdalena Wojtczak, *Chodzenie z gwiazdą*

Ekspozycja przenosi się **6 I** do MDK w Radomsku, gdzie można ją oglądać do końca stycznia. Wernisaż uświetni koncert kołęd w wykonaniu młodych radomszczan.

Księga profesora

W Ośrodku Propagandy Sztuki **20 I** zostanie otwarta wystawa dzieł **Juliusza Narzyńskiego** pt. „Księga obrazów”. Znajdą się na niej obrazy i prace na papierze. Autor, który był uczniem Artura Nachta-Samborskiego, kierował pracownią malarstwa w PWSSP w Łodzi.

tomik poezji

Andrzeja Poniedziałskiego JEDNOCZEŚNIE

kalendarz z poezją

Andrzeja Poniedziałskiego SZUMI CZAS

do nabycia:

Piwnica Artystyczna

Przechowalnia

ul. 6 Sierpnia 5

90 - 606 Łódź

tel.: 42 633 71 41

e-mail: wydawnictwo.jednoczesnie@o2.pl

strona: www.poniedzielski.art.pl

Styczeń?

Styczeń
Styczeń otóż stwarza styk
Czasu, który właśnie idzie
Z czasem, który właśnie znikł
Jak co roku
Po świątecznym już amoku
Kiedy moment „się zapłonien”
Bo i moment „się rozliczeń”
Ot i masz – przychodzi Styczeń
Proponuje, a z powodu
Paru naszych, z naszym prawem się rozminięć
Proponuje, może nawet z baldachimem
Ale jednak raczej pryczę
Proponuje
Prokurator – Mr. Styczeń
Pokazuje nam tabelkę
Tę tabelkę WINIEN – MA
Z zapytaniem – jak to było przeszłym latem?
A tabelka – jak ta belka
Patrzy się – się widzi kratę
Niewesoło, nie wesoło
Witaj nam bilansu szkoło
Myśli – jeśli – chaotyczne, mało spójne
Na honorze – może nawet czujęm ujmę
I żyjemy od niechcenia
Nie od chcenia
Ale, ale – mamy prawo do – „widzenia”
To „widzenie” – termin jeszcze mgłą zasnuty
Ale pono, tam z „widzeniem” czeka Luty
Ta wiadomość
I o tyle jest radosną
Że ten Luty
Się podobno widział z Wiosną

Andrzej Poniedziałki

Tworzenie marki

W ostatnich latach władze samorządowe doceniły, jakie znaczenie dla integracji lokalnych środowisk i promocji mogą mieć organizowane z dużym rozmachem wydarzenia kulturalne. Zapytaliśmy prezydentów miast województwa łódzkiego o ich flagowe imprezy, z którymi chcą być kojarzeni w Polsce. Do czego się odwołują i jak budują markę miasta. Oto kolejne wypowiedzi w naszym cyklu.

KRZYSZTOF CHOJNIAK prezydent Piotrkowa Trybunalskiego

Wśród wielu imprez organizowanych w Piotrkowie Trybunalskim są zarówno międzynarodowe: na przykład Festiwal Sztuki Akcji „Interakcje”, jak i ogólnopolskie: choćby PiotrKOFF Art Festival. Chcę jednak zwrócić uwagę na imprezy „ponad podziałami” narodowościowymi i kulturowymi – **Spotkania na Trakcie Wielu Kultur i Przegląd Filmów „Ekran Wielu Kultur”**. Prezentujemy tu dorobek kulturalny (filmowy, literacki, muzyczny itp.) twórców z różnych krajów. Tematem przewodnim jest historyczna wielokulturowość Piotrkowa, który, z racji położenia, od wieków był miastem, gdzie spotykały się nacje, kultura i religia: polska, rosyjska, niemiecka, żydowska, romska. Dziś przez Spotkania na Trakcie przypominamy zarówno historyczne znaczenie miasta, jak i wrażliwość idącą w parze z tolerancją, którą powinien mieć współczesny człowiek. Cykl imprez „na Trakcie” zbiega się z Imienina-

mi Piotrków – imprezą plenerową, organizowaną około 29 czerwca. Nazwa nie jest przypadkowa. Odwołuje się do tradycji, która założenie miasta przypisuje Piotrowi Duninowi Włostowicowi. Chcemy, by (wzorem Krystyn na Śląsku) w Piotrkowie spotykali się Piotrowie – których oczywiście serdecznie zapraszamy.

ZBIGNIEW BURZYŃSKI prezydent Kutna

Święto Róży to najważniejsze wydarzenie kulturalne w Kutnie, które odbywa się w ścisłym centrum miasta – na głównym trakcie handlowym łączącym dwa historyczne rynki. Trwająca trzy dni impreza planowana jest zwykle w drugi weekend września. W 2014 roku będziemy obchodzić jej 40-lecie. Intencją organizatorów jest nawiązywanie do bogatej tradycji kutnowskiej hodowli róż, poprzez towarzyszącą imprezie Wystawę Róż i Aranżacji Florystycz-

nych. Znani hodowcy i floryści prezentują królową kwiatów w ciekawych kompozycjach. Warto podkreślić jest to, że nasze miasto doczekało się także własnych odmian róży, jak Kutno, Marylka i Kopernik.

Wyjątkowość Święta Róży polega na umiejętnym połączeniu różnych elementów, takich jak: Wystawa Róż, Jarmark Różany, Ogólnopolski Festiwal Piosenki Kwietnik, lunapark, koncerty najpopularniejszych artystów, różane kulinaria oraz wielu innych. Impreza ta obecnie ma zasięg regionalny, ale dzięki jej promocji Kutno odwiedzają goście z całej Polski i z zagranicy. Impreza finansowana jest z budżetu miasta, jednak dzięki wsparciu sponsorów z roku na rok rozbudowujemy ją o kolejne nowe elementy. Warto przy tej okazji wspomnieć o integracji lokalnych środowisk (organizacji, stowarzyszeń, przedsiębiorców), które aktywnie włączają się w organizację imprezy, proponując wiele inicjatyw wzbogacających nasze święto.

ANDRZEJ OLSZEWSKI burmistrz Łęczycy

Sztandarowa impreza Łęczycy to **Międzynarodowy Turniej Rycerski** – niezwykle wydarzenie kulturalno-edukacyjne zarówno dla mieszkańców miasta, jak i dla osób je odwiedzających. Tradycja organizowania zmagania rycerskich trwa już 13 lat. W przedostatni weekend sierpnia Łęczycy zmienia swe oblicze i staje się średniowieczną wioską, po ulicach której przechadzają się damy dworu, giermkowie

oraz rycerze. Organizatorzy z wielką dbałością podchodzą do kwestii realizacji tej „żywej lekcji historii”. Tak szczegółowa wiedza z zakresu średniowiecznych zwyczajów, historii i tradycji nie jest powszechna. O potrzebie organizacji średniowiecznej imprezy świadczy frekwencja, jaką cieszy się nasz Turniej Rycerski. Każdego roku uczestniczy w nim około 8 tysięcy osób.

Celem naszych działań jest podtrzymywanie i upowszechnianie tradycji narodowej, wzmacnianie identyfikacji z miejscem pochodzenia, budowanie więzi lokalnych opartych na świadomości wspólnego dziedzictwa kulturowego, a przede wszystkim stworzenie łączycanom i turystom okazji do spotkania się, spędzenia razem czasu.

Przez dwa dni na dziedzińcu Zamku Królewskiego w Łęczycy zmagają się członkowie bractw rycerskich z całego kraju. Obok walk rycerzy pieszych i konnych, pokazów sokolniczych, artyleryjskich, tańca dawnego, uczestnicy biorą udział w zabawach plebejskich. Również podzámce tętni życiem. To tam bowiem średniowieczni rzemieślnicy i kramarze, ku ucieście licznie zebranych gości, prezentują swój kunszt. Zachęcają przybyłych gości do samodzielnego wykonywania różnych przedmiotów: garnków, mieczy, ubrań. Prezentowane są dawne techniki przyrządzania i podawania potraw oraz napitków, przygotowywanych według starych receptur. Festynowi towarzyszą koncerty muzyki dawnej – wykonywana na żywo w murach XIV-wiecznego zamku jest niewątpliwie ciekawą odmianą po zgiełku rycerskich potyczek czy średniowiecznej ulicy.

Więcej projektów edukacyjnych dla dzieci i dorosłych, koncerty poza siedzibą filharmonii i poza Łodzią, skracanie dystansu między artystami a odbiorcami muzyki – to najważniejsze zamierzenia Tomasza Bębna, nowego dyrektora naczelnego Filharmonii Łódzkiej.

Tomasz Bęben odebrał nominację na to stanowisko 3 listopada 2011 roku. Z filharmonią jest jednak związany już ponad dziesięć lat. Ostatnio, jako wicedyrektor ds. rozwoju, był odpowiedzialny między innymi za kreowanie wizerunku instytucji i umacnianie jej marki. Najbardziej znany jest jako twórca i dyrektor Wędrownego Festiwalu Filharmonii Łódzkiej „Kolory Polski”, który każdego lata zagląda z koncertami i innymi wydarzeniami kulturalnymi do małych miejscowości województwa łódzkiego. Swoje doświadczenia związane z „Kolorami Polski” zamierza wykorzystać przy kierowaniu filharmonią. Dotychczasowy dyrektor naczelny i artystyczny, Lech Dzierżanowski, jest nadal odpowiedzialny za sprawy artystyczne.

– *To, co charakterystyczne dla działalności dwóch poprzednich dyrektorów – Andrzeja Sułka i Lecha Dzierżanowskiego – to koncentracja na repertuarowym i jakościowym rozwoju zespołów artystycznych. Nie rezygnując z tego, chciałbym wiele uwagi poświęcić też pozyskaniu dla filharmonii nowych miłośników muzyki – zapowiada nowy dyrektor.*

Od kilku lat Filharmonia Łódzka proponuje zróżnicowany program. Jej szybki rozwój rozpoczął się w 2007 roku, kiedy funkcję dyrektora objął Andrzej Sułek. Orkiestrą zaczął kierować ceniony rosyjski dyrygent Daniel Raiskin, na plakatach pojawiły się nazwiska wielkich

gwiazd oraz nowe propozycje edukacyjne. Było to możliwe także dzięki temu, że zmiany kadrowe zbiegły się z rozbudzeniem ambicji Łodzi jako miasta kultury i przeznaczeniem na kulturę większych pieniędzy.

– *Teraz jesteśmy już w innym miejscu – zaznacza Tomasz Bęben. – To, że Łódź odpadła z wyścigu o tytuł Europejskiej Stolicy Kultury, dla wielu osób było bolesnym doświadczeniem i spowodowało weryfikację oczekiwań mieszkańców Łodzi wobec działalności instytucji kultury dotowanych przez urzędy. Na październikowym Regionalnym Kongresie Kultury potwierdziło się, że tym, czego przede wszystkim oczekują*

mieszkańcy województwa, są nie tyle wielkie gwiazdy prowadzane za ogromne pieniądze, co zwiększenie dostępności do tego, co oferujemy jako twórcy kultury.

Dyrektor podkreśla, że jego ambicją jest burzenie barier, jakie od dziesięcioleci istnieją między artystą a odbiorcą. Jego zdaniem do obcowania z muzyką, a nawet jej tworzenia, nie jest bowiem konieczna specjalistyczna wiedza na temat stylów czy epok – kultura rozwija się wszędzie tam, gdzie jest do tego sprzyjający klimat. Dobrym przykładem są tu „Kolory Polski”, które trafiają do małych miejscowości, nawet wioski, gdzie brak specjalistycznych instytucji zajmujących się muzyką.

– *Oczywiście nie chodzi o to, by zmieniać profil działania orkiestry czy chóru, ale by poszerzać ofertę programową – podkreśla Bęben. – Dobrym przykładem są popularyzatorskie koncerty z cyklu „Filharmonia: O co tyle hałas?”, podczas których sala wypełniona jest po brzegi rodzinami z małymi dziećmi i nastolatkami. Chcemy poka-*

Jeszcze śmielej

► Magdalena Sasin

zywać to samo, co do tej pory, choć w nieco inny sposób – tak, by jak najbardziej cieszyć się muzyką. Jest to ściśle związane z działaniami edukacyjnymi, których sensem jest nie tyle wykształcenie twórców-amatorów, co przygotowanie do uczestniczenia w kulturze i korzystania z niej.

Propozycji edukacyjnych ma być jeszcze więcej niż do tej pory. Nie wszystkie w siedzibie filharmonii. Trwają prace nad projektem, który zakłada współpracę z ogólnokształcącymi szkołami podstawowymi. Zajęcia, które odbywałyby się pod szyldem Filharmonii Łódzkiej i z udziałem jej muzyków, miałyby przygotowywać dzieci do kontaktu z muzyką klasyczną. Szczegóły będą znane prawdopodobnie w marcu – w dużym stopniu zależą one od dofinansowania z ministerstwa kultury.

Filharmonia chce być coraz silniej obecna w regionie, umacniać wizerunek instytucji województwa łódzkiego i stanowić jego wizytówkę na zewnątrz. W przyszłym sezonie artystycznym cztery koncerty z cyklu „Filharmonia: O co tyle hałasu?” zostaną przedstawione w innych miejscowościach regionu. Ponadto przygotowywane są duże wydarzenia muzyczne, które mają odbyć się w dwóch z czterech wybranych miejscowości: Uniejowie, Tumie, Łowiczu lub Bełchatowie. Pomyślano je tak, aby podkreślały unikatowy charakter otoczenia. Być może na tę okazję zostanie zamówiony nawet specjalny utwór.

– *W Polsce Filharmonia Łódzka jest rozpoznawalna i ma renomę: nie tylko z powodu orkiestry i chóru na naprawdę dobrym poziomie. Postrzegana jest jako instytucja nowoczesna: taka, która aktywnie poszukuje nowych odbiorców i „sypie pomysły”* – uważa Tomasz Bęben. – *Natomiast na tle tego, co robi się za zachodnią granicą, nasze działania dla pozyskania nowych odbiorców wciąż są zbyt nieśmiałe.*

Dlatego zamierza „oswoić” nie tylko repertuar, ale i sam filharmoniczny budynek. Chce, by znalazły się w nim interesująco i przytulnie urządzone miejsca, które zachęcą melomanów do przebywania tutaj także przed i po koncercie, rozmów, spotkań z przyjaciółmi.

W dalszej perspektywie dyrektorów filharmonii czeka wielkie wyzwanie: w 2015 roku przypada jubileusz jej stulecia. Trzy lata na opracowanie planu obchodów i pozyskanie wybitnych artystów to tylko na pierwszy rzut oka dużo czasu. Tomasz Bęben zapowiada, że chciałby, aby obchody stulecia były wydarzeniem międzynarodowym, tym bardziej że patronem filharmonii jest Artur Rubinstein – postać znana na wszystkich kontynentach, obywatel świata. O jubileuszu filharmonii jego imienia powinni zatem dowiedzieć się wszyscy ci, którym jego osoba i sztuka są bliskie.

Kolejne wyzwanie to budowa organów. Wielka inwestycja, o której mówi się od lat, przybiera wreszcie realne kształty. W połowie listopada ogłoszono przetarg na budowę nowego instrumentu, pod koniec stycznia powinna zostać podpisana umowa. To projekt wyjątkowy, bowiem faktycznie powstaną dwa niezależne instrumenty: jeden barokowy, tzw. silbermanowski (taki, na jakim komponował Jan Sebastian Bach), drugi romantyczny. Dzięki temu Łódź stanie się jedynym miejscem w Polsce, gdzie w sali koncertowej w idealnych warunkach będzie można dokonywać nagrań płytowych. Organy romantyczne mają po raz pierwszy zabrzmieć na koncercie w grudniu 2014 roku, instrument barokowy być może nawet rok wcześniej.

Objęcie funkcji dyrektorskiej łączy się dla Tomasza Bębna z koniecznością oceny szans i zagrożeń na nowym terenie działania. – *Mam silne przekonanie, że Filharmonia Łódzka dysponuje bardzo dobrymi zespołami: zarówno artystycznymi, jak i administracją. To ludzie z pasją, aktywni i twórczy. Problemy sprawia natomiast konieczność „dopięcia” budżetu i dostosowania do niego planów na przyszły sezon. Z szacunku do publicznych pieniędzy nie zamierzam go przekraczać, bo dotychczasowe doświadczenia przekonały mnie, że możliwe jest tworzenie kultury za stosunkowo niewielkie, racjonalnie wydatkowane środki. Wyzwaniem jest sytuacja, w której próbuje się robić wyjątkowe rzeczy w ramach „niewyjątkowych” możliwości.*

Łowicz czeka na EURO

► Monika Nowakowska

O tym, że łowicki folklor to marka idealna do promowania miasta nad Bzurą w Polsce i na świecie, lokalne władze wiedzą od dawna. Postanowiono jednak wykorzystać również inny marketingowy hit, czyli Mistrzostwa Europy w Piłce Nożnej. Popyt na pamiątki inspirowane słynnymi wycinankami, pasiakami i haftami sprawił, że motywem dwóch charakterystycznych kogutów ozdobiono również piłkę. Jak twierdzą w Centrum Kultury, Turystyki i Promocji Ziemi Łowickiej, sprzedaje się świetnie. Skoro tak, dlaczego nie można by było taką piłką rozgrywać meczów podczas EURO 2012?

– *Pomysł niestety odrzucono* – opowiada z żalem dyrektor centrum, Jacek Chołuj. – *Ale proszę zwrócić uwagę na logo promujące EURO. Stylistycznie przypomina... łowicką wycinankę! Posądzano nas nawet o plagiat, zapewniam jednak, że to nasza inicjatywa wykorzystania w promocji ziemi łowickiej lokalnego folkloru była dużo wcześniejsza i, jak się teraz okazuje, doskonale wpisaliśmy się w strategię promocji mistrzostw.*

Centrum Kultury, Turystyki i Promocji Ziemi Łowickiej to nowa, działająca od maja 2011 roku, instytucja Starostwa Powiatowego. W siedzibie centrum przy Starym Rynku 17 znajdziemy też inne folkowe gadzety: podkładki, breloki, filiżanki, smycze, koszulki – wszystkie z motywami wycinanek i pasiaków. Zainte-

resowani bezpośrednim kontaktem z twórcami ludowymi mogą ich odnaleźć dzięki podręcznemu przewodnikowi „Rękodzieło ludowe powiatu łowickiego”, zawierającemu adresy, telefony i zdjęcia garncarzy, hafciarzy, rzeźbiarzy, kowali, plastyków obrzędowych, poetów i gawędziarzy z dziesięciu gmin powiatu. Centrum planuje rozwijać działalność wydawniczą. Kolejna propozycja to „Łowickie. Zespoły folklorystyczne dawniej i dziś. Część III” – książka, która ukaże się na przełomie stycznia i lutego 2012 roku. Muzyka i taniec ludowy to inny atut ziemi łowickiej, idealny do promocji. Stąd pomysł, aby kalendarz na 2012 rok (również wydawnictwo centrum) ozdobić zdjęciami 12 działających na terenie powiatu zespołów folklorystycznych. Oprócz pamiątek, gadżetów i ulotek w trzech językach centrum proponuje turystom także noclegi: 30 miejsc w dwuosobowych, nowoczesnie wyposażonych pokojach, ulokowanych na I i II piętrze wyremontowanej kamienicy przy Starym Rynku.

Przebudowa i modernizacja obiektu możliwa była dzięki dofinansowaniu z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (306.736,67 zł) i z budżetu państwa (również 306.736,67 zł). Resztę wyłożyło starostwo, a budżet wyniósł blisko 1,3 mln zł. W efekcie Łowicz zyskał nowoczesny dom wycieczkowy z salą konferencyj-

na 50 osób i 15 pokojami, dostosowanymi do potrzeb osób niepełnosprawnych. W centrum gościli już Francuzi, Niemcy, Duńczycy i Chińczycy, dla których zaskoczeniem były zapewne wyjątkowo niskie ceny za dobę: np. 39 zł od osoby w pokoju z łazienką. Plusem nowej bazy noclegowej jest też dogodna lokalizacja: w samym centrum Łowicza, naprzeciwko bazyliki (nocą efektownie oświetlonej) oraz zabytkowy charakter obiektu o prostej, funkcjonalnej bryle, stylizowanej w duchu XIX-wiecznego klasycyzmu.

Profesjonalnie wyposażone centrum pełni wiele funkcji kulturalno-usługowych, jedną z nich jest całodobowa informacja turystyczna – ewenement jak na 30-tysięczne miasteczko!

– Nasza działalność nie ogranicza się do siedziby w Łowiczu – zapewnia dyrektor Chołuj.

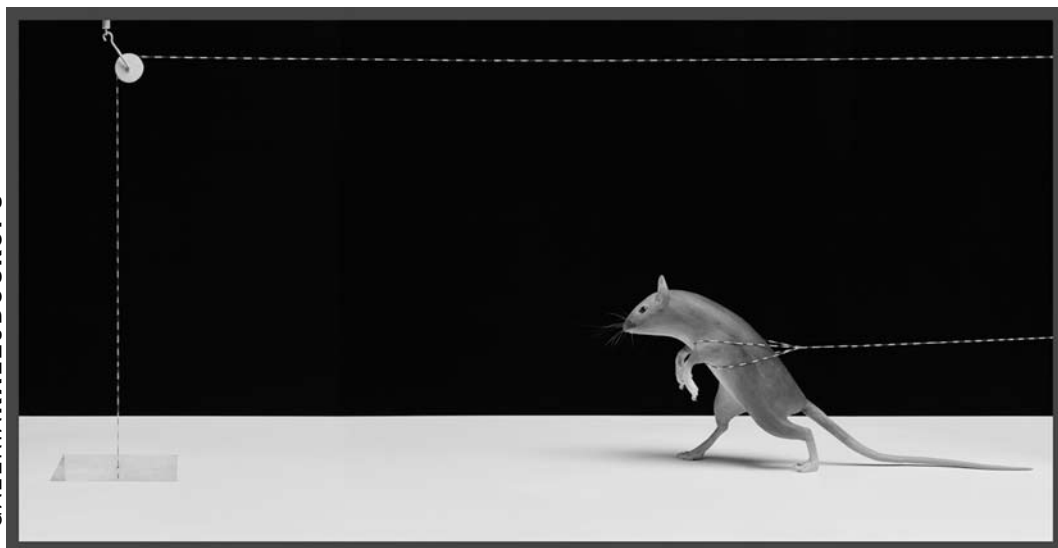
– Współpracujemy z gminnymi domami kultury, bibliotekami, twórcami ludowymi, kołami gospodyń wiejskich w całym powiecie i chętnie kierujemy do nich turystów. Mam świadomość, że ważną atrakcją ziemi łowickiej, obok folkloru, są również zabytki architektury.

Stąd pomysł, aby wyremontować dwa zachowane słupy graniczne dawnego Księstwa Łowickiego z 1829 roku, a teren wokół nich uczynić miejscem wycieczek turystycznych. Na ten cel wstępnie potrzeba 200 tysięcy złotych. Z myślą o bieżącym sezonie centrum przygotowuje się na Boże Ciało w Łowiczu. Gościć będzie wówczas ogólnopolską konferencję fotografików przyrody, wizytę zapowiedzieli już miłośnicy meteorów.

– Liczymy też na gości EURO 2012, gdyż Łowicz to ważny węzeł komunikacyjny na trasie z Poznania do Warszawy. Oprócz piłek z motywem łowickim mamy dla nich inną folklorystyczną atrakcję: największą na świecie łowicką wycinankę – wielobarwną „gwiazdę” o imponujących wymiarach dwa na dwa metry! Pracowało przy niej przez miesiąc pięć artystek ludowych, a klejenie poszczególnych części odbyło się podczas XII Biesiady Łowickiej.

Monumentalną „gwiazdę” można podziwiać w holu głównym Centrum Kultury, Turystyki i Promocji Ziemi Łowickiej.

■ GALERIA KALEJDOSKOPU

Grzegorz Przyborek, *Tryptyk ze szczurami*. Wystawa w Ośrodku Propagandy Sztuki – do 8 stycznia

Gdy brytyjski operator Billy Williams, jeden z gości festiwalu Camerimage, zwiedzając Muzeum Kinematografii w Łodzi, zobaczył małą kamerę Arri-flex, przytulił ją i popłakał się.

Muzeum w pałacu Scheiblera ma 25 lat. Pierwsza wystawa prezentowała 35 filmów Andrzeja Wajdy na 35-lecie pracy artystycznej. Niedawno mistrz świętował tutaj swoje 85. urodziny. Lubi wracać do pałacu, bo to miejsce ma niepowtarzalny klimat.

O niezwykłym charakterze wnętrza, w których zachowało się XIX-wieczne wyposażenie, najlepiej świadczy fakt, że upodobali je sobie filmowcy. Powstało tu 25 filmów fabularnych i mnóstwo etiud studentów pobliskiej „filmówki”. W dawnym gabinecie Karola Scheiblera kręcono na przykład jedną ze scen odcinka „Stawki większej niż życie” pt. „Cafe Rose” w reż. Andrzeja Konica. Alina Janowska jako pani Rose przewijała się tu w zwiewnych tiulach, a J-23 dobierał się do zabytkowej komody.

Moim przewodnikiem po muzeum jest wicedyrektor Barbara Kurowska. Wejście z gabinecie prowadzi nas do sali balowej. Uwagę zwracają piękne lustra – jedno z nich pamięta czasy Scheiblerów. Drugie już nie – oryginalne zwierciadło pękło pod wpływem gorącego reflektora podczas kręcenia „Ziemi obiecanej”. W słynnym filmie Wajdy możemy zobaczyć niemal całą siedzibę łódzkich fabrykantów. Kręcili tu także: Andrzej Żuławski, Tadeusz Konwicki i wielu innych.

– *Wytrwale tropimy w filmach ślady naszego pałacu* – wyjaśnia Barbara Kurowska. – *Na fotosie z „Jak daleko stąd, jak blisko” Konwickiego, przedstawiającym Annę Dymną (jeszcze z czasów szkoły teatralnej) opierającą się o charakterystyczną szafkę, rozpoznaliśmy nasze wnętrza i nasz mebel. Dziś w bibliotece Scheiblerów, gdzie*

Pora na Pole

zrobiono zdjęcie, stoi ozdobne krzesło – rekwizyt z „Quo vadis” Jerzego Kawalerowicza.

Za salą balową, pokojem mauretańskim, jadalnią i biblioteką jest tzw. pokój pani – pomieszczenie w stylu neorokokowym. Przez wiele lat stał tu

taj największy i jeden z najwspanialszych eksponatów muzeum – fotoplastikon Kaiser-Panorama Augusta Fuhrmanna. Są tylko cztery takie na świecie. Zabytek grał dużą rolę w filmie „Vabank” Juliusza Machulskiego i wciąż działa, ale został przeniesiony na piętro. – *Były zakusy, żeby odebrać mu sławę, że to niby warszawski fotoplastikon grał u Machulskiego, ale na fotosach widać wyraźnie, że to z udziałem naszego kręceno tę scenę* – wyjaśnia Kurowska.

Klatka schodowa i strych zajmuje wystawa poświęcona historii polskiej animacji. Można oglądać plan filmowy, lalki, stół montażowy, sprzęt zdjęciowy. Od 1986 roku, mimo trwającego na okrągło remontu, muzeum nigdy nie zaprzestało działalności wystawienniczej, ale jednocześnie bardzo długo nie miało stałej ekspozycji. Teraz ma – oprócz tej poświęconej animacji – również „Tajemnice planu filmowego”. Podziwiamy kamery, prawdziwe rarytasy, których używano w filmach Aleksandra Forda, Wojciecha Jerzego Hasa i Andrzeja Wajdy.

Częścią tej ekspozycji jest fragment planu filmowego – komnata Chryzotemis z filmu „Quo vadis”. Możemy się przebrać w kostium i stać się częścią sceny, widząc siebie na monitorze. W sali obok prezentowane są możliwości green boksu: stajemy na zielonym tle, a na ekranie widzimy siebie w towarzystwie Koziołka Matołka.

Najnowsza część Muzeum Kinematografii (użytkowana od 5 lat) mieści się w dawnej wozowni, gdzie urządzono salę kinową. Przy wejściu stoi nietypowy rekwizyt filmowy – olbrzymia socrealistyczna rzeźba Mateusza Birkuta,

która zagrała w „Człowieku z marmuru” Andrzeja Wajdy. Ciągłe ktoś chce ją wypożyczyć, ale muzeum jej nie wypuszcza. Łatwo Birkuta uszkodzić.

Kino to nowoczesna aparatura dźwiękowa i znakomita akustyka. Sala jest raczej nieduża, ale odbywają się tu nie tylko projekcje (m.in. starych filmów, których nie zobaczymy nigdzie indziej w Łodzi). Były pokazy capoeiry, flamenco, koncerty, prezentacje różnych kultur, pantomima i spektakle teatralne. Tutaj swoje ostatnie spotkania z widzami mieli Stanisław Różewicz i Janusz Morgenstern.

– *Pałac jest kameralny, przytulny. Ludzie dobrze się tu czują, ale największe szczęście Muzeum Kinematografii to zespół pracowników* – przekonuje Barbara Kurowska. – *Na prośby nigdy nie odpowiadają, że się nie da. Wiele spraw traktują jako osobiste wyzwanie i poświęcają mnóstwo swojego prywatnego czasu.*

W muzeum rezydują też dwa koty. Kotka jest leniwa i nie pokazuje się, ale kocurek to miłośnik kina. Wskakuje gościom na kolana. Kiedy ktoś go woła, bo chce na przykład zwierzaka sfilmować, kot chowa się, ale gdy ostatnio w muzeum był Wajda, kocurek do niego przyszedł.

Ogromna kolekcja plakatów filmowych to duma muzeum. Materiały do filmów Kieślowskiego, Polańskiego, Kawalerowicza, Hoffmana i tych z udziałem Poli Negri – stanowią największe zbiory na świecie. Postaci gwiazdy kina nie-mego poświęcona była przygotowana przez muzeum wystawa „Pola Negri. Legenda kina” (zdjęcie z tej ekspozycji pokazujemy na okładce „Kalejdoskopu”). Ostatnio film „Mania” z udziałem najbardziej znanej na świecie polskiej aktorki – uznawany za zaginiony – promował naszą prezydentkę w Unii Europejskiej. W grudniu odbyła się prapremiera zrealizowanego przez Studio Buffo musicalu „Polita”. Muzeum Kinematografii wpisało się zatem w kolejną falę popularności gwiazdy kina.

– *Nawiązaliśmy wiele kontaktów zagranicznych. Na dużą skalę zaczęły się od wystawy poświęconej Krzysztofowi Kieślowskiemu w 2005 roku* – mówi dyrektor Kurowska. – *Od tamtej pory „Kieślowski” cały czas jeździ po świecie. W jego ślady idzie „Polański”. I to jest najlepsza reklama Muzeum Kinematografii. Dzięki tym wędrującym wystawom znaj nas na czterech kontynentach – od Toronto przez Rio de Janeiro po Tel Awiw i Singapur.*

BS

Kadr z filmu „W ciemności” – w kinach od 5 stycznia

Foto: KINO ŚWIAT

Archidiecezjalne Wydawnictwo Łódzkie zostało powołane w 1986 roku, gdy biskup Władysław Ziółek uznał, że jest pilna potrzeba publikowania książek religijnych, związanych z funkcjonowaniem Kościoła i szeroko rozumianą kulturą chrześcijańską. Nie bez znaczenia był też fakt, że Łódź już wtedy była dużym ośrodkiem akademickim.

udziałem autora. Bo nie jest łatwo utrzymać się na rynku wydawnictwu katolickiemu, które musi konkurować z tak dużymi oficynami, jak Znak czy Pallotyni. – *Od trzech lat jesteśmy na minusie. Gdyby nie wcześniejsza koniunktura, już byłyby kłopoty.*

Niedawno ukazała się, w skromniejszej niż w poprzednich latach liczbie egzemplarzy (mniej

Wiara w audiobook

► Maria Sondej

W pierwszym roku ukazały się dwie pozycje: „Diecezja łódzka i jej biskupi” oraz obszerny informator, dotyczący naszej diecezji. – *Potem mój poprzednik, ksiądz Kazimierz Gawroński, został skierowany do innej pracy, a książkami zająłem się ja* – mówi ks. Józef Janiec, od 24 lat dyrektor wydawnictwa. W pełnieniu funkcji wydawcy księdzu Jańcowi bardzo pomagają podyplomowe studia z bibliotekoznawstwa na Uniwersytecie Łódzkim, na które zdecydował się jednocześnie z nauką w łódzkim seminarium duchownym (w tamtejszej bibliotece odbył także długie praktyki).

W początkach działalności wydawnictwa nie było w tej branży łatwo: limitowany przydział papieru, cenzura. – *Dopiero po 1989 roku mogliśmy zaspokajać ogromny głód książki religijnej. Przez trzy lata, między 1991 a 1993 rokiem, nasze publikacje wychodziły w ogromnych nakładach, a rynek wszystko chłonał. Na przykład książka „Jezus jest Mesjaszem” ukazała się w liczbie 70 tysięcy egzemplarzy! To dziś nie do pomyslenia.*

Ksiądz Janiec uważa, że w tej chwili wydanie tytułu w nakładzie dwóch tysięcy egzemplarzy i sprzedanie go w ciągu pół roku jest sukcesem. Wiele pozycji ma nakład o wiele mniejszy: nawet 200-300 egzemplarzy, często z finansowym

jest dzieci „rocznika komunijnego”), kolejna edycja modlitewnika do Pierwszej Komunii. Wydawnictwo Archidiecezjalne Łódzkie co roku go aktualizuje, teraz np. wprowadziło modlitwy do błogosławionego Jana Pawła II. – *Autorem modlitewnika jest biskup Józef Zawitkowski z Łowicza. Napisał go ponad 40 lat temu pod pseudonimem ksiądz Tymoteusz, gdy jeszcze nie był hierarchą. Drukujemy ten modlitewnik od początku naszego istnienia i ciągle jest poszukiwany.*

Książki wydawnictwa archidiecezjalnego są rozprowadzane poprzez sieć hurtowni, ale od pewnego czasu są także sprzedawane wysyłkowo, przez Internet. Nie wszystkie mają charakter religijny. – *Dwukrotnie wydaliśmy „Atlas architektury dawnej Łodzi” Krzysztofa Stefańskiego, u nas ukazały się „Pejzaże Łodzi” Andrzeja Wacha czy „Łódzkie czary-mary”. Od czasu do czasu publikujemy także wiersze. Z tymi jednak jest kłopot, bo poezja bez promocji nie ma szans* – mówi ksiądz dyrektor. W wydawnictwie jest jedyną osobą duchowną, pozostali czterej pracownicy są świeccy.

W ostatnich latach zwiększa się liczba publikowanych rocznie pozycji, średnio jest ich 10-12. – *Zbliżamy się już do liczby 300* – mówi ksiądz dyrektor. – *A poza tym wydajemy też*

periodyki. Jednym z nich jest rocznik „Studia Teologiczne Łódzkie” – pismo wykładowców łódzkiego seminarium, ukazuje się też miesięcznik „Wiadomości Archidiecezjalne Łódzkie”.

Przyszłość? – *Jestem ostrożny z planami, trudno się odnaleźć w obecnych czasach. Książka drukowana ma poważnego konkurenta: komputer. Jednak sądzę, że część ludzi pozostanie jej wierna, przedkładając ją nad e-booki. W tym nasza szansa.*

Za to w audiobooki ksiądz Janiec wierzy, sam wydał już jeden z okazji jubileuszu oficyny. To „Listy Ojca Pio” – ich nagranie trwa osiem i pół godziny. Skąd ten wybór? – *Listy są zawsze tekstem bardzo osobistym. Gdy są czytane, ten wa-*

lor jeszcze się zwiększa, bo lektor dodaje własną interpretację, pośredniczy między autorem tekstu a odbiorcą – uważa ksiądz Janiec. „Listy Ojca Pio” zostały opublikowane w wydawnictwie kilkakrotnie, po raz pierwszy w 1995 roku, czyli długo przed beatyfikacją i kanonizacją włoskiego zakonnika.

Niektóre pozycje oficyny podlegają kościelnej cenzurze: można je drukować dopiero wtedy, gdy uzyskają oficjalną aprobatę diecezjalnego biskupa, czyli imprimatur. – *To ja, po wstępnej lekturze tekstu decyduję, czy są w nim zawarte treści o charakterze dogmatycznym i czy trzeba zawracać głowę arcybiskupowi. Od czasu do czasu muszę to robić – mówi ksiądz dyrektor.*

Grafika Leszka Róźgi
– wystawa w Stacji Nowa Gdynia

■ GALERIA KALEJDOSKOPU

Nadchodzi godzina 0. Za kilka dni, tj. z początkiem stycznia 2012 roku, wykonawcy remontu wejdą na teren teatru, który zostanie zamknięty po nadzwyczajnym koncercie sylwestrowym. Ma on zakończyć dotychczasową działalność, pokazując, na co nas stać w tej chwili, co udało się zrobić w ciągu kilku miesięcy. No i na co najmniej czterech planach ruszą roboty modernizacyjne. A więc w budynku technicznym (do którego dobudujemy magazyn dekoracji), na froncie teatru, na scenie oraz w poszczególnych pomieszczeniach, co polegać będzie na kuciu ścian w celu przeciągnięcia nowych przewodów i instalacji tzw. inteligentnego sterowania. Wcześniej, w ramach tego samego projektu, oddane zostały już do użytku urządzenia klimatyzacji schładzające powietrze (po 30 latach) i basen przeciwpożarowy.

OPERACJA ⁽⁶⁾

Inna sprawa. Tworzony jest budżet na 2012 rok. Myślę, że Teatru Wielkiego nie dotknie zapaść finansowa, bo podpisałem kontrakt uwzględniający przydział konkretnych środków na jego modernizację w poszczególnych latach. W końcu grudnia będę też rozmawiał z kierownictwem województwa na temat przedstawionego przeze mnie projektu zarządzania teatrem w czasie czteroletniego kontraktu. Jest w nim zawarte wszystko, co chcielibyśmy zmienić czy poprawić, ale także to, co planujemy wystawić przez te lata, łącznie z dwiema edycjami spotkań baletowych – w listopadzie 2013 i maju 2015. Z tej okazji spotkałem się z siedmioma związkami zawodowymi. Zadeklarowałem im, że mamy zapewniony budżet na najbliższe lata, pozostaje nam tylko mocno przyłożyć się do pracy. I oznajmiłem, że gratyfikacje pieniężne nie będą dzielone po równo, a według włożonego wysiłku i uzyskanych efektów.

W nowym roku czeka nas wielki eksperyment – występy poza siedzibą. Wszystkie bardzo kosztowne. Oznaczają bowiem nie tylko zmniejszenie gabarytów dekoracji, ale całkowite przereżyserowanie spektakli. Bo nigdzie w Łodzi nie ma sceny o takiej samej głębokości i wysokości jak nasza, a jeśli nawet można gdzieś wykorzystać tamtejsze sztankiety do uruchomienia dekoracji, to i tak w zupełnie innej skali. Wszystko trzeba dostosować do zastanych warunków. Nie wyobrażamy sobie innego rozwiązania – poszczególne zespoły nie mogą ćwiczyć „na sucho”, konieczna jest systematyczna praca nad formą. Planujemy zatem w pierwszym półroczu nowego roku zaprezentowanie – z repertuaru dotychczasowego – trzech, czterech pozycji w miesiącu, w tym także spektaklu baletowego. Do tego dojdą koncerty nie wymagające kompletu dekoracji. W styczniu więc poza kołędami planujemy wieczór pt. „Hiszpańskie fascynacje”, co pozwoli przypomnieć fragmenty znanych oper. Myślę, że melomani nie powinni narzekać na wersje koncertowe, np. „Madame Butterfly”. Same zaś spektakle będziemy pokazywać

w czterech miejscach: Teatrze Muzycznym, Filharmonii Łódzkiej, Teatrze im. Jaracza, Klubie Wytwórnia. Myślę także o kościołach...

Oczywiście są i problemy z akustyką w nowym miejscach – musical „My Fair Lady” zakłada użycie mikroportów, ale już w przedstawieniu operowym nie mogą być one wykorzystane. Trzeba się więc będzie natrudzić, by wszystko zagrało. Podstawowym naszym zadaniem jest bowiem nie stracić widzów! Dlatego chcemy być w stałym kontakcie z nimi, m.in. organizując nadal cykliczne spotkania pn. „Pro Opera” – na pierwszym za nowej dyrekcji odliczyła się grupa posiadaczy abonamentów, na których nam specjalnie zależy. Przyszło 120-130 osób, poznali nasze plany, skład dyrekcji. Chciałbym zainteresować operą także młodzież. Z dotychczasowego repertuaru bierzemy to, co się nie zestarzało w sensie inscenizacji i poziomu, a więc spektakle: „Nabucco”, „Traviata”, „Łucja z Lammermoor” czy nowa Gala Operowa. Chcemy przygotować premierę, która zakończy sezon

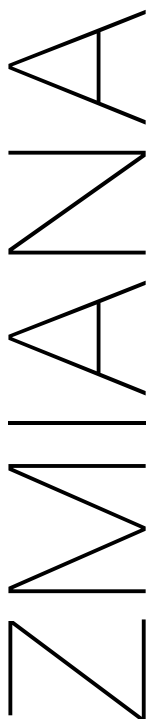
jeszcze przed Euro 2012. Marzy mi się wielkie widowisko, np. „Faust”. Może zagramy w nowej przestrzeni Międzynarodowych Targów Łódzkich?

Cały czas szukam miejsc występów poza Łodzią – w perspektywie całego roku. Już mamy zaproszenia na festiwale także z zagranicy, ale musi być wg zasady – kameralnie, ale na poziomie. Do tej pory był czas przygotowań do wielkiego remontu i funkcjonowania opery w warunkach ekstremalnych, teraz nastąpiła faza główna. Sam remont jest sprawdzianem naszej sprawności. Najtrudniejsze jest to, że teatr musi być stale na najwyższych obrotach. A widzowie muszą wiedzieć, że nadal dla nich gramy. Tak trudnego okresu nie było w historii teatru, ale jednocześnie jest to ogromna szansa na unowocześnienie infrastruktury, potem na złożenie wniosków na kolejne remonty i zrestrukturizowanie zespołów drogą naturalną. Kto się nie sprawdzi w tych warunkach, oędzie. A ja będę parł do sukcesu...

Wojciech Nowicki

Foto: Małgorzata Szafrąńska, z cyklu EC1 – pięknie będzie jutro

Coraz częściej łapię się na bolesnym przecuciu, że powoli staję się monotematycznym, starym marudą, który stale narzeka na upadek świata zawłaszczanego przez postępowo-awangardowe spiski. Jeżeli inni widzą rzecz podobnie, może to być dla mnie tym bardziej bolesne, jako że przewidywalność komentarzy jest wielką wadą felietonisty (któż chciałby czytać felietony Katona Starszego na temat Kartaginy?). Postanowiłem więc coś zmienić – Boże Narodzenie i Nowy Rok to dobra okazja.

Dlatego dziś nie będzie ani słowa o dominacji lewicy w łódzkiej kulturze, o zawłaszczaniu kolejnych instytucji przez ludzi Krytyki Politycznej ani nawet o propozycji 100-procentowego podatku od spadku, którym lewacy chcą osłabić instytucję rodziny. Dziś będzie o niszczącej sile nienawiści, jałowości życia zdominowanego przez politykę i o tym, że nie wystarczy mieć rację.

W swojej najnowszej powieści *Czas niedokonany* Bronisław Wildstein umieścił postać Zuzanny, opozycjonistki, która w wolnej Polsce nie chce iść na żaden kompromis, domaga się rozliczenia przeszłości, pisuje krytyczne teksty na temat nowej rzeczywistości. Po kolei odwracają się od niej dawni przyjaciele i znajomi, których postawa nie jest dla niej wystarczająco bezkompromisowa. Samotna, sfrustrowana, pali coraz więcej papierosów, pije coraz więcej wina. Ma rację, tylko co z tego? Nie ma nawet siły pojechać do Florencji, o czym marzyła przez długie lata komunizmu. Choć mogłaby, nie zobaczy więc tych wszystkich wspaniałych dzieł sztuki...

Szkoda, że państwo tego nie widzą – ulubiony zwrot radiowych komentatorów – można by go użyć, opisując moje sobotnie i niedzielne poranki. Z masochistyczną konsekwencją kupuję gazetę, która nazywa się gazeta, włączam popularną telewizję informacyjną i rozpoczynam przegląd wiadomości i komentarzy. Bardzo szybko przejmuję rolę głównego komentatora, namiętnie polemizując z telewizorem i obrzucając występujących w programie polityków najgorszymi obelgami. Rodzina chowa się po kątach albo dyskretnie wychodzi, sąsiedzi pytają żonę, czy coś się stało, znajomi martwią się, co to będzie na starość. Szkoda, że ja sam tego nie widzę...

Może bym nabrał trochę dystansu, odpuścił, przestał się napinać. Przynajmniej do czasu, aż wymyślę jakieś skuteczne sposoby naprawienia sytuacji. Układanie w nieskończoność zjadliwych filipik, pisanie listów do redakcji, wyświetlanie sobie w wyobraźni filmu z walki bokserskiej ze Sławomirem Sierakowskim – to wszystko nie prowadzi w dobrą stronę. Nawet gdy koło południa idę do lasu pobiegać, moja złość biega ze mną i psuje mi przyjemność. Psychologiczna technika przekładania negatywnych emocji na wysiłek fizyczny pozwala mi co prawda zrobić w nagłym zrywem na przykład 50 pompek, ale i tak nie dam rady wyładować całego mojego gniewu.

Ta sytuacja trochę jest sprzeczna z wartościami chrześcijańskimi, których obrona leży u podstaw opisanego zamieszania. Przecież mam kochać nieprzyjaciół i przedstawiać drugi policzek, a jeśli to za trudne – chociaż szanować przeciwnika i widzieć w nim człowieka. Tylko co jest większym szacunkiem: podjęcie polemiki czy lekceważące wzruszenie ramion... Nie chciałbym skończyć jako gadający do siebie na ulicy szaleniec, ale też nie chciałbym wycofać się w prywatność (wakacje, działka, imieniny). Czy to wszystkie możliwe opcje? Zostaje pisanie felietonów, czytanie książek, rozmowa...

Piotr Grobliński

Jak w kinie

► Bogdan Sobieszek

Opus Film istnieje od 20 lat. To jeden z jaśniejszych punktów niewesołej łódzkiej rzeczywistości – dowód na to, że można tu robić ambitne filmy. Wystarczy choćby popatrzeć na mieszczącą się na terenie dawnej Wytwórni Filmów Fabularnych nowoczesną siedzibę studia. Opus to rodzinna firma stworzona przez Piotra Dzieciola, znana w Polsce, nie tylko dzięki produkcji klipów reklamowych.

Od jakiegoś czasu pana Piotra wspierają jego dwaj synowie – Łukasz i młodszy o 5 lat Wojciech. Jako mali chłopcy jeździli z ojcem na plenery zdjęciowe, statystowali. Łukasz już wtedy połknął bakcyła filmowego: – *Jeśli tylko mi pozwalano, spędzałem czas w wytwórni przy Łąkowej, gdzie ojciec pracował jako kierownik produkcji – wspomina. – To było dla mnie fascynujące miejsce, inny świat. Mogłem tu zobaczyć np. przechadzających się korytarzami rycerzy w zbrojach.*

Potem było filmoznawstwo i egzaminy wstępne na wydział operatorski. W ich trakcie postanowił jednak studiować produkcję filmową. Ojciec postawił warunek: – *Dobrze, ale nie w Polsce. Jeśli masz zostać producentem, musisz uczyć się od najlepszych – poznać język i inne metody pracy.* I tak Łukasz skończył The Los Angeles Film School. Dziś w Opusie prowadzi swoje projekty, będąc partnerem dla reżysera od pierwszych

wersji scenariusza po promocję i dystrybucję. Tak było ostatnio z filmem „Wymyk” Grega Zglińskiego.

– *To droga podobna do mojej – tłumaczy Piotr Dzieciol. – Interesowałem się kinem od czasów licealnych. Oglądałem wszystkie filmy, które wtedy wchodziły na ekrany. Kiedy tylko w moim rodzinnym Wrocławiu zobaczyłem ekipę filmową, która kręciła zdjęcia, niezależnie, czy szedłem do szkoły, czy ze szkoły, zatrzymywałem się i przyglądałem przez kilka godzin. Bardzo pociągała mnie reżyseria, ale bałem się, że może nie jestem wystarczająco zdolny. W odwodzie miałem więc produkcję filmową. Po maturze wybrałem prawo, bo żeby studiować produkcję, trzeba było mieć skończone studia prawnicze albo ekonomiczne. Ostatecznie wylądowałem na wydziale organizacji produkcji łódzkiej „filmówki”. I dobrze się stało.*

Za to Wojtek trochę boczył się na film. Chciał robić coś swojego. Wybrał studia plastyczne, bo czuł, że ma do tego rękę. Przez wiele lat tworzył też z kolegami rozmaite formacje muzyczne.

– *Późno, ale w końcu przekonałem się do kina – przyznaje. – Chyba dopiero na studiach odkryłem, że wiele emocji i środków wyrazu, które mnie interesują, mogę odnaleźć w filmach. Rodzice i Łukasz pomagali mi w tym odkrywaniu, pokazywali ciekawe rzeczy.*

Wojtek zajmuje się projektowaniem plakatów, napisów początkowych i końcowych, efektami specjalnymi. Do jednego filmu napisał muzykę. Przez ostatni rok przygotowywał relacje filmowe z wernisaży i różnych wydarzeń w Muzeum Sztuki. Opus dostał za to nagrodę od muzeum.

Talent plastyczny Wojtka i studia na łódzkiej ASP spowodowały, że mama Barbara też odkryła w sobie pasję do sztuki. W siedzibie firmy męża stworzyła galerię Opus, w której organizuje wystawy głównie młodych artystów.

– *Choć żona z wykształcenia jest anglistką, od kiedy zajęła się galerią, zaczęła nadrabiać zaległości, dużo czyta, często chodzi na wernisaże* – mówi Piotr Dziecioł. – *Gdy jeździmy po świecie, na trasie naszych wypraw zawsze są ważniejsze galerie i muzea.*

Piotr Dziecioł to człowiek sukcesu – jest członkiem Europejskiej Akademii Filmowej (Łukasz też już został przyjęty). Zasiada w zarządzie Krajowej Izby Producentów Audiowizualnych, był członkiem rady Polskiego Instytutu Sztuki Filmowej. Sam przyznaje, że kilka rzeczy mu się w życiu udało.

A zaczęło się od przypadku. Pracował w WWF, kiedy zwróciła się do niego grupa młodych Amerykanów, którzy chcieli nakręcić w Łodzi film fabularny. To był sam początek Opus Filmu. Potem Dziecioł wszedł do branży reklamowej i to dobrze ustawiło finansowo jego firmę.

– *Po odniesieniu sukcesu w reklamie postanowiłem wrócić do filmu fabularnego. Zaufałem Piotrkowi Trzaskalskiemu, uwierzyłem w jego projekt, dzięki czemu powstał „Edi”, który był wielkim sukcesem i pootwierał mi wiele drzwi. Niektórzy przecież zapomnieli, że ja wyszedłem*

z fabuły i patrzyli na mnie jak na faceta, który tłucze kasę na reklamach.

Od tego czasu (2003 rok) powstało w Opusie 18 filmów fabularnych. Firma chce się rozwijać, wchodząc w kolejne obszary rynku audiowizualnego. Poza reklamami i fabułą będą kręcone następne filmy dokumentalne. Pojawi się też animacja – Opus przygotowuje nowy film Marka Skrobeckiego na podstawie „Przemiany” Kafki. Powstał już oddział firmy w Warszawie zajmujący się produkcją telewizyjną. Dzięki wielu projektom koprodukcyjnym Opus Film jest rozpoznawalny i dobrze kojarzony w Europie.

– *Choć nie jestem łodzianinem z urodzenia, postanowiłem właśnie w Łodzi zbudować moją firmę. Głównie dlatego, że nie lubię Warszawy i źle się tam czuję. Mimo wszystkich minusów naszego miasta, tu mam swój dom, przyjaciół i enklawę, w której się dobrze czuję.*

Pan Piotr twierdzi, że udaje im się bezkonfliktowo łączyć życie zawodowe i rodzinne. Może dlatego, że film towarzyszy Dzieciołom od rana do wieczora. Rozmawiają o nim przy każdej okazji. Nawet podczas obiadu niedzielnego temat filmu wychodzi spod obrusu. Pani Barbara czasem wylewa kubły zimnej wody na rozpalone głowy. Do wielu rewolucyjnych pomysłów swoich mężczyzn podchodzi bardzo sceptycznie i stara się studzić zapały. Ale oni i tak robią swoje.

– *Zdaję sobie sprawę, że w pewnym momencie trzeba będzie ogłosić konkurs na nowego prezesa* – mówi Piotr Dziecioł. – *Myszę, że nie będę miał z tym problemu. Jest jeszcze tyle miejsc na świecie, które chciałbym zobaczyć... Żeby tylko zdrowie dopisało.*

Jeszcze o Powszechnym...

W związku z możliwością różnych interpretacji fragmentu tekstu dyrektor Ewy Pilawskiej pt. „Powszechny, czyli jaki” („Kalejdoskop” 12/2011), publikujemy ów fragment w jego pierwotnym kształcie:

„Wszystkie te plany uda się oczywiście zrealizować tylko wtedy, gdy znajdą się sponsorzy. Teatr Powszechny już teraz wypracowuje 70% wpływów do dotacji. Musimy więc przekonać sponsorów do wspierania naszych inicjatyw, by pozyskać środki na wszystkie premiery w sezonie.”

Upiór oswojony

► Aleksandra Seliga

Wampiry są już wszędzie. Zasiedlają nie tylko książki i filmy, ale pojawiają się też na deskach poważnych teatrów! To obecnie jeden z najpopularniejszych motywów kultury – już nie wyłącznie masowej. A skoro tak – warto bliżej poznać potężnego „wroga”...

Kultura ma ulubieńca, który łączy wszystko to, co od zarania dziejów sprzedawało się najlepiej: seks, przemoc i nutkę tajemniczości. Mimo podeszłego wieku (narodził się w starożytności) towarzyszy nam do dziś, nieustannie udowadniając, że ma jeszcze wiele do powiedzenia. Oto on – wampir. Jak go „ugryźć”, by on nie ugryził pierwszy?

Badacze zajmujący się analizą mitu wampirycznego byliby skłonni widzieć jego początki w antycznych wierzeniach na temat przemiany ludzi w zwierzęta. Uosabiał także strach przed ciemnością i śmiercią. Wyobrażenia naszych przodków stworzyła strzygi, empuzy i lamie – demony, które żywiły się krwią niewinnych ludzi.

Wraz z nadejściem średniowiecza postać wampira radykalnie się zmieniła. Chrześcijańska Europę ogarnął paniczny strach przed Innym, Obcym, którym zostać mógł heretyk, poganin, czarownica lub właśnie nocny upiór. Nie był on już niezależnym bytem, jak starożytne demony, lecz zmarłym człowiekiem, powracającym zza grobu za pomocą diabelskich sztuczek, by gnębić żywe istoty. Narodził się Nosferatu – brzydki, zdeformowany i niebezpieczny dręczył zbiorową wyobraźnię przez setki lat, by wreszcie skryć się w mroku, z którego przybył.

Kolejne epoki podchodziły do wiary w wampiry mniej lub bardziej sceptycznie. W 1744 roku arcybiskup Giuseppe Davanzati napisał traktat, w którym negował istnienie jakichkolwiek demonów, wyśmiewając ludowe zabobony. Jednakże sam mit przetrwał, by powrócić w zmienionej formie w czasach romantyzmu. W tak zwaną „literaturę wampiryczną” znaczny wkład wniósł John Wiliam Polidori, który w 1819 roku opublikował nowelę *Wampir*. Jej głównym bohaterem był lord Ruthren – pierwowzór wizerunku krwiopijcy, który zdominował wyobraźnię współczesnego odbiorcy. Arystokrata w długim, czarnym płaszczu i białych rękawiczkach, nie mający nic wspólnego ze średniowiecznymi „żywymi trupami”, stał się ucieleśnieniem wampirycznego stylu i wyrafinowania. Już kilkadziesiąt lat później pojawiła się powieść, która do dziś napędza wyobraźnię twórców literatury (i filmu) grozy – *Dracula* Brama Stokera. Wiara w demony powracające zza grobu wygasła, lecz sama postać wampira przetrwała w kulturze europejskiej. Można wręcz zaryzykować twierdzenie, iż stała się jednym z ulubionych motywów obiegowych XX wieku. Nie obeszło się jednak bez dalszej ewolucji, która doprowadziła ostatecznie do tego, że współczesny upiór stał się ikoną kultury popularnej, a nawet symbolem kiczu.

Dziś powraca pod postacią młodego chłopca, który – zakochany w swojej wybrance – nie pozwoli nikomu jej skrzywdzić. Hałaśliwe nastolatki chadzają do kina i kupują książki, fantazując nocami na temat kochanka krwiopijcy

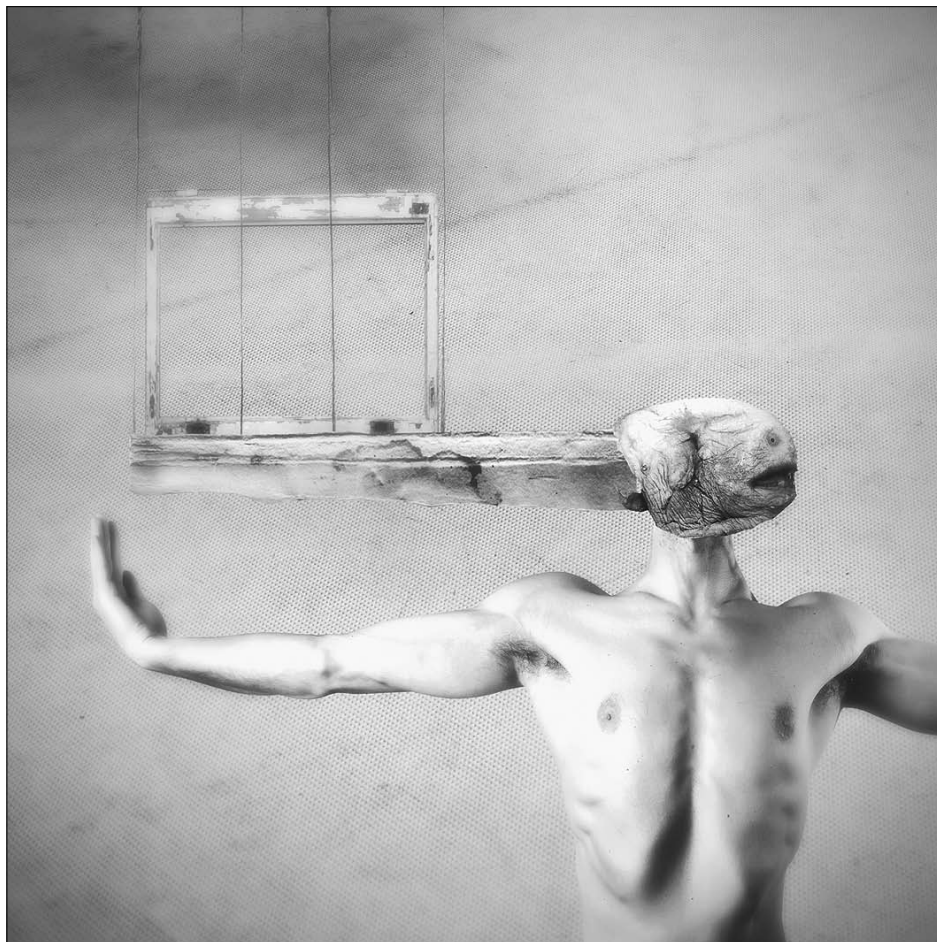

(którego kły bezsprzecznie się stępiły), a wielbiciele klasycznego kina grozy załamują ręce. Jak do tego doszło?

Początków ewolucji należałoby szukać już w romantyzmie, wtedy bowiem wampir stał się przystojnym arystokratą. Pozostawał jednak wciąż niebezpieczny, a kobiety, które uwodził, w najlepszym razie kończyły jako wampirzyce, w najgorszym – jako przekąski. Do takiego wizerunku nawiązuje Anne Rice, tworząc kultowych już bohaterów swoich powieści, silnie podkreślając erotyzm postaci wampira. Maria Janion widzi ten erotyzm nawet u Nosferatu, który – mimo swojej odstręczającej brzydoty – hipnotyzuje i uwodzi. Dziś ta seksualność prze-

staje być niebezpieczna. Dokonaliśmy czegoś na kształt „oswojenia” upiora. Milionom dziewcząt i kobiet jawi się on jako idealny kandydat na kochanka. Współczesny wampir nie krzywdzi – może przecież żywić się krwią syntetyczną (*True Blood*) lub polować od czasu do czasu na niedźwiedzie (*Zmierzch*), a nawet scałowywać resztki batonika z ust „ofiar” (reklama kinder bueno). Kultura masowa uczyniła zeń nieszkodliwego, efektownego pupilka. Nie każdemu musi się to podobać, ale jest chyba wyrazem czasów, w jakich żyjemy. Pozostaje jedynie czekać do momentu, w którym wampir znów odejdzie w nocne ciemności lub spłonie w świetle słońca...

Aleksandra Korszuń, *Stątek szaleństwa – Anima*. Wystawa w Ośrodku Propagandy Sztuki – do 8 stycznia

■ GALERIA KALEJDOSKOPU

Na pierwszy rzut oka „Z Różewicza dyplom” – spektakl IV roku Wydziału Aktorskiego PWSFTviT – to opowieść o szarości PRL-u oglądanej z pozycji „mrówki dziejowej”. Takie same mieszkania (wyrazista scenografia G. Małeckiego), takie same cukiernice, takie same barchanowe lub stylonowe żony i takie same codzienne rytuały. Donosy do UB czy innych „ciał” – też takie same. Materiał do zobrazowania emocji ludzi wtłoczonych w małe powierzchnie reżyser Zbigniew Brzoza

Cukiernica

▼ Małgorzata Karbowskiak

znalazł w dramatach Różewicza pochodzących z „epoki” i autentycznych materiałach z komitetów wojewódzkich partii oraz rozmowach międzypokoleniowych. I ten wątek, budząc irytację godzeniem się przed laty na przyziemność egzystencji lub wywołując uśmiech pełen politowania, jest też okazją do pokazania walorów zespołowej gry. Ale nie jest głównym tematem „Dyplomu” smutek polskich lat sześćdziesiątych. Pojemność znaczeniowa tego scenariusza – kolażu pozwala przeprowadzić niepozbanioną emocji „dysertację” na temat istoty teatru. Jego rozmaitych konwencji, sposobów inscenizowania, punktów odniesienia, zamieniania problemów w role. To, co wzięte z Różewicza, fragmenty najświetniejszych tekstów – to baza, na niej zaś reżyser buduje swój własny spektakl, sięgając do środków wyrazu, którymi można by obdarzyć co najmniej dwa przedstawienia. Mamy tu do czynienia właściwie z całym alfabetem aktorskich zadań i wtajemniczeń, poczynając od kolorytu charakterystyczności, a kończąc na konwencji wyrażania żalu czy zawodu jak w najprawdziwszej dramie. Dlatego uznać należy ten spektakl za modelowy także w sensie prezentacji możliwości młodych aktorów. Z kilku będzie pociecha.

Ale czymś, co wysuwa się tu zdecydowanie na pierwszy plan, jest wątek poświęcony funkcji słowa. Jako środka komunikacji i rodzaju aktywności ludzkiej, wyrażania uczuć i informowania o stanach psychicznych, budzenia zachwyty sposobem artykulacji i „załatwiania” przeciwnika. Nie ma przypadku w tym, że Brzoza, komponując przedstawienie, właśnie słowu zaufał najbardziej, podążając wiernie za Mistrzem Różewiczem. Z bawienia się tekstem albo jego brakiem, z niezliczonej ilości jego odcieni i sposobów artykulacji Brzoza zrobił najprawdziwszy teatr. Dlatego bawimy się szczególnie powtarzanym aż do kresu wytrzymałości zmultiplikowanym dialogiem, a także pełną napięcia sceną z dzwoniącą w uszach ciszą. Dla mnie bomba.

Percepty i afekty

W porze, w której odbyły się te wystawy, jeśli oczywiście nie ma śniegu, Łódź wygląda nadzwyczajnie. Nie dość, że jest zimno, to jeszcze wietrznie, bywa, że deszczowo, a gdyby i tego było mało, to i bezbarwnie. Tak potrafi być tygodniami i dopiero nadejście śniegu zmienia wszystko. Łódź zaczyna być białoszara, a jeśli świeci słońce, to białobłękitna.

Człowiek zaczyna instynktownie szukać innych kolorów. Najłatwiej o nie oczywiście w sklepach, tych największych. Tam mają dobre światło: ostre, zimne, ale wydobywające na wierzch najmniejszą czerwień, najlichszą zieleń, wszystkie niebieskości, pomarańcze, beże pudeł, pudełek, torebek, opakowań. Zgodzę się, że brakujących kolorów można zimą szukać i w telewizji, i w palmiarni, i w bibliotekach, na dyskotekach. W komputerach? To chyba oczywiste.

Jest też możliwość pójścia do muzeum lub galerii na wystawę, choć tu pojawić się może lekki niepokój, czy nie zaskoczy człowieka jakaś „narracja” albo „performatywność”. Wybrałem się w ubiegłym miesiącu do galerii szczególnie awangardowej i co? W objaśnieniu do zaprezentowanych przedmiotów stało: „Produkcja polifonicznych, heterogenicznych, transwersalnych, maszynowych podmiotowości, które mogłyby uczestniczyć w molekularnych rewolucjach, zakłócających kapitalistyczny konsensus, dzieje się... [...] »Percepty i afekty«, uaktywnione w estetycznych wydarzeniach, przecinają granice dyscyplin, form wiedzy, społecznych urządzeń i współ-modulują nowe egzystencjalne pojedynczości”... Czy na takiej wystawie można zobaczyć kolory? Tytuł ekspozycji, jak i miejsce nie są ważne, aczkolwiek obejrzałem z uwagą i do dziś żałuję, ponieważ powinienem ZA-

MIAST jedynie o niej przeczytać. Wtedy mógłbym puścić wodze fantazji i wyobrażać sobie do woli „heterogeniczne, transwersalne percepty”. Mógłbym dzięki temu zrozumieć Homka z „Doliny Muminków w listopadzie”, który, nie widziawszy na oczy Nummulita, tak doskonale sobie go wyobraził, że stał się realny, a może i lepszy od prawdziwego.

Poszedłem więc do Galerii Adi Art (ul. Piotrkowska 60) obejrzeć „Chromy – malarstwo” Bronisława Chromego, rzeźbiarza, który, jak wieść niesie, malarzem został, kiedy na urlop zabrał zabrane córce, studentce ASP, blejtram, pędzle i farby. Rzeźbiarza – autora m.in. słynnego Smoka wawelskiego w Krakowie, a także wzruszającego pomnika Psa Dżoka – „najwerniejszego z wiernych, symbolu psiej wierności. Przez rok (1990-1991) oczekiwał na Rondzie Grunwaldzkim na swojego Pana, który w tym miejscu zmarł”.

... i tego dnia, akurat po miesiącach bez deszczu deszcz spadł, kolorów się najadłem do syta. Może gdyby to był bardzo późny wrzesień albo słoneczny październik, nie zwróciłbym uwagi na obrazy Chromego. Te „Aleje brzoź” i „Hippiki” w jednej sali, co to dzięki nim wyglądała jak najprawdziwszy park, i przedziwna abstrakcyjna „Kurtyna” w drugiej, którą – gdyby mnie było stać, kupiłbym i rozwiesił w domu (naprawdę!). Wisiałaby na ścianie: w którymś z odcieni czerwieni, „pęknięta” na pół, jak to kurtyna, a spośród jej fałdów wyglądałoby na mnie (i tych, którzy akurat przyszli mnie odwiedzić) – troje oczu...

I jeśli sztuką były wspomniane wyżej „percepty”, to tym bardziej była nią „Wystawa stołów w Gastronomiku”, jak zatytułowano notatkę prasową – „W tym roku nie karaluchy w karmelu, a kwiaty do zjedzenia. Niekoniecznie tradycyjne białe, czerwone i złote aranżacje świątecznych stołów, lecz fioletowe lub czarne obrusy i zimne srebrne dekoracje”. Stoły wyglądały imponująco. Zgłodniałem.

Maciej Cholewiński

(Zaraz, zaraz – „karaluchy w karmelu”? Dziwne)

Artysta artyście

► Aleksandra Talaga-Nowacka

Nieczęsto zdarza się, że jeden plastyk robi wszystko, by wypromować innego. Łódzki grafik Ryszard Kuba Grzybowski, związany z „Kalejdoskopem” od początku jego istnienia, uparł się, że zainteresuje specjalistów twórczością swojego kolegi Artura Nadira Balahouane, która go zafascynowała.

Rzeczywiście – rysunki i akwarele są zaskakujące. Wyglądają jak nowoczesna sztuka naiwna (w najlepszym tego słowa znaczeniu), lecz naiwne wcale nie są.

Okazuje się, że Artur Nadir Balahouane, Berber z Algierii, nie jest w sztuce „naturałszczykiem”. Z zawodu architekt (autor projektu przebudowy Akademickiego Ośrodka Inicjatyw Artystycznych w Łodzi przed kilku laty) – rękę ma wprawną i precyzyjną, co nie rzuca się w oczy od razu. W jego pracach pojawiają się dziwne formy – niby znane, ale tak przetworzone i surrealistycznie zestawione, że zdają się abstrakcją. Obok siebie wirują statki, budynki, drobnoustroje, fragmenty łańcucha DNA, figury geometryczne, asteroidy. Artysta pokazuje wszechświat: mikro i makrokosmos, które według niego wspólnie tworzą czwarty wymiar. Stąd przemieszanie, kształty zatrzymane w ruchu, figury-hybridy, brak grawitacji. A w tle galaktyka, w postaci kropek, po stokroć mniejsza od widocznego na pierwszym planie wirusa – w końcu odległości w kosmosie są olbrzymie.

Widać wycucie kompozycyjne, wysmakowanie kolorystyczne i – myśl. Zgadza się z Ryszardem Grzybowskiem, że to niezwykle i – mimo nawiązywania do różnych kierunków w sztuce – świeże malarstwo.

Balahouane to człowiek czytany, z wyrazistym światopoglądem wynikającym ze studioowania zagadek astrofizyki, kosmologii, z fascynacji techniką i ekologią. Potrafi wytłumaczyć obecność każdego elementu obrazu, każdej kropki i kreski. Nic tu nie jest przypadkowe. To nie podświadoma zabawa, ale konkretny przekaz.

W ruchliwej, płynnej materii na jego pracach przenikają się formy organiczne i geometryczne. Autor uważa, że wszystkie one występują w naturze, bo cywilizacja również jest jej częścią. A wszystko stworzyła jakaś wyższa inteligencja. – *Obrazy to puzzle z moich wizji. Formy na obrazach się komunikują, tworzy się język. Pokazuję piękno, chaos i logikę. Jestem bogiem tej przestrzeni, robię, co chcę. Malując, szaleję z radości jak dziecko* – mówi.

Artur Nadir Balahouane w Łodzi uczył się polskiego, mieszka tu od 1994 roku, a sześć lat temu założył własną firmę projektową. Rysuje i maluje od 13. roku życia.

Jego prace z lat 1989-2011 można oglądać w AOIA. Wernisaż wystawy – 4 stycznia.

Wiadomość, że do Łodzi i okolic przyjeżdża ekipa telewizji rosyjskiej, bardzo mnie ucieszyła. Tym bardziej że chodziło o reportaż o cmentarzach z I wojny światowej i projekcie ogólnopolskiego szlaku turystycznego po śladach frontu tejże wojny. Ekipa reprezentowała telekanał „Centr-Premier” z Kaliningradu – lokalny oddział stacji „Centr”, docierającej do stu milionów odbiorców.

wo. – *Pewnie trwają jakieś próby techniczne. Na ogół latarnie świecą, naprawdę. Trudno, dojdziemy do restauracji po ciemku.*

– *Nie szkodzi, dojdziemy. My rusckije* – zapewnił Aleksy, operator.

Na kolację był m.in. żurek. Fakt ten ma pewne znaczenie dla dalszej opowieści.

Nazajutrz rano pojechaliśmy do lasu pod Gałkowem. Tam opowiedziałem do kamery

Jak kręciłem z telewizją

Organizator wizyty, Regionalna Organizacja Turystyczna Województwa Łódzkiego, poprosił mnie jako znającego rosyjski, żebym oprowadził dziennikarzy po cmentarzach. Zgodziłem się oczywiście, bo choć sam przestałem być dziennikarzem, temat wydał mi się pasjonujący. Jak im się spodoba Łódź? Jakie będą mieli wrażenia? O co pytają? Mieli przyjechać nie jacyś tam początkujący reporterzy, lecz stare wygi: na początku roku filmowali zamieszki w Egipcie, zostali tam nawet uwięzieni, kręcili reportaże w Chinach, Szwecji, USA...

Z Dimą i Aleksym spotkałem się w hotelu „Światowit”. Miałem zaprowadzić chłopaków na kolację. Poszli przez parking w stronę ul. Zamenhofa. Zwróciłem uwagę, że trzeba będzie przeleźć pod szlabanem. Niewygodnie... – *Nie szkodzi. My rusckije* – odpowiedział Dima, dziennikarz.

Zdążyłem opowiedzieć o Piotrkowskiej – że to nasza główna i reprezentacyjna ulica. „Pietryna” powitała nas ciemnością. Nie świeciła żadna latarnia. – *To dlatego, że jutro zaczyna się festiwal kinetycznego światła* – wyjaśniałem gorączko-

o szlaku, walkach w lesie w 1914 r., pokazałem okopy z I wojny i krzyż prawosławny w lesie. Uskrzydlała mnie świadomość, że być może obejrzy mnie sto milionów widzów. Z leśnego cmentarza w Gałkowie udaliśmy się na następny, w Witkowicach-Pustułce. Tam dziennikarzy czekała niespodzianka w postaci kolegów po fachu z TVN 24. Obie ekipy zaczęły się nawzajem filmować i udzielać sobie wywiadów. Wyglądało to trochę jak w skeczu Monty Pythona o dżungli („A kto nas teraz filmuje???”). Rosjanie mówili po rosyjsku, Polacy po polsku – i wszyscy doskonale się rozumieli.

Z Pustułki ruszyliśmy przez Brzeziny do Rogowa. Wraziłem wątpliwość, czy zdołam nie zabłądzić, bo nie mam samochodu i nie znam dróg. – *Dojedziemy. My rusckije* – uspokoił mnie zgodnie.

W Rogowie na obiad był żurek.

W drodze powrotnej odwiedziliśmy w Eufeminowie Zbigniewa Janeczka, bardzo zaangażowanego w promocję łódzkiej bitwy i szlaku I wojny. Na okoliczność wizyty suka Eufemia została zamknięta w samochodzie (Eufemia jest

niewiele mniejsza od samochodu). Koniecznie chciała się z niego wydostać w celach powitalnych. Rosjanie obejrzeni ją z daleka. Zapewniliśmy, że Eufemia nie gryzie i że nie mają się czego bać. – *Nie boimy się. My rusckije* – heroicznie zapewnił Dima, wycofując się do furtki.

Po zwiedzeniu cmentarza w Wiączyńniu pojechaliśmy do hotelu, skąd po wypiciu symbolicznego toastu poszliśmy na kolację. Piotrkowska była bajecznie oświetlona, a na kolację podano żurek. Dima przyjrzał mu się z lekką niechęcią (Aleksy pochłonął swój w ciągu minuty). – *Pan Michał, nie da się tego zamienić na piwo?* – spytał. Dało się. Aleksy piwa nie chciał. Po skomplikowanych obliczeniach kelnerki wyszło, że w ramach rachunku można jeszcze coś zamówić.

– *To ja poproszę jeszcze jeden żurek* – zakomunikował Aleksy. – *Polski żurek jest najsmaczniejszą rzeczą na świecie. Dodają jeszcze kielbasę i jajko!*

Przy piwie usłyszałem, że Łódź przypomina Petersburg, pomyśl ze szlakiem I wojny to kapitalna rzecz, że Rosjanie powinni uczyć się od nas przedsiębiorczości, rzutkości i kreatywności. Potem wymyśliliśmy koncert. Ich telewizja mogłaby go zorganizować z naszą. Koncert międzynarodowy, poświęcony poległym podczas I wojny. Z udziałem największych gwiazd – od Paula McCartneya i zespołu Iron Maiden po Chór Aleksandrowa i Żannę Biczewską. A co! – *Zrobimy. My rusckije* – podsumował Dima.

Czego bym sobie bardzo w nowym roku życzył...

Michał B. Jagiełło

Foto: Małgorzata Szafrńska,
z cyklu EC1 – *pięknie będzie jutro*

FOTOGALERIA

Lalka i ja

► Rozmowa z MAŁGORZATĄ WOLAŃSKĄ*

Tomasz Krakowiak: – Za rok mija 30 lat od pani debiutu scenicznego w Teatrze Lalek Arlekin, a niedawno otrzymała pani Srebrny Pierścień za najlepszą w sezonie kreację aktorską na łódzkich scenach w spektaklu *Złota różdżka*. Chyba nieczęsto lalkarz otrzymuje wyróżnienie, gdy staje w szranki z aktorami dramatycznymi?

Małgorzata Wolańska: – Z tego, co pamiętam, to jest trzeci przypadek. Z Teatru Pinokio Srebrny Pierścień dostał Włodzimierz Twardowski, z naszego Mieczysław Dyrda za rolę Peachuma w *Operze za trzy grosze*, a teraz ja. To dla mnie bardzo ważne wyróżnienie. Pasja, z jaką staram się podchodzić do każdej roli, ciężka praca i serce wkładane w każdą realizację, zostały docenione.

– Można powiedzieć, że było jak w baśni: *Złota różdżka* przyniosła pani Srebrny Pierścień.

– Bardzo ładnie to brzmi. Z tym że tytuł trochę wprowadza w błąd. *Złota różdżka* kojarzy się bajkowo, a tu chodzi tak naprawdę o różgę, której rodzice, według autora tekstów, powinni często używać, żeby wychować dzieci na porządnym ludzi. *Złota różdżka* jest spektaklem muzycznym dla dorosłych i młodzieży, stworzonym w oparciu o wierszowane makabreski Heinricha Hoffmana. Muzyka, zaaranżowana przez Mateusza Pospieszalskiego, jest wykonywana na żywo. Całość jest połączeniem etiud aktorskich na bazie piosenek do choreografii Macieja Floraka. Ten spektakl wymagał od zespołu bardzo dużo pracy i na scenie dajemy

z siebie wszystko. Mam nadzieję, że widzowie dobrze się bawią. Poczucie humoru reżysera Jerzego Bielunasa od początku realizacji bardzo mi odpowiadało, dlatego świetnie czułam się w tym projekcie.

– Mamy trzy główne typy lalek: pacynki, kukielki i marionetki. Które najchętniej pani animuje?

– Najbardziej lubię marionetkę. To moja ulubiona technika, jednocześnie najbardziej wymagająca i absorbująca. Gdy lalka jest dobrze podwieszona, dobrze zmechanizowana, animacja daje dużo satysfakcji. Jeżeli marionetka jest odwzorowaniem człowieka, ma wszystkie główne stawy (kolana, łokcie, biodra itd.), to, pracując z nią, można osiągnąć duże podobieństwo do ludzkiego ruchu, gestu.

– Podczas kolejnej *Niedzieli z Arlekinem* oprowadzała pani dzieci po scenie i pokazywała im tajniki teatru marionetkowego. Jakim odbiorcą sztuki są dzieci i jak na ich tle wypadają dorośli?

– Dzieci nie da się oszukać. Jeżeli spektakl jest zły, to od razu to słychać na widowni. Natychmiast wyłączają się, jeśli ich nie zainteresujemy i zajmują się swoimi sprawami. Dorośli są w stanie wiele rzeczy sobie wytłumaczyć i są wyrozumiali. A dziecko chłonie historię i jest bardzo krytyczne. To nie jest tak, że dla dzieci można grać leciutko. Nie, to jest duża odpowiedzialność, bo gramy dla wymagającego widza.

– Głos aktorów jest odtwarzany z taśmy?

– Gramy na żywo, mamy mikrofony, tylko

czasem piosenki odtwarzane są z playbacku. Spektakl nagrany w całości byłby martwy. Aktor, który animuje marionetkę, mówi wszystkie kwestie swojej postaci, co daje szansę na poruszanie lalką zgodnie z emocjami, poza tym dialog z partnerem jest naturalny, za każdym razem nieco inny, jak to w teatrze... Graliśmy *Czarodziejski flet* na festiwalu w Mistelbach w Austrii, gdzie większość teatrów marionetkowych miała nagrane wszystkie partie śpiewane i dialogi. I straszne rzeczy wychodziły, bo tam, gdzie mieli w nagraniu zostawione miejsce na reakcje wi-

dzów i oklaski – nie było tych oklasków i nic się nie działo. Byli zdziwieni, że my gramy i śpiewamy na żywo, przychodzili, podziwiali i gratulowali.

– W jakich nowych spektaklach będziemy mogli panią zobaczyć w tym sezonie?

– Zagram jeszcze w sztuce *Niewielki niemały król*, która jest adaptacją powieści dla dzieci Janusza Korczaka pt. *Król Maciuś I*.

* aktorka Teatru Lalek Arlekin w Łodzi

Fotografia autorstwa Katarzyny Bielskiej. Wystawa w Ośrodku Propagandy Sztuki – do 8 stycznia

■ GALERIA KALEJDOSKOPU

Kiedys ktoś nazwał go Słowikiem. Tak też pozostało. Skróć od nazwiska i coś jeszcze: charakterystyka postaci. Jak rzadko – pisał Robert Gluth we wspomnieniu zamieszczonym w „Odgłosach” z 13 czerwca 1971 roku. Miesiąc wcześniej, 16 maja 1971 roku, Janusz Słowikowski zginął na Śniardwach.

Tragedia opisywana była wielokrotnie. Najpierw żart – bezsensowny zwrot sternika, przewrotka. Z PGR „Dybowo” dzwoniło trzykrotnie do Milicji Wodnej w Mikołajkach, ale niespieszno było z wyjazdem, bo to imieniny Zofii, żony jednego z dyżurnych. Żagłówka dryfo-

wała 17 godzin. Na sześć osób zginęły trzy. Janusz zmarł na brzegu, na rękach lekarza, który nie umiał zrobić tracheotomii. Poeta miał 34 lata. W roku ubiegłym minęło od śmierci 40 lat, 19 marca 2012 roku świętowałyby swoje 75-lecie.

... Janusz. Po staremu życzliwy dla każdego, po sztubacku wesoły, całkowicie wolny od zawiści. Talent ogromny. Świadom urody świata (R. Gluth). To piękna prawda o Januszu, który wszędzie, gdzie się pojawiał, przynosił radość i uśmiech miał na twarzy, jak to niedzielne słońce (z tekstu piosenki pt. „My trzej”). Jego listy bawią do dziś. A pamiętam kolejkę do sekretariatu jednego z dyrektorów rozgłośni w Łodzi, gdzie Janusz pracował, aby przeczytać w księdze raportów napisaną wierszem, hecną epopeję z dyżuru nocnego.

Janusz Słowikowski w tym tragicznym roku wybierał się na premierę musicalu, do którego napisał wszystkie piosenki, z muzyką Andrzeja Hundziaka. Libretto – Stanisława Powołoćkie-

go na podstawie powieści „Kariera Nikodema Dyzmy” Tadeusza Dołęgi-Mostowicza. Premierę, która miała odbyć się w Teatrze Muzycznym w Gdyni, zawiadomiona o tragedii dyrektor Danuta Baduszkowa przełożyła na jesień. Później wystawiano „Dyzmę” w całej Polsce.

Janusz planował napisanie innych musicali, sztuk dla dzieci. Doświadczeniem, które z radością wspominał, była praca nad bajką „Ali Baba i 40 rozbójników”, napisaną wspólnie z Januszem Kłosińskim, a wystawianą w Teatrze Nowym w Łodzi i w warszawskiej „Lalce”. Wcześniej Janusz Słowikowski

Czas Słowika

► Piotr Słowikowski

i Jan Skotnicki pracowali nad zrealizowanym w „Pstrągu” w 1960 roku wodewilem bałuckim pt. „Siódme, nie flatruj”.

Janusz napisał kilka znakomitych piosenek dla sceny dramatycznej. Były to utwory do spektaklu „Nie igra się z miłością” Alfreda de Musset w Teatrze Nowym w Łodzi (reż. Jerzy Antczak), „Lekarza mimo woli” Moliera w Teatrze 7.15 w Łodzi (reż. Jerzy Walden). Stworzył też kilka piosenek do filmu, m.in. do „Milion za Laureę” (reż. Hieronim Przybył).

Słowikowski był pierwszym tłumaczem ballad Bułata Okudźawy oraz innych rosyjskich poetów, m.in. Konstantina Simonowa, Marka Bernesa. Wpływał na literacki kształt programów radiowych. Współpracował z wieloma kompozytorami, m.in. z Jerzym Abratowskim, Tadeuszem Dobrzyńskim, Andrzejem Hundziakiem, Czesławem Majewskim, Włodzimierzem Korczem. A przede wszystkim z Piotrem Hertlem, jego wielkim przyjacielem, który komponował do tekstów Janusza największe przebo-

je: m.in. „Parasolki”, „Lorenzo”, „Francesco”, „Echa corridy”, „Kredą na płócie”, „Wojsko w każdej potrzebie”, „Napoleon”.

Doskonale się rozumieliśmy. Nasza przyjaźń sięgała czasów „Pstrąga” i myślę, że gdyby nie tragiczna śmierć Janusza, przetrwałyby całe życie i stworzylibyśmy jeszcze razem wiele pięknych utworów.(...) Swoim życiem zapisał wspaniałą kartę... – mówił kompozytor w wywiadzie w piśmie „Kultura i Biznes” (luty 2003 roku).

Piotr Hertel pieczętowanie przygotował telewizyjny program pt. „Piosenki Pstrąga”, w którym śpiewano głównie utwory autorstwa Janusza. Program zachował się w archiwum TV Łódź; poprzedni, zatytułowany „Ballady Janusza Słowikowskiego” (1974), niestety nie. Doskonałą wersję tych piosenek przygotowali w 1970 roku Barbara Fijewska i Henryk Józwiak – był to dyplom Wydziału Aktorskiego PWSFTViT w Łodzi. Potem utwory Janusza Słowikowskiego śpiewali perfekcyjnie: Małgorzata Rogacka-

Wiśniewska, Agnieszka Greinert i Stanisław Kwaśniak. W Teatrze Powszechnym w Łodzi Zbigniew Szczapiński zaproponował urokliwy spektakl, zbudowany na kanwie piosenek tandemu Słowikowski-Hertel pt. „Małe miasteczka” (maj 2004 roku).

W 2002 roku we współpracy z Leszkiem Skrzydłą i firmą „Papier-service” udało się opublikować książkę Janusza Słowikowskiego „Parasolki, parasolki – wiersze, piosenki, ballady”. Nakład już dawno został wyczerpany. Żadna instytucja nie wpadła na pomysł wydania płyty CD z nagraniami piosenek Janusza. Na pomysł wydania albumu pamiątkowego z taką płytą – też nie.

Janusz nie został nigdy przez Łódź nagrodzony. Nie ma po nim śladu w postaci tablicy. Druk „Parasolek” nie wymaga bajońskich sum. Tylko chęci. Niestety, po 40 latach od śmierci Słowika w „Łodzi kreatywnej” najłatwiej przychodzi niepamięć...

Foto: Małgorzata Szafrąńska,
z cyklu EC1 – pięknie będzie jutro

FOTOGALERIA

Chłód to debiutancki zbiór poetycki Justyny Krawiec, studentki kulturoznawstwa na UŁ, laureatki XVI Ogólnopolskiego Konkursu Poetyckiego im. Jacka Bierezina, jednego z ważniejszych dorocznych wydarzeń literackich w naszym mieście, mającego od lat krajową renomę.

Zimna ciemność

► Tomasz Cieślak

Gęste, przejmujące i wyjątkowo sugestywne jest obrazowanie w lirykach zawartych w tomie – wierszach, które kreują świat przepęnlony smutkiem i przygnębiający. Ujmując rzecz żartobliwie (zatem jakoś nie na miejscu), należałoby stwierdzić, że książka ta powinna zawierać ostrzeżenie dla osób w nie najlepszym nastroju (przecież jest zima) albo życiowo poranionych, bo lektura może być dla nich zbyt dotkliwym doświadczeniem, gdyż odnajdą w niej siebie, a próżno szukać tu jakiegoś remedium, wsparcia czy pocieszenia.

Justyna Krawiec oparła swoją poetycką propozycję na dwóch filarach. Świetnie dopełniają się one nawzajem i motywują. Z jednej strony – to zapis losu kobiety w wielkim współczesnym mieście, anonimowym i banalnym. Kobiety dzielnej i zagubionej jednocześnie. Autorka penetruje wnikliwie mroczną stronę ludzkiej egzystencji, starannie i konsekwentnie budując świat krańcowych emocji, w którym bodaj najważniejszym doświadczeniem jest samotność, obcość i chłód. Przy jednocześnie przeżywanej (i odczuwanej wręcz fizycznie) tęsknocie, potrzebie bliskości, czułości, spełnienia. Poetka snuje opowieść o banalnej codzienności (w jej realiach odnajdziemy Łódź). Bohaterka wierszy jest i nie jest jednocześnie: zwykłą mieszczańką (jakże nieadekwatne to słowo!) – i włóczęgą przemierzającym niespiesznie miasto (albo wręcz kłoszardem), kobietą odnajdującą się w bliskiej relacji z mężczyzną (realnym? wymagowanym?) – i odczuwającą jego obcość, jego brak. Zbiór nosi tytuł „chłód”, ale odnajdujemy w tomie coś więcej. To „zimna ciemność” – tak chyba można oddać atmosferę tego świata oraz wewnętrzny stan bohaterki tomu. „Od lat nie miałam / pór roku” – deklaruje bohaterka jednego z liryków. Wiersze te nie są jednak poetycką transpozycją jej przygnębienia i zagubienia czy wręcz depresji, lecz zapisem ciągle aktywnego, niekiedy aż rozpaczliwego poszukiwania: jego, sensu, siebie. Daremnie, wciąż daremnie.

Drugim filarem *chlodu* jest kompozycja tomu, jego strona formalna. Bez niej, bez dojrzałego warsztatu poetyckiego, *chlód* pozostałby co najwyżej emocjonalnym zapisem krańcowego ludzkiego doświadczenia. Jakoś zapewne nieznośnym. Emocjonalną ekspresję umie jednak Justyna Krawiec ująć znakomicie w ramy oszczędnego języka. Świetnie operuje różnymi lirycznymi konwencjami. Kreowany świat rozpięła pomiędzy „ja” i „ty”. W pierwszej części zbioru dominuje poetyka osobistego wyznania „ja” – ale stale nakierowanego na „ty”. To „ty” – przywoływane, wspominane, a głównie służące przejrzeniu się w nim, w jego oczach „ja” – jest w istocie bohaterem tych wierszy. Nic jednak nie jest w stanie zniwelować jego braku i tęsknoty za nim. Dlatego, konsekwentnie, w drugiej części tomu ważniejsze okazuje się już samo „ja”, samotne „ja” próbujące odnaleźć siebie i jakoś uporządkować swój świat. To tu ujawnia się

też śmieiej inna sfera doświadczenia owego kobiecego „ja”, wykraczająca poza bycie z „nim”, poza nerwowe oczekiwanie i rozpamiętywanie: sfera sztuki (muzyki, filmu, literatury).

Oba filary *chlodu*: zapis emocjonalnego napięcia i kompozycyjna konsekwencja czynią z tomu po prostu dobrą literaturę. Justyna Krawiec rzuciła zresztą w swoim debiutanckim zbiorze także i inne sygnały, że jest świadomą warsztatowo artystką. Więcej nawet – że tom ten powstał również z jej licznych lekturowych inspiracji. Krawiec jest na pewno staranną czytelniczką nowej polskiej poezji. Nie miejsce tu na precyzyjniejszy opis owych związków, wpływów i fascynacji. Są naturalne dla każdego, kto tworzy. Trudno obecnie wierzyć w jakieś poetyckie samorództwo.

Justyna Krawiec, *chlód*, Łódź 2011, Biblioteka „Arterii”, tom 12.

Kadr z filmu „W ciemności” – w kinach od 5 stycznia

Foto: KINO ŚWIAT

Full Chic

Janina Perlińska-Szebesta

... w tej kategorii mieści się na pewno to, co serwuje naszej głowie współczesna moda. Zapanował bowiem megatrend na jej niekonwencjonalne nakrycia, przywołujące czas, gdy tzw. wystawność była tendencją nadrzędną. Czyżby remedium na kryzys?

Niebanalne, wizjonerskie propozycje dalekie od funkcjonalności czy użyteczności tworzą barwny eklektyczny konglomerat i wprowadzają w dobry nastrój. To często misterne kompozycje o finezyjnym wykończeniu, aspirujące do rangi dzieła sztuki. Wzbudzają zachwyt pomysłowością, niezwykłością materii – są kłają samą w siebie!

Unikatowe egzemplarze mają odpowiedzialne zadanie – zdobić, ba!, nawet szokować. Odlotowe kreacje głowy – to jest to! A karnawał jest właściwym momentem, by olśnić, zaskoczyć i sprowokować. Warto mieć jednak na uwadze – choć dopuszczalne są różne ekstrima – by lądujący na tym szczególnym terytorium (głowa) akcent nie był przejawem przerejestrowania formy nad treścią.

W XIX w. liczba ewangelików zamieszkujących południową część Łodzi znacznie się powiększyła. Ponieważ dwie wcześniej zbudowane dla nich świątynie były znacznie oddalone, podjęto starania o budowę nowej. Jej projekt przygotował Johannes Wende, a prace budowlane powierzono firmie „Wende i Klause”.

pory i chór, a w czwartym, zachodnim, umieszczono prezbiterium. Cztery masywne filary wspierają kopułę wznoszącą się na 26 metrów.

Nawa jest oświetlona delikatnymi promieniami przenikającymi przez witraże, które wypełniają okna. Wszystkie witraże zaprojektował profesor Herman Hofmann, a wykonała je znana firma Adolfa Seilera z Wrocławia. Dla

Wilhelm Tell w świątyni

8 października 1909 r. po uroczystym nabożeństwie wmurowano akt erekcyjny przyszłego kościoła pw. św. Mateusza. Pierwszą jego częścią była duża kaplica umieszczona za prezbiterium, zwana Mateusikiem. Poświęcona w połowie 1910 r., służyła wiernym przez cały czas budowy świątyni. Jej neoromański korpus powstał w stanie surowym już w 1914 r., ale działania wojenne spowodowały wstrzymanie prac na wiele lat. Dopiero w listopadzie 1928 r. kościół został poświęcony, a na czele parafii stanął ks. Adolf Loefler. Warto wspomnieć, że z inicjatywy ks. biskupa Juliusza Bursche w 1926 r. powstała tu Organizacja Polskich Ewangelików, a księża Karol Kotuła i Ryszard Paszke odprawiali nabożeństwa w języku polskim.

Kościół nawiązuje do stylu romańskiego. Ma 80-metrową wieżę i kwadratową nawę główną przykrytą kopułą. Na bocznych ścianach umieszczono ogromne rozety (okrągłe okna z bogatą, koronkową kamieniarką) wypełnione witrażami. Wejście do świątyni prowadziło przez potrójny portal – dzisiaj używamy tylko drzwi środkowych. Wnętrze ma kształt krzyża greckiego, którego trzy ramiona wypełniają em-

rozproszenia półmroku wprowadzono lampy elektryczne umieszczone w stylowych kinkietach i w ogromnym żyrandolu. Wykonany w warszawskiej firmie brązowniczej Braci Łopieńskich zadziwia wielkością. Na jego trzech wznoszących się stopniowo kręgach (4, 3 i 2 m średnicy) zainstalowano 241 żarówek.

Organy pochodzą z czeskiej firmy Braci Rieger i słyną z doskonałego brzmienia. Kościół ma znakomitą akustykę, dlatego często organizowane są w nim koncerty organowe i oratoryjne.

W prezbiterium mieszczą się boczne loże przeznaczone dla rodzin zasłużonych dla rozwoju parafii. Przy lewym filarze znajduje się okazała ambona ufundowana przez pastora Juliusza Dietricha. Po przeciwnej stronie ustawiono marmurową chrzcielnicę wykonaną w zakładzie rzeźbiarskim Urbanowskich w Łodzi. Wysoko ponad ołtarzem można oglądać duży fresk przedstawiający ludzi różnych stanów podążających do Chrystusa. Wśród wielu postaci znajdują się m.in. Wilhelm Tell i Dante. Autorem malowidła jest Robert Laub, który zaprojektował także inne freski.

Ryszard Bonisławski

W Wieluniu

► Bogdan Sobieszek

– *Gdy po skończeniu wieluńskiego liceum pedagogicznego w 1955 roku dostałem nakaz pracy, napisałem do Bieruta, żeby mnie z niego zwolnił, bo chcę zrobić dwie rzeczy: zorganizować muzeum w Wieluniu i wydać monografię miasta. Wtedy myślałem, że wystarczy pół roku, a zajęło mi to 50 lat* – wspomina prof. Stanisław Tadeusz Olejnik. Wieluniowi poświęcił nie tylko pracę magisterską i doktorską na Wydziale Filozoficzno-Historycznym Uniwersytetu Łódzkiego, ale całe życie.

Udało mu się to, co zamierzał. Zorganizował Muzeum Ziemi Wieluńskiej i przez wiele lat był jego dyrektorem. Sprawił, że do świadomości Polaków wreszcie dotarły informacje o tragedii Wielunia z 1 września 1939 roku, kiedy to o świecie samoloty niemieckie zbombardowały bezbronne miasto, a 75 proc. zabudowy leżało w gruzach. Na obchody rocznicy tamtych wydarzeń przyjeżdżali prezydenci Aleksander Kwaśniewski i Lech Kaczyński. O Wieluniu mówiła wtedy cała Polska, a Bogusław Wołoszański w czerwcu 2011 roku zrealizował tu widowisko „Miasto niepokonane” z cyklu Wielki Teatr Historii.

Promowaniu miasta i integracji lokalnego środowiska w działaniach na rzecz regionu służy założone przed 11 laty z inicjatywy prof. Olejnika Wieluńskie Towarzystwo Naukowe, któ-

re jako jedyne w Polsce działa poza ośrodkami akademickimi. Co dwa miesiące spotyka się jego zarząd, a raz w roku odbywają się walne zebrania, które mają bardzo uroczysty charakter. Przybywają profesorowie z Warszawy, Łodzi, Wrocławia, Poznania, Kielc.

Towarzystwo od początku wydaje „Rocznik Wieluński”. Przeważa tematyka historyczna, bo historycy są tu grupą najbardziej prężną, ale w roczniku pisano też np. o motylach na terenie Załęczańskiego Parku Krajobrazowego. Będą również artykuły z zakresu geologii. Oprócz 10 tomów rocznika towarzystwo wydało 14 innych publikacji – m.in. album „Wieluń polska Guernica” z przedmową prezydenta Lecha Kaczyńskiego oraz trzynomową monografię Wielunia we współpracy z łódzkim oddziałem Polskiego Towarzystwa Historycznego. Zorganizowano sześć sesji naukowych, niektóre o zasięgu międzynarodowym.

Książki towarzystwa otrzymały nagrody PAN im. prof. Aleksandra Gieysztor. Za monografie gmin powiatu wieluńskiego – obszerne publikacje zbiorowe – wydawcę uhonorowano serią Złotych Exlibrisów Wojewódzkiej i Miejskiej Biblioteki Publicznej im. Piłsudskiego w Łodzi.

– *To praca społeczna* – podkreśla Tadeusz Olejnik. – *Nikt tutaj za swoją działalność ani publikacje złamanego szeląga nie dostał. Nie czujemy*

Muzeum Ziemi Wieluńskiej
Foto: M. GRABCZAK

przy tym specjalnego wsparcia ze strony władz, ale czy to znaczy, że mamy przestać działać? Jeśli dostajemy jakąś dotację na wydanie książki, część nakładu przekazujemy sponsorowi, a resztę sprzedajemy i pieniądze przeznaczamy na następną publikację. Właśnie zbliża się 150. rocznica powstania styczińskiego. Przygotowuję z tej okazji książkę o Wieluniu w tamtych czasach. Idę więc do spółdzielni mieszkaniowej i proszę: – pomóżcie. Do przedsiębiorstwa komunalnego, do energetyki. Dają, bo mnie znają, ale to jest sytuacja człowieka, który żebrze, żeby zrobić dobrą rzecz.

Dlaczego to robisz? Ocalenie pamięci choćby jednej osoby, która oddała życie za Polskę, to już jest ważne i warte tej pracy. Naród bez znajomości własnych korzeni jest niczym. Kto nie będzie kochał swojego miasta, wsi, ten patriotą polskim też nie będzie. Dziś jednak liczy się show, na koncerty szarpidrutów albo występy kabaretów są pieniądze. Tylko że po paru dniach już nikt nie pamięta, co to było. A jak wyjdzie książka, pozostanie jako wartość nieprzemijająca.

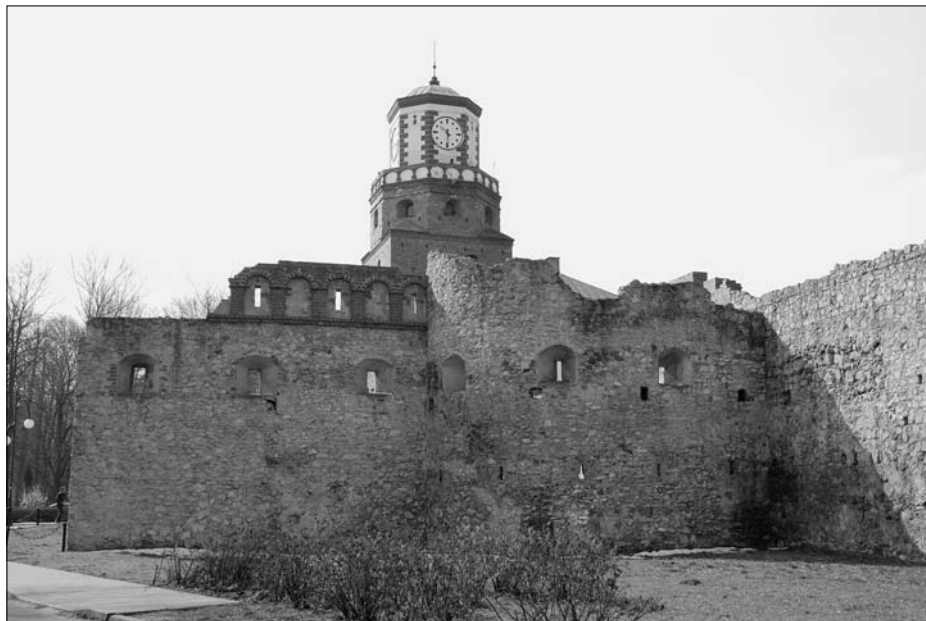
Mimo wojennych spustoszeń oraz późniejszej stagnacji Wieluń się podźwignął i pięknieje z każdym dniem. To miasto zabytków, stolica ukształtowanego w średniowieczu regionu historycznego – Ziemi Wieluńskiej. Można oglądać kolegiatę wieluńską, relikty zamku kró-

lewskiego (dziś stoi tu siedziba starostwa), ratusz, a ponadto fortyfikacje miejskie. Tworzą je fragmenty barbakanu, baszta Męczarnia, baszta Swawola, baszta Skarbczyk, Brama Krakowska, relikty Bramy Kaliskiej. Zachował się średniowieczny wrzecionowaty układ urbanistyczny. W Polsce środkowej drugiego takiego miasta nie ma. Ciekawym miejscem są planty wieluńskie czyli teren po dawnej fosie. Fragment plant w pobliżu kościoła i klasztoru Franciszkanów otrzymał prestiżową nagrodę za rewitalizację. Wieluń był również nagradzany jako najładniej oświetlone miasto w Polsce.

W okolicach znajdziemy zagłębie staropolskiej architektury drewnianej – sakralnej i świeckiej, np. piękne kościółki w Grębieniu, Łaszewie, Wiktorowie i Gaszynie. Jest też XVIII-wieczny modrzewiowy dworek w Ożarowie – filia Muzeum Ziemi Wieluńskiej. Odbывают się tu ważne koncerty. Niedawno występował Janusz Olejniczak, a wcześniej Wanda Wiłkomirska i Julianna Awdiejewa, zwyciężczynie ostatniego konkursu chopinowskiego.

– Oddalenie od Łodzi, Wrocławia, Kalisza, Częstochowy powoduje, że cień większych miast nie przytłacza Wielunia – mówi prof. Olejnik. – Może on kształtować swoją tożsamość, specyfikę. Wytworzył się tu typ człowieka przedsiębiorczego. Dawniej we wszelkich konkursach w ro-

Mury obronne i Brama Krakowska z ratuszem

Foto: M. GRABCZAK

dzaju „Mistrz gospodarności” Wieluń zdobywał czołowe lokaty w skali kraju. Dziś mamy prężną organizację pożytku publicznego. Należy je traktować po partnersku, jeśli chcemy zbudować społeczeństwo obywatelskie. Władze lokalne nie zawsze to rozumieją.

Hitem Wielunia jest odbywające się w sierpniu, związane z Polskim Szlakiem Bursztynowym, Europejskie Święto Bursztynu, które przyciąga mnóstwo gości także z zagranicy. Dzięki projektowi szlaku, będącego częścią europejskiej całości, Wieluń pozyskał ze środków unijnych łącznie blisko 60 mln zł. Przeznaczono je m.in. na odnowienie zabytków, budowę dróg. Wyremontowano także Muzeum Ziemi Wieluńskiej, a w jego oddziale w Ożarowie odrestaurowany został budynek z czasów I wojny światowej.

Ostatnio, dzięki uporowi i długim staraniom dyrektora miejscowego muzeum, do Wielunia trafiła wystawa „Książęca kolekcja. Skarby z Muzeum XX Czartoryskich w Krakowie”. To jedyne miejsce w województwie łódzkim, gdzie można oglądać cenne pamiątki związane z rodziną Czartoryskich.

– Musieliśmy spełnić wiele warunków, żeby

móc prezentować te zbiory – mówi Jan Książek, dyrektor Muzeum Ziemi Wieluńskiej. – Chodziło nie tylko o kwestie bezpieczeństwa. Trzeba było także zapewnić odpowiednią temperaturę, wilgotność, ograniczyć dopływ promieni UV, ale warto było. Mamy wielu zwiedzających.

Na ekspozycji znalazło się wiele dzieł przedstawicieli polskiego malarstwa, m.in. Marcello Bacciarellego, Jana Chrzyciela Lampiego czy Olgi Boznańskiej, sporo wyrobów rzemiosła artystycznego z bursztynu, srebra, złota, kamieni szlachetnych, eksponaty związane z powstaniami listopadowym i styczniowym oraz polskimi hetmanami. Dość osobliwą pamiątką jest np. kamienna urna z II wieku, do której księżna Izabela kazała włożyć fragment czaszki Stanisława Żółkiewskiego.

– Wizyta na tej wystawie to obowiązkowe uzupełnienie lekcji historii – dodaje dyrektor Książek. – Niezwykle przedmioty przemawiają do wyobraźni zwłaszcza młodych ludzi. Zresztą organizujemy w muzeum lekcje w oparciu o kolekcję Czartoryskich, np. poświęcone królowi Stanisławowi Augustowi Poniatowskiemu.

Wystawę można oglądać w Wieluniu do 25 marca. Potem zbiory wrócą do Krakowa.

► Hanna Tadeusiewicz

Życie z książką

Łódzkie środowisko naukowe od wielu lat pracuje nad publikacją biograficzną pt. „Słownik pracowników książki polskiej”. Ukazały się już cztery tomy „Słownika” (w 1972, 1986, 2000 i 2010 r.), zawierające łącznie 4436 życiorysów ludzi książki od XI do XXI wieku. Dwa pierwsze tomy powstały w Bibliotece Uniwersyteckiej w Łodzi pod red. Ireny Reichel, następne w Katedrze Bibliotekoznawstwa i Informacji Naukowej Uniwersytetu Łódzkiego pod red. Hanny Tadeusiewicz. W pracę nad kolejnymi suplementami do „Słownika” zaangażowane jest polskie środowisko bibliotekarzy, drukarzy, księgarzy, bibliofilów i bibliotekoznawców. Dzięki nim powstają następne biogramy osób związanych z produkcją, zdobieniem, gromadzeniem, udostępnianiem książek i naukowców zajmujących się ich historią – także z Łodzi i regionu łódzkiego. Wśród 404 życiorysów, jakie zawiera ostatnio wydany „Suplement III” (2010 r.) znalazło się 38 biogramów łodzian zasłużonych dla kultury i nauki w naszym mieście (m.in. powszechnie znanych: J. Andrzejewskiego, J. Dunina, J. Gierańczyka, A. Kempy, I. Nagórskiej, A. Szyka, J. Zaorskiego), opracowanych przez przedstawicieli łódzkich bibliotekarzy i bibliotekoznawców (m.in. J. Konieczną, J. Ladoruckiego, E. Pawlicką, H. Tadeusiewicz, M. Wrocławską).

zło się 38 biogramów łodzian zasłużonych dla kultury i nauki w naszym mieście (m.in. powszechnie znanych: J. Andrzejewskiego, J. Dunina, J. Gierańczyka, A. Kempy, I. Nagórskiej, A. Szyka, J. Zaorskiego), opracowanych przez przedstawicieli łódzkich bibliotekarzy i bibliotekoznawców (m.in. J. Konieczną, J. Ladoruckiego, E. Pawlicką, H. Tadeusiewicz, M. Wrocławską).

Aktualnie redakcja „Słownika” pod kierunkiem Magdaleny Rzakowolskiej gromadzi materiały do suplementu czwartego. Dzięki uzyskanym funduszom i kompetentnemu zespołowi mamy nadzieję opublikować go w niedalekiej przyszłości. Zwracamy się do czytelników „Kalejdoskopu” z prośbą o nadsyłanie na adres katedry Bibliotekoznawstwa i Informacji Naukowej UŁ (ul. Matejki 34a, 90-237 Łódź) gotowych życiorysów zmarłych „pracowników książki polskiej” lub propozycje opracowania biogramów.

AGENCJA TURYSTYCZNA

W I L E J K A

Łódź, ul. Piotrkowska 20, tel. 42 630 68 00, 42 630 60 70

e-mail: wilejka@wilejka.pl
http://www.wilejka.pl

SYLWESTER (NIE TYLKO NA KRESACH)

29 GRUDNIA 2011 – 1 STYCZNIA 2012

- **W WILNIE** – ze zwiedzaniem Trok i balem w hotelu w centrum miasta
  - **W ŻÓŁKWI** – ze zwiedzaniem Lwowa i balem w hotelu
  - **W BUDAPESZCIE** – ze zwiedzaniem miasta i balem w hotelu
- **W CZECHACH (Znojmo)** – ze zwiedzaniem Wiednia i zabawą w hotelu

ROZPOCZĘCIE SEZONU 2012!!!

Kaziuk – wycieczka do Wilna na tradycyjny jarmark wileński 2-5 marca 2012

WIZY do Rosji i na Białoruś

TANIE LINIE AUTOKAROWE do Wilna, Druskiennik, Rygi, Petersburga

Wyjazdy na polskie cmentarze wojenne (Katyń, Charków, Miednoje)

WIELKI

pl. Dąbrowskiego
tel. 42 633 99 60

Kasy czynne: wt.-sob. 12-19, n. 15-19
tel. 42 633 77 77

Teatr jest przygotowany do przyjęcia osób niepełnosprawnych

W Klubie „Wytwórnia”,

ul. Łąkowa 29

• GALA KARNAWAŁOWA

koncert

17 I g. 18.30

• Frederick Loewe

MY FAIR LADY

reż. M. Korwin

spektakl trwa 190 min.

24, 25 I g. 18.30

W Teatrze Muzycznym

ul. Północna 47/51

• Piotr Czajkowski

JEZIORO LABĘDZIE

choreogr. G. Madia

spektakl trwa 130 min.

31 I g. 18.30

MUZYCZNY

ul. Północna 47/51

Kasa czynna: wt.-pt. 11-18.30,

sob. 12-18.30, n. 15-18.30,

w dniu spektaklu do 16.30

tel. 42 678 35 11 w. 319

i tel. kom. 502 396 544

• Leonard Bernstein

WONDERFUL TOWN

reż. Z. Macias

spektakl trwa 180 min.

6, 7 I g. 18.30

8 I g. 17

10 I g. 10

• R. Poznakowski, W. Trzcński

SMURFOWISKO,

CZYLI GARGAMEL ZŁAPANY

reż. T. Dutkiewicz

spektakl trwa 60 min.

12, 13, 24, 25 I g. 10

• Franz Lehár

WESOŁA WDÓWKA

reż. Z. Macias

spektakl trwa 120 min.

14 I g. 18.30

15 I g. 17

• Stanisław Moniuszko

ZNASZ-LI TEN KRAJ... SPOKO,

TO PRZECIEŻ MONIUSZKO!

reż. P. Kruk

spektakl trwa 60 min.

17, 18 I g. 10

• KONCERT KARNAWAŁOWY

reż. A. Żymelka

w programie: wielkie przeboje operowe

i operetkowe, hity muzyki instrumentalnej

20, 21 I g. 18.30

22 I g. 17

• Franz Lehár

KRAINA UŚMIECHU

reż. Z. Macias

spektakl trwa 160 min.

28 I g. 18.30

29 I g. 17

**FILHARMONIA
ŁÓDZKA im. A. Rubinsteina**

ul. Narutowicza 20/22

tel. 42 664 79 10

Kasa czynna: pn.-pt. 10-18,

piątek z koncertem od g. 12 do przerwy,

niedziela dwie godz. przed koncertem

tel. 42 664 79 79

• Strauss Festiwal Orchestra

5 I g. 20

• KONCERT KARNAWAŁOWY

„Ze średniowiecznych manuskryptów”

wyk. Diana Tomsche - sopran,

Stanisław Kierner - baryton,

Mark Milhofer - tenor

Orkiestra Symfoniczna i Chór FŁ

dyrygent: M. Caldi

Chór dziecięcy ZSM w Łodzi

dyrygent: K. Chalupnik

w programie: C. Orff - Carmina Burana

7 I g. 19

• KONCERT MUZYKI FILMOWEJ

„Ale kino!”

wyk. zespół „Alla Vienna”

Paweł Sztompke - prowadzenie

10 I g. 19

• BABY BOOM BUM

warsztaty dla dzieci

11 I g. 10, 11, 12

14 I g. 16, 17, 18

15 I g. 10, 11, 12, 16, 17

25 I g. 10, 11, 12

• KONCERT FAMILIJNY - FILHARMONIA:

O CO TYLE HAŁASU?!

„Muzyka jest tańcem”

wyk. Orkiestra Symfoniczna FŁ

Grzegorz Wierus - dyrygent

w programie: J. Brahms, A. Dwořák,

A. Chaczaturian, L. van Beethoven,

J. Strauss

13 I g. 18.30

• ODKRYWCY MUZYKI

warsztaty i koncert dla dzieci

14 I g. 11 - warsztaty

14 I g. 12.30 - koncert

• KONCERT KOŁĘD I PASTORAŁEK

wyk. uczniowie i nauczyciele OSM I i II st.

im. H. Wieniawskiego w Łodzi,

Chór Dziecięcy OSM, Chór Mieszany OSM,

Orkiestra Kameralna OSM „Łódzkie Smyczki”,

Stowarzyszenie Śpiewacze „Harmonia”

15 I g. 12

• SZKOŁA SŁUCHANIA

20 I g. 18

• KONCERT SYMFONICZNY

„Ta zima musi kiedyś minąć...”

wyk. Piotr Plawner - skrzypce

Orkiestra Symfoniczna FŁ

w programie: A. Vivaldi, A. Piazzolla

20 I g. 19

• THE METROPOLITAN OPERA:

Live in HD

„Zaczarowana wyspa”

w programie: G. F. Haendel, J.P. Rameau,

A. Vivaldi

21 I g. 19

• KONCERT MUZYKI DAWNEJ

„Los Pajaros Perdidos”

wyk. Philippe Jaroussky - kontratenor,

Christina Pluhar - teorba,

zespół muzyki dawnej „L'Arpeggiata”

w programie: włoska i hiszpańska muzyka

dawna oraz XX-wieczna muzyka latynoska

22 I g. 19

• CONTEM. UCHA

cykl koncertów muzyki współczesnej

wyk. Goska Isphording - klawesyn

w programie: Y. Kyriakides, H. M. Murguia,

K. Glowicka, A. Gryka, A. Noordeggraaf

24 I g. 19

• KONCERT SYMFONICZNY

w rocznicę urodzin Artura Rubinsteina

„Perły muzyki rosyjskiej”

wyk. Igor Tchetuev - fortepian

Orkiestra Symfoniczna FŁ

dyrygent: Daniel Raiskin

w programie: P. Czajkowski

28 I g. 19

ARLEKIN

ul. Wólczańska 5

tel. 42 632 58 99

Kasa czynna:

wt.-n. godzinę przed spektaklem

BOW tel. 42 632 58 99

• KOT W BUTACH

reż. A. Nowicka

3, 4, 5 I g. 9 i 11

• PSTRYK

na podst. sztuki P. Dorina

reż. K. Kawalec

8, 15 I g. 10

• STWORZENIE ŚWIATA

wg J. Effela

reż. i scen. S. Chalupova

8 I g. 12

9, 10, 11, 12 | g. 9 i 11
13 | g. 9

• **JANULKA**

wg S. I. Witkiewicza
reż. D. Bielska
8, 9, 10, 11, 12, 13 | g. 18

• **ZŁODZIEJ CZASU**

reż. i scen. W. Wolański
15 | g. 12 - *Niedziela z Arlekinem*
16, 17, 18, 19 | g. 9 i 11
20 | g. 9

• **HORROR KITCHEN SHOW**

wg R. O'Briena
reż. A. Burszewska, W. Kondzielnik
15, 16, 17, 18, 19, 20 | g. 19

• **WYPRAWA NA SZKANĄ GÓRĘ**

reż. Cz. Sierńko
scen. L. Górski
22, 29 | g. 12
23, 24, 25, 26 | g. 9 i 11
27 | g. 9
30, 31 | g. 11 - *ferie w Arlekinie*

▀ **JARACZA**

ul. Kilińskiego 45, tel. 42 662 33 00

Duża, Mała i Kameralna Scena
ul. Jaracza 27

Kasa czynna: pn. 12-19,
wt.-pt. 8.30-19, sob., n. 16-19
tel. 42 632 66 18

DUŻA SCENA

• **Mikołaj Gogol**

REWIZOR
reż. M. Fiedor
spektakl trwa 135 min.
3 | g. 19
4 | g. 10 i 19

• **Kaj Munk**

SŁOWO
reż. M. Grzegorzek
spektakl trwa 120 min.
5, 6 | g. 19

• **Agata Duda-Grac**

APOKALIPSA
reż. A. Duda-Grac
spektakl trwa 140 min.
9, 10 | g. 19

• **Hanoch Levin**

KASKADA
reż. Agnieszka Olsten
spektakl trwa 80 min.
12, 13 | g. 19

• **Thomas Bernhard**
PRZED ODEJŚCIEM W STAN
SPOCZYNKU

reż. G. Wiśniewski
spektakl trwa 140 min.
26 | g. 19 - *Międzynarodowy Dzień Holocaustu*

• **Sarah Ruhl**
POSPRZĄTANE

reż. M. Grzegorzek
28 | g. 19 - *premiera*
29, 31 | g. 19

MAŁA SCENA

• **Eric Bogosian**

CZOŁEM WBIJAJĄC GWOŹDZIE
W PODŁOŻE
reż. J. Orłowski
spektakl trwa 80 min.
3, 4 | g. 19

• **Mark Ravenhill**

PRODUKT
reż. W. Czarnota
spektakl trwa 80 min.
7, 8 | g. 19 - *pożegnanie z tytułem*

• **Mark Ravenhill**

POLAROIDY
reż. A. Majczak
spektakl trwa 180 min.
10, 11 | g. 19

• **Judith Thompson**

LEW NA ULICY
reż. M. Grzegorzek
spektakl trwa 185 min.
12, 13 | g. 18

• **Judith Thompson**

HABITAT
reż. M. Grzegorzek
spektakl trwa 185 min.
14, 15 | g. 18

• **Eric Bogosian**

SEKS, PROCHY
I ROCK & ROLL
reż. J. Orłowski
spektakl trwa 80 min.
17, 18, 29, 31 | g. 19

• **Witold Gombrowicz**

ŚLUB
reż. W. Zawodziński
spektakl trwa 105 min.
19, 20 | g. 19

• **Shelagh Stephenson**

PAMIĘĆ WODY
reż. B. Tosza
spektakl trwa 140 min.
21, 22, 24 | g. 19

SCENA KAMERALNA

• **Silke Hassler**

TOTALNIE SZCZĘŚLIWI
reż. J. Filipiak
3, 4, 6 | g. 19
5 | g. 19 - *premiera prasowa*

• **Biljana Srbijanovic**

BARBELO, O PSACH I DZIECIACH
reż. A. Augustynowicz
spektakl trwa 100 min.
7, 8 | g. 19

• **Marius von Mayenburg**

BRZYDAL
reż. G. Wiśniewski

spektakl trwa 80 min.
10, 11 | g. 19

• **Low Tolstoj**

PRZYPADEK IWANA ILJICZA
reż. J. Orłowski
spektakl trwa 70 min.
12, 13 | g. 19

• **NIŻYŃSKI**

reż. W. Zawodziński
spektakl trwa 115 min.
14, 15, 28, 29 | g. 19

• **Tracy Letts**

GORĄCE LATO W OKLAHOMIE
reż. A. Urbański
spektakl trwa 195 min.
17, 18 | g. 19

• **Tennessee Williams**

KOTKA NA ROZPALONYM
BLASZANYM DACHU
reż. M. Bogajewska
spektakl trwa 120 min.
21, 22 | g. 19

• **Tadeusz Różewicz**

STARA KOBIETA WYSIADUJE
reż. M. Fiedor
spektakl trwa 80 min.
25, 26 | g. 19

• **Anthony Neilson**

ZSZYWANIE
reż. M. Bogajewska
spektakl trwa 75 min.
31 | g. 19

▀ **NOWY IM. K. DEJMKA**

ul. Więckowskiego 15

ul. Zachodnia 93, tel. 42 633 44 94

Kasa czynna: wt.-sob. 12-19,
niedziela godzinę przed spektaklem
tel. 42 633 44 94 wew. 317
lub 42 636 05 92

DUŻA SALA

• **Astrid Lindgren**

PIPPY LANGSTRUMPF
adaptacja i insc. Z. Jaskuła
spektakl trwa 120 min.
4, 5, 18, 19, 20, 22, 24, 25, 26 | g. 10
17 | g. 11

• **Leon Schiller**

PASTORAŁKA
reż. J. Polewka
spektakl trwa 160 min.
6 | g. 16
7 | g. 18
8 | g. 10.30

• **Ray Cooney**

MAYDAY
reż. R. Nyczka
spektakl trwa 120 min.
13, 14, 15 | g. 19
16 | g. 17.30

- **Marek Rębacz**
DIABLI MNIE BIORĄ
reż. M. Rębacz
spektakl trwa 160 min.
21, 22 I g. 19
- **Pam Valentine**
PRZYJAZNE DUSZE
reż. P. Pitera
spektakl trwa 110 min.
28, 29 I g. 19

MAŁA SALA

- **i IFIGENIA**
na podst. „Ifigenii w Aulidzie” Eurypidesa
reż. T. Bazan
14, 15 I g. 19.15 - *premiera*
- **Michał Walczak**
PIASKOWNICA
reż. A. Biernacki
spektakl trwa 60 min.
18 I g. 19.15
19 I g. 10
- **Antoni Czechow**
TRZY SIOSTRY
przedstawienie dyplomowe studentów IV
roku Wydz. Aktorskiego PWSFTViT w Łodzi
reż. W. Filsztyński
spektakl trwa 240 min.
21, 22 I g. 18
23 I g. 10
- **Dario Fo**
KTO NIE MA, NIE PŁACI
reż. P. Bikont
spektakl trwa 120 min.
26, 27, 28, 29 I g. 19.15

PICCOLO

ul. Tuwima 34
tel. 42 630 05 94, 603 690 866
Kasa czynna: godzinę przed spektaklem

- **BAŁWANKOWA KRAINA**
4, 5, 6, 16, 17, 18, 19, 30, 31 I g. 10
8, 15 I g. 12.30
- **SKARB KAPITANA HAKA**
9, 10, 11, 12, 13, 20, 23, 24, 25, 26 I g. 10
22, 29 I g. 12.30
- **Warsztaty artystyczne dla młodzieży**
7, 14, 21, 28 I g. 10-14

PINOKIO

ul. Kopernika 16, tel. 42 636 59 88
Kasa czynna: pn.-pt. godzinę przed
spektaklem, n. 10-13
tel. 42 636 13 41

*Teatr jest przygotowany do przyjęcia
osób niepełnosprawnych*

- **Charles Dickens**
OPOWIEŚĆ WIGILIJNA

- reż. J. Skwark
3, 4, 5 I g. 9 i 11
- **L. Frank Baum**
CZARNOKSIĘŻNIK OZ
reż. M. Przyłęcki
8 I g. 12
9, 10, 11, 12, 13 I g. 9 i 11
- **POKOLOROWANKI**
reż. H. Mierzejewska-Mikosza
(Mała Scena)
8 I g. 16
29 I g. 12 i 13.30
- **Jan Brzechwa**
JAŚ I MAŁGOSIA
reż. L. Chojnacki
15 I g. 12
16, 17 I g. 9 i 11
- **Tomasz Brzeziński**
JA, TY, MY (MINIATURY)
reż. T. Brzeziński
18, 19, 20 I g. 9 i 11
- **Hans Christian Andersen**
KRÓLOWA ŚNIEGU
reż. zespołowa
22 I g. 12
23, 24, 25, 26, 27 I g. 9 i 11

POWSZECHNY

ul. Legionów 21, tel. 42 633 25 39
Kasa czynna: wt.-pt. 9-19,
sob. i n. 13-19
BOW: tel. 42 633 50 36

- **Francis Veber**
KOLACJA DLA GŁUPCA
reż. P. Aigner
spektakl trwa 120 min.
7, 8 I g. 19
- **Paul Pörtner**
SZALONE NOŻYCY
reż. M. Sławiński
spektakl trwa 120 min.
9, 10, 11 I g. 10
12, 13 I g. 10 i 19
14 I g. 19
15 I g. 16 i 19
- **Jerzy Pilch**
MARSZ POLONIA
reż. J. Glomb
21 I g. 19 - *prapremiera*
22, 27, 28, 29 I g. 19
24 I g. 19 - *spektakl dla bezrobotnych*
25, 26 I g. 10

STUDYJNY PWSFTViT

ul. Kopernika 8, tel. 42 636 41 66,
42 637 26 67, www.filmschool.lodz.pl
Bilety: można zamówić telefonicznie lub kupić
na godzinę przed spektaklem
W budynku trwa remont.

**W Inkubatorze Technologii
i Nauki ARTERION,
ul. Pomorska 69/71**

- **Z RÓŻEWICZA DYPLOM**
reż. Z. Brzoza
5, 7, 8, 13, 14, 15 I g. 19.07

**W Teatrze Nowym
im. K. Dejmka
Mała Sala, ul. Zachodnia 93**

- **Antoni Czechow**
TRZY SIOSTRY
reż. W. Filsztyński
spektakl trwa 240 min.
21, 22 I g. 18
23 I g. 10

LOGOS

przy kościele pw. Niep. Pocz. NMP
ul. M. Skłodowskiej-Curie 22
Dyrektor teatru: ks. W. Sondka
Karty wstępu w kancelarii
w g. 8.30-9.30, 16.30-18.30
tel. 42 637 65 45

*Msza św. dla twórców kultury
w każdą niedzielę o g. 11.
Po mszy św. spotkanie przy herbacie
w sali kominkowej.*

- **PODRÓŻ DO ZIELONYCH CIENI**
wg Finna Methlinga
reż. T. Junak
3, 4 I g. 20
- **Jan Wilkowski**
SPOWIEDŹ W DREWNI
reż. W. Wilhelm
14 I g. 19
15 I g. 18

MAŁY W MANUFakturZE

ul. Drebnowska 58
tel. 42 633 24 24
Dyrektor teatru: M. Piławski
więcej informacji na stronie:
www.teatr-maly.pl

- **Antoni Czechow**
ROMANS Z CZECHOWEM
reż. M. Piławski
1 I g. 18.15 - przedstawienie noworoczne
7, 8, 28, 29 I g. 19.15
- **Sławomir Mrożek**
EMIGRANCI
reż. K. Rościewski
spektakl trwa 110 min.
6 I g. 19.15
- **Stanisław Ignacy Witkiewicz**
WARIAT I ZAKONNICA
reż. M. Rzepka

- spektakl trwa 50 min.
13 I g. 19.45
- **TANCERZ MECENASA KRAYKOWSKIEGO**
wg **W. Gombrowicza**
monodram Dariusza Sosińskiego
14 I g. 19.15
  - **USTA MILCZA, DUSZA ŚPIEWA**
koncert karnawałowy
15 I g. 19.15
  - **Marcin Szczygielski WYDMUSZKA**
reż. M. Piławski
spektakl trwa 95 min.
20, 21 I g. 19.15
  - **OCALIĆ OD ZAPOMNIENIA**
spektakl Teatru Zwierciadło
22 I g. 19.15
  - **Paweł Binke KUKŁA**
reż. M. Piławski
spektakl trwa 80 min.

24, 27 I g. 19.15

- **Jan Jakub Należyty TRZY RAZY ŁÓŻKO**
reż. M. Piławski
spektakl trwa 65 min.
31 I g. 19.15

■ SZWALNIA

Centrum Kultury Niezależnej
Teatr Szwalnia, ul. A. Struga 90
tel. 607 417 674
Dyrektor artystyczny: M. Brzozowski

- **SZWALNIA CZYTA DZIECIOM**
2, 9, 16, 23, 30 I g. 18
- **Philip Dimitri Galas TECHNIKA PUNKTU ŚWIETLNEGO**
real. Chóry Gertrudy Stein
(G. Stosz, P. Szrajber, M. Brzozowski)
7, 8 I g. 19

- **NOVOCENTO**
wg **A. Baricco**
wyk. Mateusz Olszewski
12, 13, 14 I g. 19
- **WARSZTAT W SZWALNI**
14, 28 I g. 12 - elementarne zadania
aktorskie
- **Wieczór iluzji**
15 I g. 19
- **Jean-Paul Sartre PRZY DRZWIACH ZAMKNIĘTYCH**
reż. E. Mirowska
21, 22, 28, 29 I g. 19

■ STUDIO TEATRALNE SŁUP

ul. Gorkiego 16
tel. 42 673 35 99
Dyrektor artystyczny:
Marcel Szytenchelm

ŁÓDZKIE WIADOMOŚCI DNIA

TVP ŁÓDŹ

CODZIENNIE: godz. 18.30 i 21.45

Z M I E N I A M Y S I Ę D L A C I E B I E

FOTOGALERIA

Foto: Małgorzata Szafrńska, z cyklu EC1 – pięknie będzie jutro

ARCHEOLOGICZNE I ETNOGRAFICZNE

pl. Wolności 14, tel. 42 632 84 40

Czynne: wt. 10-17, śr., pt., sob., n. 9-16
czw. 11-18

Bilety: 8 zł i 5 zł

(we wtorki wstęp wolny)

Wystawy stałe:

- „Pieniądz na ziemiach polskich” - wystawa numizmatyczna
- „Przeszłość wydobytą z ziemi” - wystawa archeologiczna
- „Szare jak ziemia, barwne jak pamięć” - wystawa etnograficzna

Wystawa czasowa:

• „Pieniądz rządzi...bogactwo złotem, srebrem i miedzią mierzone” - wystawa z okazji 60-lecia działu numizmatycznego muzeum oraz ekspozycja Mennicy Polskiej SA *

BAJKI SE-MA-FOR

ul. Targowa 1/3 bud. 24

(wejście od ul. Tuwima 54)

tel. 42 681 54 74, 502 496 350

Czynne: pn. 10-16 (dla grup zorganizowanych), wt.-pt. 10-16, czw. 12-18, sob. i n. 10-16

Bilety: 10 zł i 7 zł; warsztaty plastyczne 10 zł

Stale ekspozycje:

- oryginalne lalki Misia Uszatka • scenografie z realizowanych produkcji • sprzęt filmowy
- nagrody - m.in. statuetki Oscara

Inne działania:

- warsztaty plastyczne, filmowe, muzyczne i teatralne • kino - prezentacje najnowszych filmów animowanych dla dzieci • kino dla dorosłych

FABRYKI

ul. Drewnowska 58 (Manufaktura)

tel. 42 664 92 93

Czynne: wt.-pt. 9-19, sob. i n. 11-19,

Bilety: 4 zł i 3 zł, rodzinny 10 zł

Wystawy stałe:

- „Historia zakładów produkcji tkanin bawełnianych Izraela Poznańskiego” • „Zabytkowe krosna z fabryki Izraela Poznańskiego”
- „Ludzie i ich fabryka. Codzienna praca i życie pracowników powojennych zakładów Poltex” • stoisko z pamiątkami i książkami

Wystawa czasowa:

- „Nie tylko Manufaktura - śladami Poznańskiego” - wystawa podsumowująca trzeci plener malarski w Manufakturze *

Inne działania:

- „Wielka Orkiestra Świątecznej Pomocy - wolańtariusz przy muzeum” - akcja charytatywna (8 I)
- „Noworoczny Swap” - spotkanie dla fanów mody (14 I g. 11)

• „Rodzinne warsztaty - Dzień Babci i Dziadka” (15 I g. 15)

• „Demonstracje w fabryce, czyli pokazy pracy maszyn i urządzeń włókienniczych” (14, 15, 28, 29 I g. 16)

• „Design - moda od podszewki” - warsztaty (21 I)

GEOLOGICZNE

ul. Kopcińskiego 31, tel. 42 635 45 93

Czynne: pn.-pt. 9-16

Bilety: 5 zł i 3 zł

(w czwartki wstęp wolny)

Wystawy stałe:

- „Świat minerałów” • „Kamień budowlany i ozdobny w architekturze”
- „Kryształy w przyrodzie i technice”
- „Przyroda Łodzi i regionu łódzkiego”

HISTORII FARMACJI

pl. Wolności 2, tel. 42 632 17 15

Czynne: wt. i czw. 10-16

w pozostałe dni po uzgodnieniu tel.

Bilety: 6 zł i 3 zł

grupowy (pow. 10 osób) - 20 zł

Wystawa stała:

- Odtworzone wnętrze apteki z przełomu XIX i XX wieku

HISTORII MEDYCYNY

Uniwersytetu Medycznego

ul. Żeligowskiego 7/9, tel. 42 639 32 70

Czynne: pn., śr., pt. 9-13, wt., czw. 12-16

(wstęp wolny)

Wystawy stałe:

- „Historia wojskowej służby zdrowia”
- „Marian Garlicki. Pierwszy rektor WAM”

KSIĄŻKI ARTYSTYCZNEJ

ul. Tymienieckiego 24, tel. 502 62 64 66

Czynne: po wcześniejszym kontakcie

telefonicznym

Prowadzą: J. i P. Tryznó

Stala ekspozycja:

Kolekcja starych maszyn i matryc drukarskich. Artystyczne książki autorstwa Jadwigi i Pawła Tryznów

KINEMATOGRAFII

pl. Zwycięstwa 1, tel. 42 674 09 57

Czynne: wt. 10-17, śr., pt. 9-16,

czw. 11-19, sob., n. 11-18

Bilety: 8 zł i 5 zł

(we wtorki wstęp wolny)

Wystawy stałe:

- „Cud ożywionej fotografii. Zabytki techniki filmowej” • „Rówieśnik kinematografu. Magia seansów w fotoplastikonie” • „Scheiblerowie. Dzieje rodu”

Wystawy czasowe:

- Yaacov Chefetz „W mojej pracowni wydarzyło się coś złego. Hajfa - lato 2006” - rysunki i fotografie (do 8 I)
- Marek Szryrk „Łowca cieni” - fotografia kolodionowa (do 8 I)
- „Pierwszy start” - prace studentów I roku fotografii PWSFTviT (do 31 I)
- „W obiektywie Wojciecha Plewińskiego: Sanatorium pod Klepsydrą Wojciecha Jerzego Hasa” (do 31 I)
- Robert Tarczyński „Zapomniana Łódź” - fotografie (12 I - 28 II)
- „Amanci polskiego kina: Adam Brodzisz” - pierwsza odsłona cyklu (17 I - 15 II)
- „Ewa Knapieńska. Scenografia” *

KOMUNIKACJI MIEJSKIEJ MPK-ŁÓDŹ

ul. Wierzbowa 51, tel. 42 672 12 07

Czynne: pn.-czw. 10-18,

sob. 5 i 19 XI g. 10-14

Bilety: 2,40 zł i 1,20 zł

Wystawa stała:

- Zabytkowe wagony tramwajowe, tablice pamiątkowe, rozkłady jazdy, katalog biletów okresowych, akcesoria konduktorskie i inne

MIASTA ŁODZI

ul. Ogrodowa 15, tel. 42 654 03 23

tel. 42 254 90 15

Czynne: pn. 10-14, wt., czw. 10-16, śr. 14-18,

sob. i n. 11-18

Bilety: 9 zł i 5 zł

Bilety łączne (do muzeum i galerii):

15 zł i 8 zł

Wystawy stałe:

- „Z dziejów Łodzi (historia, kultura, codzienność)” • „Triada łódzka - trzy wielkie społeczności: Polacy, Niemcy, Żydzi”
- **Panteon Wielkich Łodzian:**
  - Jan Karski • Władysław Reymont
  - Julian Tuwim • Artur Rubinstein
  - Jerzy Kosiński • Karl Dedecius
  - Marek Edelman i Alina Margolis
- Aleksander Tansman (gabinet czasowo nieczynny)
- **Galeria Mistrzów Polskich:** Dzieła z kolekcji Krzysztofa Musiała
- Bilety:** 10 zł i 5 zł
- Wystawy czasowe:**
  - Berdyszak, Gierowski, Kalucki, Kamoji z kolekcji Waldemara Andzelma (do 29 I)
  - Wacław Borowski „RYTMista z miasta Łodzi” *
  - „Książka roku 2010” - w holu muzeum

Oddział Kultur i Tradycji Wyznaniowych

pl. Wolności 2, II piętro, tel. 42 250 51 31

Czynne: wt. śr. pt. 10-16, czw. 11-19,

n. 10-14

Bilety: 4 zł i 2 zł

(w czwartek wstęp wolny dla indywidualnych zwiedzających)

Wystawa stała:

- „Łódź katolicka”

MUZEUM KANAŁU „DĘTKA”

pl. Wolności 2, tel. 42 250 90 11

Nieczynne do 30 IV

MUZEUM SPORTU I TURYSTYKI

ul. ks. Skorupki 21

tel. 42 636 83 58

Czynne: pn., śr., pt. 9-15, czw. 11-19

Bilety: 4 zł i 2 zł

Wystawa stała:

- „Z dziejów łódzkiego sportu i turystyki”

Wystawy czasowe:

- Projekt wystawienniczy „Łódź w górach - góry w Łodzi” (do 28 IV):

- „20 lat karawany do marzeń Wandy Rutkiewicz”

- „30 lat Studenckiego Koła Przewodników Beskidzkich w Łodzi”

OSWIATY ZIEMI ŁÓDZKIEJ

ul. Wólczajska 202

Wydział Zbiorów Specjalnych PBW

tel. 42 678 55 46

Czynne: pn.-pt. 10-14

Wystawa stała:

- „Oświata łódzka końca XIX i początków XX w.”

Wystawa czasowa:

- „Fantastyka w książkach dla dzieci i młodzieży” (do 31 III)

PAPIERU I DRUKU PŁ

ul. Wólczajska 223, tel. 42 631 28 58

Czynne: wt.-pt. 9-16

Prowadzi: R. Uljański

Wystawy stałe:

- „Historia druku”
- „Historia papieru”

Dom Papiernika (na terenie skansenu przy Centralnym Muzeum Włókiennictwa)

czynny: sob., n. 11-16

Wystawa czasowa:

- „Malowane impastem” - wystawa artystów amatorów w cyklu „Spotkania w Galerii Papiernika” CMW w Łodzi *

PRZYRODNICZE UŁ

Park Sienkiewicza, tel. 42 665 54 90

Czynne: wt.-pt. 10-17, sob.-n. 10-13.30

Bilety: 5 zł i 3 zł

(w czwartki wstęp wolny)

Wystawa stała:

- „Sieć życia - zróżnicowanie form w królestwie zwierząt”

Wystawa czasowa:

- „Antarktyda - wyprawy naukowe Uniwersytetu Łódzkiego”

MUZEUM SZTUKI

ms

GMACH GŁÓWNY

ul. Więckowskiego 36

tel. 42 633 97 90

nieczynne do końca 2013 r.

ms² - nowa przestrzeń

ul. Ogrodowa 19

Czynne: wt. 10-18, śr.-n. 12-20

Kawiarnia: pn. 11-19, wt.-n. 11-21

Księgarnia: pn. 11-19, wt.-n. 11-20

Bilety: 8 zł i 5 zł (wystawy: stała i czasowa)

4 zł i 3 zł (wystawy czasowe)

(w czwartki wstęp wolny)

Wystawa stała:

- „Kolekcja sztuki XX i XXI wieku”

Wystawa czasowa:

- „Dla Was” - wystawa zbiorowa otwarcie 13 I g. 18 (do 26 II)

Inne działania:

- Warsztaty dla dorosłych, rodzinne dla dzieci, edukacyjne dla młodzieży
- zapisy pod nr. tel. 605 060 063 w g. 8-16*

PAŁAC HERBSTA

ul. Przędzalniana 72, tel. 42 674 96 98

nieczynny do wiosny 2013 r.

TRADYCJI NIEPODLEGŁOŚCIOWYCH

ul. Gdańska 13, tel. 42 632 71 12

Czynne: pn., wt., śr. 9-17, czw. 11-18,

sob. n. 9.30-16

wstęp wolny,

dla grup zorganizowanych - 30 zł

(z przewodnikiem)

Wystawy stałe:

- „Więzienie przy Długiej (Gdańskiej) w Łodzi 1885-1953” • „Drogi do Niepodległej 1791-1921”

Wystawy czasowe:

- „Najnowsze nabytki w kolekcji Muzeum Tradycji Niepodległościowych” (do 15 III)
- „Pocztówka orężem w walce o niepodległość. Obudził ducha w narodzie” (do 31 III)

ODDZIAŁ MARTYROLOGII RADOGOSZCZ

ul. Zgierska 147, tel. 42 655 36 66

Czynne: wt., śr., pt. 9-17, czw. 9-18,

sob. 10-16, n. 11-17 - *wstęp wolny,*

dla grup zorganizowanych

(z przewodnikiem) - 30 zł

Wystawy stałe:

- „Radogoszcz 1939-1945” • „Łódź i Ziemia Łódzka w latach wojny i okupacji 1939-1945”

Wystawy czasowe:

- „Reżym totalitarny wobec duchownych kościołów chrześcijańskich okupowanej Polski 1939-1945”
- „13 grudnia 1981. W 30. rocznicę wprowadzenia stanu wojennego w Polsce” (do 31 XII 2011 r.)

ODDZIAŁ STACJA RADEGAST

al. Pamięci Ofiar Litzmannstadt Ghetto 12

tel. 42 291 36 27

Czynne: pn. wt. 9-17, śr., czw. 10-18,

sob., n. 10-16 - *wstęp wolny*

Wystawy stałe:

- Listy transportowe • Kufer rodziny Schwarzwów - austriackich Żydów
- „I skrzypce przestały grać...” - wystawa dla upamiętnienia Romów, którzy zginęli w obozie w Łodzi i w Chelmie nad Nerem - w budynku dawnej kuźni przy ul. Wojska Polskiego 84

po wcześniejszym telefonicznym umówieniu

Wystawa czasowa:

- „Żydzi zachodnioeuropejscy. W 70. rocznicę deportacji” *

WŁÓKIENICTWA

ul. Piotrkowska 282, tel. 42 683 26 84

Czynne: wt., śr., pt. 9-17, czw. 11-19,

sob., n. 11-16

Bilety: 10 zł i 6 zł

Wystawy stałe:

- Narzędzia i maszyny włókiennicze
- „Dawne zakłady Ludwika Geyera 1828-2002” • Rekonstrukcja tkalni z przełomu XIX/XX w. • „Z modą przez XX wiek” • „Tylko tkanina?” - współczesna tkanina artystyczna

Wystawy czasowe:

- „Zofia Rostad. Prace z lat 1959-2011” (do 1 IV)
- „ASP. Rocznik 2011” (26 I - 4 III)
- „Tylko tkanina? Wystawa z kolekcji współczesnej tkaniny artystycznej CMW” (do 11 XI 2012)

SKANSEN ŁÓDZKIEJ ARCHITEKTURY DREWNIANEJ:

Czynny: w dniach i godz. pracy muzeum
Zwiedzanie (bez przewodnika) bezpłatne
• rekonstrukcja wnętrza mieszkań robotniczych z lat 20. i 30. XX w. oraz Izba warsztatowa w Domu Tkacza

W Domu Papiernika wystawy Muzeum Papieru i Druku PŁ:

- „Przekorna Trupa Stasia Straszydło”
- „Drukarnie łódzkie do roku 1918. Zarys dziejów”

• WOJEWÓDZTWO •**BEŁCHATÓW****MUZEUM REGIONALNE**

ul. Rodziny Hellwigów 11

tel. 44 633 11 33

Czynne: wt.-pt. 10-17, n. 11-18

Bilety: 3 zł i 1,50 zł

(w niedziele wstęp wolny)

Wystawy stałe:

- „Wnętrza dworskie z przeł. XIX i XX w.”
- „Historia miasta i regionu” • Salon Tradycji Niepodległościowych • „Pradzieje regionu”
- „Z dziejów Bełchatowa - trzy religie”

Wystawy czasowe:

- „Józef Wilkoń - Arka Noego” - rzeźba (do 29 I)
- „Dzieje papieru i papiernictwa” (do 17 II)

BRZEZINY**MUZEUM REGIONALNE**

ul. Piłsudskiego 49

tel. 46 874 33 82

Czynne: pn.-pt. 9-16

Bilety: 5 zł (indywidualne) i 4 zł (zbiorowe)

(we wtorki wstęp wolny)

Wystawy stałe:

- „Dawne Brzeziny” • „Sławni ludzie związani z Brzezynami” • „Warsztat krawiectwa nakładczego z przełomu XIX/XX w.”
- „Maszyny i urządzenia krawieckie”

Wystawa czasowa:

- Bartek Jarmoliński „I'm polish man” (do 4 I)

GŁÓWNO**MUZEUM REGIONALNE**

ul. Łowicka 74, tel. 42 719 16 75

Czynne: pn., wt., śr., pt. 8-14, czw. 13-19

Bilety: 2 zł i 1 zł

Wystawy stałe:

- „Historia Główna. Izba Ludowa”
- „Głowno w latach międzywojennych”

KROŚNIEWICE**MUZEUM IM. JERZEGO DUNIN-BORKOWSKIEGO**

pl. Wolności 1, tel. 24 252 33 47

Czynne: wt.-pt. 9-16, sob. i nd. 9-17, w dni poświęcone nieczynne

Bilety: 5 zł i 3 zł

Wystawy stałe:

- Pokój kolekcjonera • Sala gen. Władysława Sikorskiego • Sala portretowa • Salonik Biedermeyera • Dawna stajnia i wozownia
- „Współcześni kolekcjonerzy polscy”

KUTNO**MUZEUM REGIONALNE**

pl. Piłsudskiego 20, tel. 24 254 79 64

Czynne: pn.-n. 10-16, w soboty nieczynne

Bilety: 5 zł i 2,5 zł

(w niedziele wstęp wolny)

Wystawy stałe:

- „Rzeźba po kutnowsku”
- „Kutno w czasie i w przestrzeni”

Wystawy czasowe:

- „Żydowskie Kutno” (do 15 I)
- „Katyń - Pamięć Narodu Polskiego. Losy ofiar z Zaolzia” (8-31 I)

• „Męskie Obszary Sztuki. Druga edycja: Zdzisław Olejniczak, Tomasz Lietzau” (20 I – 20 II)

MUZEUM BITWY NAD BZURĄ

Park Wiosny Ludów

tel. 24 253 31 41

Czynne: wt.-n. 10-16

Bilety: 5 zł i 2,5 zł

(w niedziele wstęp wolny)

Wystawa stała:

- „Bitwa nad Bzurą”

LIPCE REYMONTOWSKIE**MUZEUM IM. W. S. REYMONTA**

ul. Wiatraczna 10, tel. 46 831 61 12

Czynne: wt.-pt. 9-16, sob. 10-16, n. 11-17

Bilety: 3 zł i 2 zł

(w soboty wstęp wolny)

Wystawy stałe:

- „Tradycje lipieckie” • „Wnętrza manufaktury włókienniczej” • „Z dziejów manufaktury rodziny Winkłów w Lipcach 1889-1974” • „Chłopi W. S. Reymonta w rzeźbie Ewy Soski”

ŁĘCZYCA**MUZEUM W ŁĘCZYZY**

ul. Zamkowa 1, tel. 24 721 24 49

Czynne: śr.-pt. 10-16, sob., n. i święta 10-15 w dni poświęcone nieczynne

Bilety: 7 zł i 3,5 zł

(w czwartki wstęp wolny)

Wystawy stałe:

- „Pradzieje regionu łęczyckiego” • „Zamek królewski w Łęczycy XIV-XX w.”
- „Wyposażenie dworów podłęczycyckich XVII-XX w.” • „Rzemiosło i sztuka Ludowa regionu łęczyckiego” • „Diabeł Boruta w ludowych rzeźbach i legendach”

Wystawa czasowa:

- „Pocztówki łęczyckie z lat 1901 - 1945” *

ŁOWICZ**MUZEUM W ŁOWICZU**

Stary Rynek 5/7

tel. 46 837 39 28

Czynne: wt.-n. 10-16

Skansen przy muzeum - zwiedzanie obiektów tylko z zewnątrz (1 XI - 31 III 2012)

Bilety: 5 zł i 3 zł; 2 zł spacerowy

SKANSEN w Maurzycach

zwiedzanie obiektów tylko z zewnątrz (1 XI - 31 III 2012)

Bilety: 8 zł i 5 zł, 3 zł spacerowy

Wystawa czasowa:

- Wystawa prac nagrodzonych w konkursie Łowicka Szopka Bożonarodzeniowa (do 31 I)

NIEBORÓW**MUZEUM W NIEBOROWIE I ARKADII**

Pałac Radziwiłłów, Manufaktura majoliki artystycznej, Park w Arkadii-Nieborowie

tel. 46 838 56 35

Czynne: od 1 XI do 28 II 2012 r.

muzeum nieczynne

park od g.10 do zmierzchu przez cały rok

Bilety: 18 zł i 7 zł pałac i park w Nieborowie

(sam park 7 zł i 5 zł), Arkadia: 7 zł i 5 zł

OPOCZNO**MUZEUM REGIONALNE**

pl. Zamkowy 1, tel. 44 755 23 19

Czynne: pn., śr.-pt. 7.30-15,

wt. 7.30-16, sob. 10-16

Bilety: 3 zł i 2 zł

Wystawy stałe:

- „Początki Opoczna” • „Opoczyńska rzeźba ludowa” • „Rekonstrukcja wnętrza chaty opoczyńskiej” • „Opoczyński strój ludowy”
- „I i II wojna światowa na ziemi opoczyńskiej”

Wystawa czasowa:

- „Libia oczami prof. Tomasza Mikockiego. 10 lat badań Polskiej Misji Archeologicznej w Ptolemais” (14 I - 15 III)

OPORÓW**MUZEUM W OPOROWIE**

tel. 24 285 91 22

Czynne: pn.-pt. 10-16, sob. i n. 10-17

Bilety: 8 zł i 5 zł

Wystawa stała:

- „Wnętrze dworskie”

ŹARÓW**MUZEUM WNETRZ DWORSKICH**

Oddział Muzeum Ziemi Wieluńskiej
Mokrsko, tel. 43 841 17 24

Czynne: wt.-pt. 9-15.30,

sob.-n. 12-15.30, w dni poświęczone nieczynne

Bilety: 3,50 zł i 2,50 zł

(w niedziele wstęp wolny)

Wystawa stała:

- „Wnętrze dworskie XVIII-XIX wieku”

PABIANICE**MUZEUM MIASTA PABIANIC**

Stary Rynek 1/2

tel. 42 215 39 82

Czynne:

wt., czw. 10-15, śr., pt. 10-18,

sob. 10-14, pierwsza niedz. m-ca 10-14

Bilety: w 2011 r. wstęp bezpłatny

Wystawy stałe:

- Spotkanie z archeologią • „Kowalstwo - ginący zawód” • „Henryk Debich - drygent, kompozytor, muzyk, pabianiczanie” • „Symbol miasta. Oblicza dworu” • Alkierz Jana Szulca • „Św. Maksymilian Maria Kolbe, franciszkanin, założyciel Rycerstwa Niepokalanej i Niepokalanowa, patron Pabianic” • „Pozdrowienia z Pabianic. Miasto na starej pocztówce” • „Historyczne wnętrza dworu” - meble i malarstwo • „W chłopskiej zagrodzie. Kultura materialna w tradycyjnej społeczności wiejskiej okolic Pabianic” • „Fauna Polski”

Wystawa czasowa:

- Norbert Hans „Moje malowanie” (do 29 II)

PIOTRKÓW TRYBUNALSKI**MUZEUM OKRĘGOWE**

pl. Zamkowy 4

tel. 44 646 52 72

Czynne: wt., pt. 10-17, śr., czw., n. 10-15

sob. 10-16, w dni poświęczone nieczynne

Bilety: 2 zł i 1 zł

Wystawy stałe:

- „Pradzieje ziemi piotrkowskiej” • „Historia miasta Piotrkowa Trybunalskiego” • „Broń biała i palna” • „Wnętrze renesansowe i barokowe z XVI, XVII w.” • „Wnętrze reprezentacyjne z XVI-XIX w.” • „Kolekcja numizmatów polskich z XX w.” • „Kolekcja portretu polskiego z XVII i XIX w.” • „Z naszej wsi...” - wystój i wyposażenie izby wiejskiej

Wystawy czasowe:

- „Piękno regionu piotrkowsko-sulejowskiego w pracach malarskich i graficznych twórców niepełnosprawnych” • „Od andrzejek do zapustów” - wystawa ze zbiorów Muzeum w Tomaszowie Maz. oraz

Muzeum Archeologicznego i Etnograficznego w Łodzi *

PRZEDBÓRZ**MUZEUM LUDOWE****ZIEMI PRZEDBORSKIEJ**

ul. Kielecka 9, tel. 44 781 50 80

Czynne: wt.-pt. i n. 10-13

Bilety: 3,5 zł i 1,5 zł

Wystawa stała:

- „Dawna wieś ziemi przedborskiej”

RADOMSKO**MUZEUM REGIONALNE**

ul. Narutowicza 1, tel. 44 683 56 51

Czynne: pn.-pt. 10-16, n. 10-18

Bilety: 4 zł i 2 zł

(w niedziele wstęp wolny)

Wystawy stałe:

- „Pradzieje ziemi radomszczańskej” • „Zbiory sztuki w radomszczańskim muzeum” • „Życie wsi radomszczańskej na przełomie XIX i XX w.” • „Z dziejów Radomska”

Wystawa czasowa:

- „W kręgu secesji” - ze zbiorów Muzeum Mazowieckiego w Płocku (do 15 I)
- „Z Torunia do gwiazd. Opowieść o Mikołaju Koperniku” - ze zbiorów Muzeum Okręgowego w Toruniu *

Galeria:

- „Papierowe anioły Grzegorza Kwiecińskiego” (do 16 I)
- Karol Walaszczyk „Winnica - notatki fotograficzne” (od 20 I)

RAWA MAZOWIECKA**MUZEUM ZIEMI RAWSKIEJ**

ul. Łowicka 26, tel. 46 814 45 69

Czynne: pn.-pt. 10-15, sob. 10-14

Bilety: 3 zł i 2 zł

(w soboty wstęp wolny)

Wystawy stałe:

- „Tradycyjna izba chłopska rejonu rawskiego” • „Salonik babuni z przełomu XIX i XX wieku”

Wystawa czasowa:

- „Jubileusz 50-lecia Towarzystwa Przyjaciół Ziemi Rawskiej i 45-lecia Muzeum Ziemi Rawskiej” - wystawa pamiątek ze zbiorów towarzystwa i muzeum *

SIERADZ**MUZEUM OKRĘGOWE**

ul. Dominikańska 2, tel. 43 827 16 39

Czynne:

wt. 10-18, śr.-pt. 10-16, sob., nd. 10-15,

w dni poświęczone nieczynne

Bilety: 4,5 zł i 2,5 zł

(we wtorki wstęp wolny)

Wystawy stałe:

- „Historia Sieradza i jego okolic” • „Kultura wsi

sieradzkiej z przełomu XIX i XX w.” • „Regionaliści sieradzcy z XIX i XX w.” • „Życie ludzi w pradziejach”

Wystawy czasowe:

- „Boże Narodzenie w sieradzkiej sztuce ludowej” (do 29 I) - ul. Rynek 2
- „Ścieżki pamięci... pozostały tylko kamienie. Cmentarze żydowskie województwa łódzkiego” - fotografie Piotra Wypycha (12 I - 26 II)

SKIERNIEWICE**IZBA HISTORII SKIERNIEWIC**

ul. św. Floriana 4, tel. 46 833 44 71

Czynne: wt., pt. 10-17, śr.-czw. 8-16,

sob., n. 10-13, w dni poświęczone nieczynne (we wszystkie dni wstęp wolny)

Wystawa stała:

- „Historia miasta od 1359 r.”

SULEJÓW-PODKLASZTORZE**KAPITULARZ PRZY KOŚCIELE****PW. ŚW. TOMASZA**

ul. Opacka 13, tel. 44 61 62 584

Czynne: pn.-sob. 9-17 (przerwa 13-13.45), niedz. 13-17

(we wszystkie dni wstęp wolny)

Wystawy stałe:

- „Historia Opactwa Cystersów” • „Stary Sulejów w oparciu o badania archeologiczne”

TOMASZÓW MAZOWIECKI**MUZEUM W TOMASZOWIE MAZ.**

ul. POW 11/15, tel. 44 724 48 48

Czynne: wt.-n. 10-15.45, w dni poświęczone nieczynne

Bilety: 3 zł i 2 zł, 6 zł (rodzinny)

(w soboty wstęp wolny)

Wystawy stałe:

- „Życie, tradycje i zwyczaje doroczne zachowane w kulturze ludowej regionu rawsko-opoczyńskiego” • „Fauna środkowego dorzecza Pilicy” • „Od osady górniczo-hutniczej do wielkiego ośrodka przemysłu włókienniczego” • „Tomaszowianie w powstaniach narodowych i wojnach światowych” • „Obrządek pogrzebowy w środkowym dorzeczu Pilicy od II tys. p.n.e do III w. n.e.”

Wystawa czasowa:

- „Boże Narodzenie w rzeźbie ludowej” - ze zbiorów Muzeum Archeologicznego i Etnograficznego w Łodzi (do 29 I)

TUBADZIN**MUZEUM WALEWSKICH - ODDZIAŁ****MUZEUM OKRĘGOWEGO W SIERADZU**

98-285 Wróblew

tel. 43 821 37 26

Czynne: wt.-pt. 9-15, n. 10-15

Bilety: 5 zł i 3 zł

(we wtorki wstęp wolny)

Wystawy stałe:

• „Wnętrza dworskie z przelomu XIX i XX w.” • „Galeria portretów rodu Walewskich XVII-XIX w.” • w parku: „Oficina dworska z II poł. XIX w.”

WARTA**MUZEUUM MIASTA I RZEKI WARTY**

ul. 20 stycznia 26, tel. 43 829 41 78

Czynne: pn.-pt. 9-15, sob. 10-13;

w sob. i niedz. na zgłoszenia

Bilety: 2 zł i 1,50 zł

(w środy wstęp wolny)

Wystawy stałe:

• „Historia Warty i okolic” • „Wnętrze pokoju mieszczańskiego z przelomu XIX i XX wieku” • „Galeria sławnych ludzi urodzonych w Warcie lub związanych z miastem”

WIELUŃ**MUZEUUM ZIEMI WIELUŃSKIEJ**

ul. Narutowicza 13, tel. 43 843 43 34

Czynne:

wt., pt. 9-16, śr., czw. 9-15.30,

sob. 9-14, n. 11-16, w dni poświęcone

nieczynne

Bilety: 3,5 zł i 2,5 zł

(w niedziele wstęp wolny)

Wystawy stałe:

• „Pradzieje ziemi wieluńskiej” • „Życie codzienne wsi wieluńskiej na pocz. XX w.” • „Tragedia Wielunia - 1 września 1939 r.”

Wystawy czasowe:

• „Dzwonki i janczary z kolekcji Mariana Łysakowskiego” *

• „Skarby ze zbiorów Muzeum Książąt Czartoryskich w Krakowie” (do 25 III)

WOLBÓRZ**POŻARNICZE CENTRUM HISTORYCZNO-EDUKACYJNE ZIEMI ŁÓDZKIEJ**

ul. Modrzewskiego 15

tel. 44 616 43 80, 669 555 215

Czynne: wt. 10-14, śr., pt. 11-13,

n. 10-12 i 16-18, w święta nieczynne

Bilety: 3 zł i 2 zł (we wtorki wstęp wolny)

Wystawy stałe:

• Sprzęt strażacki • Stare dokumenty • Zabytkowe wozy • Zbiory sztuki ludowej • Ekspozaty archiwalne i regionalne z XI i XII w.

ZDUŃSKA WOLA**MUZEUUM HISTORII MIASTA**

ul. S. Prawdzic Złotnickiego 7

tel. 43 823 48 43

Czynne: (do 31 III)

pn., śr., czw. 8-16, wt., pt. 8-17, niedz. 14-18

sobota i święta po wcześniejszym zgłoszeniu

Bilety: 6 zł i 4 zł

Wystawy stałe:

• „Rodowód miejski przemysłowej Zduńskiej Woli” • „Salon mieszczański z przelomu XIX

i XX w.” • „Sylwetki niepospolitych zduńskowolan” • „W dawnej zduńskowolskiej aptece” • „Izba tkacka” • „Gmina żydowska w Zduńskiej Woli - obecność i zagłada”

MUZEUUM – DOM URODZIN**ŚW. MAKSYMILIANA MARII KOLBEGO**

ul. M.M. Kolbego 9

tel. 43 824 78 29

Czynne: śr.-n. 10-12 oraz 14.30-16.30

Wstęp wolny

ZGIERZ**MUZEUUM MIASTA ZGIERZA**

pl. Dąbrowskiego 21

tel. 42 716 37 92

Czynne: wt., śr., pt. 10-15.30, czw. 10-18,

n. 10-16

Bilety: 4 zł i 2 zł

(w niedziele wstęp wolny)

Wystawa stała:

• „Kruszówka - wnętrza mieszczańskie z przelomu XIX i XX w.” • „Dzieje Zgierza” • „Dzieciocy świat, zabawki z dawnych lat”

Wystawa czasowa:

• „Pro i kontra. Młodzież w Polsce Ludowej” - wystawa ze zbiorów Łódzkiego Oddziału IPN (do 31 I)

• „Ikony” - wystawa ze zbiorów Muzeum Ikon w Supraślu (do 31 I)

* Informacja o terminach w placówce

• KSIĄŻKI NADESŁANE • KSIĄŻKI NADESŁANE • KSIĄŻKI NADESŁANE •

„Galeria Mistrzów Polskich. Malarstwo, rysunek, rzeźba z kolekcji Krzysztofa Musiała”. Opracowanie merytoryczne i tekst – Monika Nowakowska, fotografie i reprodukcje prac – Bożena Szafranska. Wydawca – Muzeum Miasta Łodzi, Łódź 2011.

□ Album wydany w pierwszą rocznicę otwarcia w MMŁ galerii, w której znalazły się prace z prywatnych zbiorów malarstwa, rysunku i rzeźby okresu od połowy XIX wieku do dziś. Tytuły rozdziałów odpowiadają nazwom poszczególnych działów ekspozycji, pokazujących motywy, wątki i tendencje charakterystyczne dla tej sztuki. Właściciel kolekcji wyjaśnia we wstępie, że przy gromadzeniu dzieł kieruje się własnymi upodobaniami i twierdzi: – Nie kolekcjonuję nazwisk, tylko konkretne prace. Album (do kupienia w muzeum) jest drukowany na wysokiej jakości papierze i zawiera znakomite reprodukcje WSZYSTKICH prac pokazywanych na wystawie.

„Jan Mędrzak we wspomnieniach. 1922-1996”. Archidiecezjalne Wydawnictwo Łódzkie, Łódź 2011.

□ Bohater książki był przedwojennym harcerzem. Za konspiracyjną działalność w czasie okupacji trafił do obozu Mauthausen-Gusen. W 1986 r. został powołany przez Józefa Glempa do Prymasowskiej Rady Społecznej, dwa lata później współtworzył łódzki Klub Inteligencji Katolickiej, którego prezesem był do śmierci.

Przygotowywana przez wiele lat publikacja na 180 stronach przekazuje relacje ludzi, którzy w różnych okresach znali Jana Mędrzaka lub z nim współpracowali, zawiera wspomnienia członków rodziny, a także teksty jego samego. Książkę opracowali redakcyjnie: Stefan Izdebski i Anna Kubiszta, córka bohatera.

Armin Richard Hornberger „Moja łódzka młodość”. Przekład – Małgorzata Pórola. Promotor – Akademicki Ośrodek Inicjatyw Artystycznych, Łódź 2011.

□ Autor urodził się w 1930 r. w Łodzi. Pochodził z polsko-niemieckiej rodziny. Swoje wspomnienia spisał, będąc już na emeryturze. Szczególnie poruszające są te z okresu po zakończeniu wojny – wtedy jako 15-latek wracał samotnie z Niemiec do rodzinnego miasta. Gdy okazało się jednak, że nie ma tu już nikogo spośród jego bliskich, musiał opuścić Łódź na zawsze.

MIEJSKA GALERIA SZTUKI

BAŁUCKA

Stary Rynek 2, tel. 42 657 58 52

Czynna: wt.-pt. 12-17, sob.-n. 12-16

- „Brothers in Arts”: Nikodem Pręgowski - plakaty i Filip Pręgowski - malarstwo (do 8 I)
- Sylwester Ambroziak, „Dwa pokoje” - instalacja dźwiękowo-rzeźbiarska, film animowany otwarcie 12 I g. 17 (do 5 II)

CHIMERA

ul. Wólczajska 31/33

tel. 42 632 24 16

Remont

OSRODEK PROPAGANDY SZTUKI

Park im. H. Sienkiewicza

tel. 42 674 10 59

Czynny: wt., śr., pt. 11-18, czw. 11-19, sob.-n. 11-17

- „Przestrzenie ujawnione” - wystawa studentów PWSFTiT, specjalność fotografia (do 8 I)
- Juliusz Narzyński - „Księga obrazów” otwarcie 20 I g. 17 (do 26 II)

WILLA

ul. Wólczajska 31/33

tel. 42 632 79 95

Remont

ADI ART

ul. Piotrkowska 60, tel. 42 630 31 58

Czynna: pn.-pt. 11-18

Prowadzi: M. Soldon

- Bronisław Chromy - wystawa prac (do 4 I)
- Iwan Kulik „Mistrz i Małgorzata” - malarstwo (do 20 I)
- Jan Szul - malarstwo (6 I - 20 II)

AMCOR

ul. Aleksandrowska 55, tel. 42 61 38 133

Czynna:

po uprzednim kontakcie telefonicznym

Prowadzi: W. Warzywoda

- Natalia Biegalska - grafika (laureatka Galerii w Konkursie im. W. Strzemińskiego) *

ASP

ul. Wojska Polskiego 121, tel. 42 254 75 98

www.asp.lodz.pl

(zakładka: Imprezy artystyczne)

Czynna: pn.-pt. 9-15

Galeria KOBRO

• Przemysław Druszcz

„Na drodze wiatru” - rzeźby

otwarcie 9 I g. 13 (do 15 I)

• Wystawa prac pedagogów Katedry Malarstwa Akademii Sztuk Pięknych we Wrocławiu otwarcie 19 I g. 13 (do 31 I)

Studencka Galeria Wydziału Sztuk

Wizualnych - WOLNA PRZESTRZEŃ

• „Kryzys” - wystawa zbiorowa

otwarcie 9 I g. 19 (do 28 I)

ATLAS SZTUKI

ul. Piotrkowska 116, tel. 42 632 77 50

Czynna: wt.-pt. 11-20, sob., n. 11-17

Prowadzi: J. Michałak

• Tatiana Czekalska, Leszek Golec „Contract Killer” (13 I - 4 III)

AULA im. Jana Pawła II

ul. Rokicińska 333, tel. 42 648 81 33

Czynna: pn.-pt. 16.30-17.30, n. 9-12

Prowadzi: ks. M. Jagiełło

• Anna Gonera - grafika

otwarcie 6 I g. 18 (do 26 II)

EUROPEJSKIE CENTRUM KULTURY LOGOS

ul. M. Skłodowskiej-Curie 22

tel. 42 637 65 45

Czynna: pn.-sob. 16-18,

niedziela po mszach św.

Prowadzi: ks. W. Sondka

• „XV Festiwal Kultury Chrześcijańskiej

w fotografii Andrzeja Wachy”

otwarcie 8 I g. 12

FF - FORUM FOTOGRAFII

Łódzki Dom Kultury

ul. Traugutta 18

tel. 42 633 71 15

Czynna: wt.-sob. 14-18

Bilety: 1 zł (w środy wstęp wolny)

Prowadzi: M. Świątczak

• Marcin Sudziński - „Portrety”

otwarcie 13 I g. 18-20 (do 18 II)

FOTOGRAFII ŁTF

ul. Piotrkowska 102, tel. 42 633 09 82

Czynna: pn.-pt. 11-19

• 52. Wystawa Fotografii Łódzkiego

Towarzystwa Fotograficznego (do 16 I)

• Tomasz Adam Fularski „Trzy strony medalu”

(17 I - 6 II)

FORUM przy ŚFK

ul. Roosevelta 17, tel. 42 636 68 38

Czynna: pn.-pt. 10-18

• Artur Chrzanowski „Spójrz w nowy rok

przestępny” - fotografia

otwarcie 11 I g. 19

Wystawy stałe:

• „15 lat Tygla Kultury”:

• Zbigniew Koszałkowski

„Okładki Tygla Kultury”

• „Książki biblioteki Tygla Kultury”

GALERYJKA OLIMPIJKA Galeria fotografii

ul. Piotrkowska 132, tel. 42 639 97 65

Czynna: pn.-pt. 10-18, sob. 9-13

Prowadzi: K. Kurowski

• Robert Klawe „Zatrzymane w kadrze”

- wystawa fotografii (do 31 I)

IMAGINARIUM

Łódzki Dom Kultury, ul. Traugutta 18

tel. 42 633 98 00 w. 208 i w. 288;

42 633 71 15

Czynna: wt.-sob. 14-18

Bilety: 1 zł (w środy wstęp wolny)

Prowadzi: M. Świątczak

• Tomasz Matuszak „Blow Up” - obiekty

i instalacje (do 28 I)

IN BLANCO

BOK „Lutnia”

ul. Łanowa 14, tel. 42 652 62 27

Czynna: pn.-pt. 9-18

Prowadzi: A. Wierzbowska

• Jowita Szmigiero „Inspiracje - technika

- fotomontaż” (do 6 I)

• Bożena Kuzio-Bilska - malarstwo

otwarcie 13 I g. 18 (do 31 I)

KREDENS

ul. Piotrkowska 17, wejście D II p.

tel. 793 939 092

Czynna: pn.-wt. 13-18, śr. 10-19,

czw.-pt. 10-18

Prowadzi: M. Konka

• Agnieszka Kołodziejczak

- „Intymna otwarta przestrzeń butoh”

otwarcie 13 I g. 18 (do 3 II)

ŁÓDŹ ART CENTER

ul. Tymienieckiego 3, tel. 42 684 20 95

Czynne: pn.-pt. 10-16

Dyrektor: K. Candrowicz

Dyrektor artystyczny: J. Głowacki

• Stała ekspozycja: „Muzeum Konstrukcji w

Procesie. Kolekcja Solidarności w 25-lecie

słynnej akcji artystycznej”

MŁODZIEŻOWA GALERIA DEBIUTÓW

przy CZP nr 1, ul. Zawiszy Czarnego 39

tel. 42 655 06 00

Czynna: pn.-pt. 9-20, sob. 10-14

Prowadzi: P. Gmosiński

• Monika Bartuś - „Dziecięce metamorfozy” (do 20 I)

NOWA

Łódzki Dom Kultury, ul. Traugutta 18
tel. 42 633 98 00 w. 208 i 288

Czynna: wt.-sob. 14-18

Bilety: 1 zł (w środy wstęp wolny)

Prowadzi: M. Świątczak

• Andrzej Fydrych - malarstwo i grafika
otwarcie 12 I g. 18 (do 28 I)

OPUS

ul. Łąkowa 29, tel. 42 634 55 28

Czynna: pn.-pt. 9-17

Prowadzi: B. Dzieciół

• Wystawa fotografii studentów Wydziału
Fotografii PWSFTViT w Łodzi (do 15 I)

PIOTRA UZNAŃSKIEGO

ul. Piotrkowska 31, tel. 42 630 71 13

Czynna: pn.-pt. 10-18, sob. 10-15

• Prezentacja kolekcji własnej galerii

PROMOCJI MŁODYCH

BOK „Rondo”, ul. Limanowskiego 166
tel. 42 651 50 30 w. 16

Czynna: pn.-pt. 9-16

Prowadzi: B. Jarmoliński

• „Re - animacje” - prezentacje wideo
artystów Galerii z lat 2008-2011
otwarcie 12 I g. 19 (do 30 I)

STARA

Łódzki Dom Kultury, ul. Traugutta 18
tel. 42 633 98 00 w. 208 i 288

Czynna: wt.-sob. 14-18

Bilety: 1 zł (w środy wstęp wolny)

Prowadzi: M. Świątczak

• „Polskie Boże Narodzenie”
- wystawa rzeźby i malarstwa artystów
ludowych i nieprofesjonalnych (do 30 XII)
3 I g. 13 - finisaż

WIDOK

przy WDK „Widok”, al. Piłsudskiego 133
tel. 42 674-92-30 w. 127

Czynna: pn.-pt. (po uzgodnieniu
telefonicznym)

Prowadzi: A. Chmielewski

• Wystawy we współpracy z Wydziałem Sztuk
Wizualnych ASP w Łodzi

WIDZEWSKA EKSLIBRISU

przy WDK „502”

ul. Gorkiego 16, tel. 42 673 35 99

Czynna: pn.-sob. 11-19

Prowadzi: M. Z. Wojalski

• „Cieszynalia” - ekslibrisy Józefa Golca”
(do 17 II 2012 r.)

ZIELONA 13

Klasztor OO. Dominikanów

ul. Zielona 13 (wejście od ul. Wólczańskiej)

Czynna: pn.-pt. 18-19.30

Prowadzi: o. T. Zamorski

• Agata Stępień - sitodruki
otwarcie 8 I g. 20.15 (do 31 I)

ZONA SZTUKI AKTUALNEJ

Fabryka Sztuki

ul. Tymienieckiego 3, tel. 42 646 88 65

Czynna: pn., śr., pt. 11-17, czw. 11-19

• Mateusz Pęk - „Inkrustacja”

(do 13 I)

Ż

BOK „Na Żubardziej”

ul. Żubardzka 3, tel. 42 651 67 47

Czynna: pn.-pt. 9-15

Prowadzi: U. Issaieff

• Sławomir Grzanek - fotografie (do 9 I)

• Izabela Walczak „W okamgnieniu”

- wystawa dywanów i tkanin unikatowych

otwarcie 21 I g. 18 (do 13 II)

137

przy Klubie Nauczyciela, ul. Piotrkowska

137/139, tel. 42 636 25 98

Czynna: pn.-pt., n. 10-20

• Grażyna Mądrzycka - malarstwo (16 I - 6 II)

526

przy POS, ul. Krzemieniecka 2a

tel. 42 688 13 47

Czynna: pn.-pt., n. 10-19

• Agata Seroka-Lech

- malarstwo, akwarela, tkanina

otwarcie 12 I g. 18

• WOJEWÓDZTWO

KONSTANTYNÓW ŁÓDZKI

OGRÓD SZTUKI

Galeria Miejskiego Ośrodka Kultury,

ul. Jana Pawła II 9

tel. 42 211 62 89

Czynna: pn. 8-12, wt., czw. 10-18, śr. 12-18,
pt. 8-16

Prowadzi: W. Przybyło-Cieślik

• „Pejzaż Wszystkich Świętych” - wystawa
kapliczek w fotografii Piotra Wypycha
(do 31 I)

• „Szopka Bożonarodzeniowa” - ekspozycja ze
zbiorów Łódzkiego Domu Kultury (do 13 I)

ŁASK

POD KORABIEM, ul. 9 Maja 6

tel. 43 675 35 27

Czynna: pn.-pt. 8-18, sob. 9-14

Prowadzi: B. Trocka-Dąbrowa

• „Szopka Bożonarodzeniowa”

- wystawa pokonkursowa (do 2 I)

• „Żołnierze gen. Maczka” *

PIOTRKÓW TRYBUNALSKI

OŚRODEK DZIAŁAŃ ARTYSTYCZNYCH

ul. Dąbrowskiego 5 i ul. Sieradzka 8

tel. 44 733 93 88

Czynny: pn.-pt. 10-18, sob. 12-18, n. 14-18

Prowadzi: P. Gajda

• Prof. Ryszard Hunger

i młodzi artyści z jego pracowni

(5-29 I)

• Paulina Adaszek - fotografie

(13-29 I) - ul. Sieradzka 8

SIERADZ

BWA, ul. Kościuski 3

tel. 43 822 48 45

Czynna: wt.-pt. 10-18, sob.-n. 14-18

Prowadzi: M. Szymlet-Piotrowska

• XIII Sieradzkie Prezentacje Plastyczne

- wystawa zbiorowa (do 31 I)

SKIERNIEWICE

BWA, ul. Reymonta 33

tel. 46 833 00 05

Czynna: wt.-pt. 11-17, sob.-n. 11-14,

Prowadzi: B. Walusiak

• Zbigniew Osiński

„Forma i linia” - malarstwo i rysunek

otwarcie 13 I g. 18 (do 29 I)

ZGIERZ

MOK, ul. Mielczarskiego 1

tel. 42 716 26 18

Czynna: pn.-pt. 10-18

• Piotr Tolłoczko - fotografie

otwarcie 13 I g. 18 (do 31 I)

STACJA NOWA GDYNIA

STACJA NOWA GDYNIA

Centrum Rekreacji Rodzinnej

ul. Sosnowa 1, tel. 42 714 21 21

Czynna: codziennie 7-23

Prowadzi: Z. E. Ślęzak

• Leszek Różga - grafika

(do 8 II)

* informacja o terminie w placówce

• N A G R O D Y • N A G R O D Y • N A G R O D Y •

- Na tegorocznym Międzynarodowym Festiwalu Sztuki Autorów Zdjęć Filmowych Plus Camerimage 2011 w Bydgoszczy nagrodzono obrazy twórców związanych z Łodzią. W Konkursie Głównym Złotą Żabę otrzymała **Jolanta Dylewska** za zdjęcia do filmu Agnieszki Holland pt. „**W ciemności**”. Konkurs Filmów Polskich wygrała „**Sala samobójców**” Jana Komasy ze zdjęciami Radosława Ładczuka, który odebrał również nagrodę za najlepszy debiut operatorski. W Konkursie Pełnometrażowych Filmów Dokumentalnych Złotą Żabą uhonorowano Tomasza Wolskiego za „**Doktorów**”, a specjalne wyróżnienie za „**Argentyńską lekcję**” dostał Wojciech Staroń. Srebrną Kijankę w Konkursie Etiud Studenckich zdobyli „**Ludzie nienormalni**” ze zdjęciami Nicolasa Villegasa Hernandezza (reż. Piotr Złotorowicz).
- **Magdalena Pięta** zdobyła – za film „Planeta Kirsan” – Grand Prix 21. Festiwalu Mediów „Człowiek w zagrożeniu” w Łodzi. Różne nagrody przypadły twórcom związanym z Łodzią i regionem: **Maciejowi Drygasowi** („Cudze listy”), **Igorowi Chojnie** („Seans w kinie Tatry”) oraz **Szymonowi Greszce** („Opowieść wyśniona”).
- Grand Prix (nagroda dla producenta) szwajcarskiej edycji 2. Se-Ma-For Film Festivalu zdobył film pt. „**Angry Man**” (producent – Anita Killi/Trollfilm as, reż. Anita Killi. Nagroda publiczności przypadła obrazowi „**Danny Boy**” w reż. Marka Skrobeckiego (producent – Se-ma-for Produkcja Filmowa, Archangel Group).
- Tytuł doktora honoris causa Państwowej Wyższej Szkoły Filmowej, Telewizyjnej i Teatralnej w Łodzi przyjął **Martin Scorsese**.
- Laureatem Nagrody im. Katarzyny Kobro, od tego roku wręczanej w Muzeum Sztuki w Łodzi, został **Zygmunt Rytko**.
- Filmy współrealizowane przez łódzki Se-ma-for zdobyły kolejne nagrody. „**Danny Boy**” Marka Skrobeckiego otrzymał Grand Prix, zaś „**Maska**” braci Quay specjalne wyróżnienie na 4. Międzynarodowym Festiwalu Animacji w Banja Luce w Bośni i Hercegowinie. „**Danny Boy**” dostał ponadto nagrodę publiczności na Międzynarodowym Festiwalu Animacji CINANIMA w portugalskim Espinho. Z kolei Paulina Majda otrzymała za „**Dwa kroki za...**” nagrodę dla najlepszego filmu niefabularnego na meksykańskim Festiwalu CutOut.
- Ogólnopolską nagrodę główną Pro Publico Bono „Samorządność dla solidarności” dostało łódzkie **Stowarzyszenie Promocji Kultury im. A. Tansmana**.
- Podczas 20. Międzynarodowego Festiwalu Teatralnego „Zderzenie” w Kłodzku Grand Prix – Nagroda Publiczności przypadła monodramowi „**Niżyński**” w reżyserii Waldemara Zawodzieńskiego z Kamilem Maćkowiakiem w roli tytułowej (Teatr im. Jaracza w Łodzi).
- Główną nagrodę II Łódzkiego Festiwalu Monodramu „MONOWMANU” zdobył **Dariusz Sosiński**.
- Grand Prix XIV Łódzkiego Festiwalu Chóralnego – Cantio Lodziensis zdobył **Chór Akademii Morskiej w Szczecinie**. Wśród licznych kategorii pierwsze miejsce zajął tylko jeden zespół z Łodzi – **Chór Mieszany Ogólnokształcącej Szkoły Muzycznej I i II st. im. H. Wieniawskiego**.
- Pierwszą nagrodę 13. Explorers Festiwalu w Łodzi dostał **Richard Meredith-Hardy**, drugą – **Alain Robert**. Nagrodą Camera Extreme wyróżniono **Basila Pao**.
- W tym roku Nagrodę im. Oskara Kolberga otrzymała **Janina Świniarska-Kosowska**, kierownik Zespołu Obrzędowego z Chojnego.
- Jury młodzieżowe 5. Międzynarodowego Festiwalu Sztuk Współczesnych dla Dzieci i Młodzieży KONTEKSTY 2011 w Poznaniu przyznało I nagrodę spektaklowi łódzkiego Teatru Pinokio pt. „**Bruno Schulz – historia występnej wyobraźni**”.
- Podczas IX Przeglądu Konkursowego Młodzieżowych Zespołów Wokalnych i Solistów Powiatu Zgierskiego w Strykowie jury wyróżniło pierwszymi miejscami: **Natalię Bielawską, Patrycję Lademan, Karolinę Adamczyk, Joannę Kotowską, Klaudię Szewczyk**, a także grupy: **Sposób na nudę, Metamorfiza** oraz **Marcato**.

**AKADEMIA MUZYCZNA
im. Grażyny i Kiejstuta
Bacewiczów w Łodzi**

ul. Gdańska 32
tel. 42 662 16 00, 42 662 16 45

- **WIECZÓR MUZYCZNY**
wyk. Piotr Sobczak - wiolonczela
Piotr Morawicz - fortepian
w programie: sonaty S. Rachmaninowa,
S. Prokofiewa i J. Kokkonena
9 I g. 18.15
- **SPOTKANIA Z MUZYKĄ**
Koncert „Karnawał w kwintecie”
wyk. kwintet dęty w składzie:
Magdalena Buraczyk - flet
Monika Woźniak - obój
Krzysztof Szwedzki - klarnet
Grzegorz Niewęglowski - fagot
Jakub Wąsek - waltornia
w programie: G. Bacewicz, F. Danzi
11 I g. 19 - sala *Towarzystwa Śpiewaczego*
„Lutnia” w Zgierzu, ul. Łęczycza 2a
- **WIECZÓR MUZYCZNY**
wyk. Agnieszka Miedziewicka, Anna Klos,
Juliusz Wesolowski - harfa
Roksana Stasiakiewicz - altówka
Przemysław Wiśniewski - flet
w programie: A. Bax, P. Houdy, M. Tournier,
G. Pierné
16 I g. 18.15
- **KONCERT GITAROWY**
wyk. studenci klas gitary i harfy AM
17 I g. 19
- **KONCERT KAMERALNY**
„Organy, klawesyn i muzyka dawna”
wyk. studenci klas organów, klawesynu
i klas kameralnych AM
w programie: J. S. Bach, G. F. Haendel
18 I g. 18.15

**AKADEMICKI OŚRODEK
INICJATYW
ARTYSTYCZNYCH**

ul. Zachodnia 54/56
tel. 42 633 26 41, 42 633 43 68

- **PREZENTACJE SZTUKI WSPÓŁCZESNEJ:**
Twórczość Yasujiro Ozu
3 I g. 19
Twórczość Michelangelo Antonioniego
17 I g. 19
- „Wędrujące formy”
- malarstwo Artura Balahouane, architekta,
który projektował obiekt AOIA
otwarcie 4 I g. 19
- **AOIA W BARTERZE**
„Genesis Aetherea” Erika Kolmodina
spektakl studentów filologii germańskiej UŁ
5 I g. 18
- Wystawa fotografii słuchaczy
Centrum Edukacji „Erudio”

- otwarcie 9 I g. 18
- **STUDIUM MUZYKI WSPÓŁCZESNEJ:**
Alvin Lucier
10 I g. 19
  - **FOKA - Festiwal Kobiet Aktywnych**
15 I g. 10-18
  - **Wieczór z twórczością**
Marii Koterbskiej
16 I g. 19
  - **Spotkanie grupy twórców zrzeszonych**
w Związku Literatów Polskich
19 I g. 18
  - **PODRÓŻE BEZ PRZEWODNIKA**
„Dzień dobry, panie Lenin”
czyli wspomnienia Anny Wolskiej
z podróży po Kirgistanie i Uzbekistanie
19 I g. 19
  - **Prezentacja prac słuchaczy**
Centrum Edukacji „Erudio”
30 I g. 18

BAŁUCKI OŚRODEK KULTURY

Ośrodek Kultury „RONDO”
ul. Limanowskiego 166
tel. 42 651 50 30 wew. 16

- **POEZJA W RONDZIE**
Wieczór poetycki Małgorzaty Szlukier
7 I g. 18
Wieczór poetycki
Barbary Maciejewskiej-Nadgórskiej
21 I g. 18
- **KLUB PODRÓŻNIKÓW I ODKRYWCÓW**
„Japonia” - prelekcja Dariusza Clapy
13 I g. 18

Ośrodek Kultury „LUTNIA”
ul. Łanowa 14, tel. 42 652 62 27

- **XX Finał Wielkiej Orkiestry**
Świątecznej Pomocy
- koncert w wyk. zespołów BOK Lutnia
8 I g. 11
- „Gdzie ten ślad tamtych lat”
program Kabaretu „Splot”
24 I g. 15.30
- „Muzyczna laurka dla Babci i Dziadka”
koncert dziecięcych zespołów BOK Lutnia
26 I g. 17

Ośrodek Kultury
„NA ŻUBARDZKIEJ”
ul. Żubardzka 3, tel. 42 651 67 47

- „Hej kołoda, kołoda”
koncert w wyk. Chóru „Canto”
18 I g. 10
- **Wieczór poetycko-muzyczny z udziałem**
zespołu RIDE ON oraz zaproszonych gości
20 I g. 18

- **SCENA OFF**
„Tak mało powiedziałem...” - spektakl Teatru
Total na podst. wierszy Czesława Miłosza
reż. Ł. Bzura
21 I g. 18

**CENTRUM
KULTURY MŁODYCH**

ul. Lokatorska 13, tel. 42 684 24 02

- **KLUB FILMOWY**
3, 10, 17, 24, 31 I g. 17
- „Huculszczyna w latach 30. XX wieku”
- pokaz filmowy
5 I g. 17
- „Wieczór noworoczny” - koncert kołed
i pastorałek w wyk. Chóru Gospel
7 I g. 18
- „Zatrzymać magię świąt”
- projekt realizowany w ramach konkursu
„Święta z kulturą”
16 I - 3 II
- „Poznajmy kraj sąsiadów” - fotograficzna
wędrowka po Niemczech z Jackiem Sutek
19 I g. 17
- **CIEKAWIE PRZY KAWIE**
Klub Smakoszy Kultury - Syria

**EUROPEJSKIE CENTRUM
KULTURY LOGOS**

Kościół Środowisk Twórczych
ul. M. Skłodowskiej-Curie 22
tel. 42 637 65 45

- **Koncert kołed**
w wyk. Chóru Uniwersytetu Medycznego
8 I g. 18
- **Spotkanie świąteczno-noworoczne twórców**
i artystów z ks. abp. Władysławem Ziółkiem
9 I g. 19 - sala *Teatru Logos*
- „Kołedy koncertowe - Feliks Nowowiejski”
wyk. Anna Jeremus-Lewandowska - sopran
Jarosław Domagała - fortepian
Michał Szewczyk - recytacja
15 I g. 19
- **Koncert kołed**
wyk. Małgorzata Hutek - śpiew
Witold Janiak - fortepian
22 I g. 19

**GRUPA LITERACKA
„CENTAURO”**

Ośrodek Kultury „Górna”, ul. Siedlecka 1
tel. 42 684 66 47

- Z cyklu „Kalendarz polski - styczeń”
prezentacje tekstów (poezja i proza)
2, 23 I g. 17.30
- „XXX lat Centauro - i co dalej?”
prezentacja tekstów, dyskusja
2 I g. 18.15
9 I g. 17.30

- Spotkania autorskie:
Doroty Porczyńskiej
9 I g. 18.15
Magdaleny Cybulskiej
12 I g. 17.30 - MBP Łódź-Śródmieście,
ul. A. Struga 14
Ewy Filipczuk
16 I g. 18.15
Magdaleny Sieroszewskiej
23 I g. 18.15
- Prezentacje tekstów literackich członków „Centaurów” i KLiN
25 I g. 17 - w *Klubie Nauczyciela*
- Prezentacja antologii poezji współczesnej „Harmonia dusz” oraz spotkanie z jej współredaktorem Krzysztofem P. Nowakiem
30 I g. 18.15
- „Wiersze o ptakach i zwierzętach”
31 I g. 18 - *Klub Rademenes*,
ul. Piotrkowska 83

KLUB NAUCZYCIELA

ul. Piotrkowska 137, tel. 42 636 25 98

- Koncert kolęd w wykonaniu Chóru Nauczycielskiego pod dyrekcją Marii Hubluk oraz studentów AM w Łodzi
20 I g. 17
- KLUB PODRÓŻNIKÓW I ODKRYWCÓW „Na wschód od Katmandu. Nepal i Bhutan” - prelekcja Grażyny Kuran
27 I g. 18

KLUB WYTWÓRNA TOYA STUDIOS

ul. Łąkowa 29, tel. 42 639 55 01

- JAZZOWY CZWARTEK
Maciej Fortuna Trio
5 I g. 20
- WYSOCKI MALEŃCZUKA
Maciej Maleńczuk & Psychodancing
15 I g. 19
- Poluzjanci
koncert promujący najnowszą płytę zespołu
26 I g. 20

PAŁAC MŁODZIEŻY im. Juliana Tuwima

ul. Wyszyńskiego 86, tel. 42 686 34 45

- Warsztaty filmowe dla nauczycieli i pracowników kultury
zgłoszenia: gabinetafilmowy@op.pl
30 I - 4 II

PARTNERSTWO NA RZECZ ALEKSANDROWA ŁÓDZKIEGO

tel. 609 190 211

- „Shanghai street - miasto i ludzie”
- wystawa fotografii

Mariusza Federowicza i Marcina Kujanka
otwarcie 5 I g. 19 - *Herbaciarnia Klimaty Aleksandrów Ł.*, ul. Warszawska 28

- „Z mojej pracowni”
- wystawa Marii Jolanty Jarzyny
otwarcie 8 I g. 11.30 - *Klubokawiarnia, Aleksandrów Ł.*, ul. Ogrodowa 1
- „Na szkle malowane” - pokaz techniki w wyk. Marii Jolanty Jarzyny
15 I g. 11.30 - *Klubokawiarnia, Aleksandrów Ł.*, ul. Ogrodowa 1
- Wspomnienie o Violetcie Villas
wyst. Renata Banacka-Walczak i Ireneusz Walczak
20 I g. 19 - *Herbaciarnia Klimaty Aleksandrów Ł.*, ul. Warszawska 28
- „W rytmach muzyki filmowej” - koncert zespołu Eklezja z Konstancy Nowak
27 I g. 19 - *MDK, Aleksandrów Ł.*, ul. 1 Maja 17/19
- Jarmark kolekcjonera
29 I g. 14 - *Towarzystwo Śpiewacze Lutnia, Aleksandrów Ł.*, ul. Ogrodowa 17

POLESKI OŚRODEK SZTUKI

ul. Krzemieniecka 2a
tel. 42 688 13 47

- ALFABET LITERATURY
spotkanie z Piotrem Macierzyńskim, promocja tomu „Wierszy ssmańskich”
4 I g. 18
- ŚWIAT PRZEDSTAWIONY
spotkanie z Lidią Ostalowską, promocja książki „Farby wodne”
11 I g. 18
- ALFABET LITERATURY
spotkanie z Marianem Pilotem, laureatem nagrody Nike 2011, promocja książki „Pióropus”
18 I g. 18
- POSPIESZNIE PRZEZ ŚWIAT
spotkanie z Małgorzatą Szejnert, promocja książki „Dom żółwia. Zanzibar”
23 I g. 18
- ŚWIAT PRZEDSTAWIONY
spotkanie z Jędrzejem Morawieckim, promocja książki „Głubinka. Reportaże z Polski”
25 I g. 18

ŚRÓDMIEJSKIE FORUM KULTURY - DOM LITERATURY

ul. Roosevelta 17
tel. 42 636 68 38, 42 636 06 19

- LITERATURA BEZ GRANIC
spotkania konwersacyjne
3, 10, 24 I g. 16

- CZYTAMY, CZYTACIE, CZYTAJĄ
warsztaty dla dzieci
10 I g. 11
- Warsztaty poetyckie
11 I g. 18
- KLUBOWE SPOTKANIE UTW
w programie: koncert uczniów Szkoły Muzycznej I stopnia Towarzystwa Oświatowego „Edukacja”
17 I g. 17
- KAWIARNIA LITERACKO-MUZYCZNA
Łódzka Premiera Literacka: Krzysztof Siwczyk „Gdzie indziej jest teraz”
19 I g. 18
Spotkanie z Marcinem Jurzyską, autorem książki poetyckiej „Ciuciubabka” oraz promocja 11. numeru kwartalnika artystyczno-literackiego „ARTERIE”
26 I g. 18
- SPOTKANIA Z LITERATURĄ
20 I g. 17
- Warsztaty literackie
20 I g. 18

WIDZEWSKIE DOMY KULTURY

Dom Kultury ARIADNA

ul. Niciarniana 1/3, tel. 42 678 47 41

- XX Final Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy - koncert zespołów działających przy WDK „Ariadna”
8 I g. 12

Dom Kultury „502”

ul. Gorkiego 16
tel. 42 673 35 99, 42 673 32 90

- XX Final Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy
w programie m.in. koncerty zespołów działających przy WDK „502” i gitarzysty Mateusza Trandy, spektakl Teatru TOTAL „Tak mało powiedziałem...”
8 I g. 16
- TEATR INTERAKTYWNY
spektakl zrealizowany w ramach projektu przeciwdziałania alkoholizmowi i narkomanii
13 I g. 10.30
  - Spotkanie autorskie z fraszkopisarzem Jerzym Warszewskim
17 I g. 19
- SCENA OTWARTA 502
„Poezja - wzruszenie i powiew”
- spektakl w wyk. dzieci
23 I g. 10.30
- PODAJMY SOBIE RĘCE
koncert świąteczny w wyk. Towarzystwa Śpiewaczego „Anna”
24 I g. 11

usługi mamy 3

Telewizja

Internet

Telefonia

3 masz Ty?

TOYA

• www.toya.net.pl • Infolinia: 42 6333 888

90-113 Łódź, ul. Traugutta 18
tel. 42 633-98-00, www.ldk.lodz.pl

OŚRODEK REGIONALNY:

- 3 I**, godz. 13, Galeria Stara ŁDK
 Finisaż wystawy „**Polskie Boże Narodzenie**”
- 6 I**, godz. 17, Miejski Dom Kultury w Radomsku
 Wernisaż wystawy „**Polskie Boże Narodzenie**”
 (czynna do 31 I)

OŚRODEK INICJATYW SPOŁECZNO-KULTURALNYCH:

- 4, 11, 18, 25 I**, godz. 16, s. 408
 Klub Szachowy ŁDK
- 9, 16, 23, 30 I**, godz. 19, s. 308
 Akademia Mądrego Życia:
Nawyki (9 I)
Umiar (16 I)
Motywacja (23 I)
Wytrwałość (30 I)
- 13, 20, 27 I**, godz. 17, s. 313
 Klub Kosmobiologii:
 • **Oczyszczanie ciała, duszy i umysłu energią esencji słowiańskich**
 – prelekcja Haliny Szejak vel Żeak (13 I)
 • **Spotkania w IV wymiarze**
 – wieczór dyskusyjno-filmowy (20 I, s. 221)
 • **Tradycja i rytuały**
 – wykład Józefa Onoszko (27 I)
- 17 I**, godz. 18, s. 221
 Koło Przewodników Beskidzkich: **Beskidzkie kuszenie 2012** – spotkanie z Ryszardem Bonisławskim i Jurkiem Świerczyńskim
- 30 I**, godz. 18, s. 221
 Klub Podróżników: **Na czterech kółkach w krainie kangurów** – prelekcja Dariusza Cłapy

- 31 I**, godz. 18, s. 308
 Towarzystwo Genealogiczne Centralnej Polski:
Wyrwane z niepamięci
 – prelekcja Dariusza Szczepańskiego

OŚRODEK INICJATYW ARTYSTYCZNYCH:

- 4 i 18 I**, godz. 18, s. 304
 Randka z historią sztuki
 – cykl wykładów dr. Artura Zaguły. Wstęp 5 zł
- 9 I**, godz. 17, Duże Kino
 ŁDK i Towarzystwo Przyjaciół Opery im. Ady Sari – koncert z okazji jubileuszu 30-lecia pracy artystycznej **Michała Znanieckiego**.
 Wystąpią: Monika Chabros, Julia Iwaszkiewicz, Małgorzata Woltmann, Dominik Sutowicz, Grzegorz Szostak (przy fortepianie Ewa Szpakowska i Agnieszka Wicenciak). Bilety – 15 zł
- 13 I**, godz. 18, s. 221
 „**Leć kołodo poprzez świat**”
 – recital w wykonaniu uczestników zajęć wokalnych prowadzonych przez Renatę Banacką-Walczak. Wstęp wolny
- 23 I**, godz. 17, Duże Kino
 ŁDK i Towarzystwo Przyjaciół Opery im. Ady Sari – z cyklu *Arcydziała opery światowej*: prezentacja „**Ernaniego**” Giuseppe Verdiego (Teatro alla Scala). Bilety – 6 zł

OŚRODEK LITERACKO-WYDAWCZY:

- 27 I**, godz. 18, s. 221
 43. Turniej Jednego Wiersza „O Puchar Wina” im. Jerzego Jarmołowskiego. Wstęp wolny

ŁÓDZKI DOM KULTURY

oferuje sale na konferencje, kursy, szkolenia, zjazdy

- dwie sale na 250 osób
- dwie sale do 120 osób
- siedem mniejszych sal od 20 do 60 osób.

Wszystkie sale wyposażone w nowoczesny sprzęt multimedialny, większe są klimatyzowane i nagłośnione.

Naszym atutem jest lokalizacja w centrum miasta, sąsiedztwo czterech hoteli oraz dworca kolejowego, a także konkurencyjne ceny, usługi cateringowe i miła obsługa.

ZAPRASZAMY: Łódzki Dom Kultury, ul. Traugutta 18, 90-113 Łódź

tel./fax 42 633-58-29 lub 42 633-98-00 w. 245, 246; e-mail: administracja@ldk.lodz.pl; www.ldk.lodz.pl

ŁÓDZKI
DOM
KULTURY

90-113 Łódź, ul. Traugutta 18
tel. 42 633-98-00, www.ldk.lodz.pl

OŚRODEK FILMOWY Łódzkiego Domu Kultury

- ▶ **MIĘDZYNARODOWY PRZEGLĄD AMATORSKICH FILMÓW ROWEROWYCH XC FR DH** – Kino Studyjne ŁDK – 28 I godz. 19 i 29 I godz. 16. Wstęp wolny!
- ▶ **KLUB FILMOWY TRZECIEGO WIEKU – FILMY Z JEANEM-PAULEM BELMONDO** – Kino Kameralne, godz. 17.30: **KOBIETA JEST KOBIETĄ** (reż. Jean-Luc Godard) – 4 I, **CARTOUCHE-ZBÓJCA** (reż. Philippe de Broca) – 10 I, **SZPICEL** (reż. Jean-Pierre Melville) – 17 I, **SZALONY PIOTRUŚ** (reż. Jean-Luc Godard) – 24 I.
- ▶ Inne propozycje: **DEBIUTANCI** (USA) – 6-12 I, **JANE EYRE** (Wielka Brytania) – 6-12 I, **PUZZLE** (Argentyna-Francja) – 13-19 I, **SŁUŻĄCE** (USA) – 13-19 I, **ANONIMUS** (Wielka Brytania) – 20-26 I, **LISTY DO M.** (Polska) – 20-26 I, **O PÓŁNOCY W PARYŻU** (USA-Francja) – 27 I-2 II, **WYMYK** (Polska) – 27 I-2 II.

Bliższe informacje - www.ldk.lodz.pl i www.reymont.pl

★ ZAJĘCIA ★ KURSY ★ ZAJĘCIA ★ KURSY ★

ZAJĘCIA STAŁE:

- **Klub Plastyka Amatora** – pracownia:
środa, godz. 9-12, 13-16; czwartek, godz. 13-16
- **Klub Plastyka Amatora i Stowarzyszenie Plastyków Amatorów**
– konsultacje i wykłady prof. Ryszarda Hungera: czwartek, godz. 17-21
- **Klub Tańca Towarzyskiego** – zajęcia: poniedziałek, wtorek, czwartek,
godz. 17-20, środa, piątek, godz. 16-20
- **Ośrodek Sathya Sai Baby** – czwartek, godz. 18-21

KURSY:

TANIEC BRZUCHA

- grupa początkująca – wtorek, godz. 18-19.30

GIMNASTYKA ZDROWOTNA

- I grupa – wtorek, piątek, godz. 10.30-11.30
- II grupa – poniedziałek, wtorek, godz. 16.15-17.15
- III grupa – wtorek, piątek, godz. 16.15-17.15
- IV grupa – wtorek, czwartek, godz. 17.30-18.30

FITNESS – poniedziałek, środa, piątek, godz. 16.30-17.30

SZTUKA RUCHU (TAI-CHI)

- grupa zaawansowana – poniedziałek, godz. 18.30-20
- grupa początkująca – czwartek, godz. 18.30-20

JOGA

- grupa zaawansowana – wtorek, godz. 18-19.30
- grupa początkująca – piątek, godz. 11-12

SAMOOBRONA – sobota, godz. 10-13

SZKOŁA TAŃCA TOWARZYSKIEGO

- wtorek, czwartek, godz. 16.30-18, 18.15-19.45, 20-21.30

TANGO ARGENTINO – piątek, godz. 20-21.30

KLUB OLD BOY – środa, godz. 20-21.30

GITARA KLASYCZNA – sobota, godz. 14-15, 15-16, 16-17

GITARA OD A DO Z – poniedziałek, godz. 9-22 – zajęcia indywidualne

KURS DLA WOKALISTÓW AMATORÓW – wtorek, czwartek, godz. 10-17, środa 9-17 – zajęcia indywidualne

KURS RYSUNKU I MALARSTWA – piątek, godz. 16-20, sobota, godz. 10-14

ZAJĘCIA MALARSKIE DLA DOROSŁYCH – środa, godz. 17-20

MALARSKIE ABC dla gimnazjalistów – wtorek, godz. 16-19

Informacje: Ośrodek Inicjatyw Artystycznych ŁDK, pok. 112,
tel. 42 633 98 00 w. 204, imprezy@ldk.lodz.pl

PRENUMERATA „Kalejdoskopu”

RUCH – łodzianie mogą zamówić prenumeratę, dzwoniąc (22 693 69 22-24) lub wysyłając faks (22 597 46 74).

Należność opłacać po otrzymaniu potwierdzenia z podanym numerem konta. Mogą również zgłosić się osobiście do Łódzkiego Regionu Sprzedaży „Ruch” (ul. Dostawcza 17).

Mieszkańcy innych miast muszą ustalić adres najbliższej dla siebie placówki „Ruch” dzwoniąc na numer infolinii 801 443 122.

KOLPORTER – tylko instytucje mogą zamawiać prenumeratę w oddziałach firmy Kolporter S.A. na terenie całego kraju. Informacje pod numerem infolinii 0-801-205-555 lub na stronie internetowej <http://sa.kolporter.com.pl/>

Zamówienia na prenumeratę:
II kwartał do 5 marca (7,50 zł),
III kwartał do 5 czerwca (5 zł),
IV kwartał do 5 września (7,50 zł)

REGION KULTURY.pl
SERWIS INFORMACJI KULTURALNYCH WOJEWÓDZTWA ŁÓDZKIEGO